

**ȚARA ÎNTÎMPINĂ
CU FAPTE DE MUNCĂ
1 MAI,
ZIUA SOLIDARITĂȚII,
ZIUA DE CONȘTIINȚĂ
A OMENIRII MUNCITOARE**

Un copil întreabă după cele 60 de milioane de vieți
omenești pierdute în două războaie mondiale :

**AVEM DREPTUL SĂ
CREȘTEM ÎN LINIȘTE ?**

**La Timișoara,
un laborator unic în Europa!**

Doi distinși ingineri timișoreni, cadre universitare, promotori în țara noastră ai tehnologiilor neconvenționale încă de pe vremea când ele erau considerate chiar de unii specialiști neavizați drept „preocupări frumoase și interesante de ceasornicărie intelectuală dar fără aplicabilitate industrială largă”. Pe scurt, niște curiozități. Și iată, azi practic nu se mai poate concepe industrie modernă fără tehnologiile neconvenționale — subliniază profesorul doctor docent Aurel Nanu și profesorul emerit, dr. inq. Gheorghe Savii, ambii de la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic „Traian Vuia” din Timișoara. Ei ne relatează

(Continuare în pag. 8)

LIONEL NIȚESCU ■

Fotografie de AUREL MIHAILOPOL ■

17

ANUL XXIX (1298)
24 APRILIE 1980

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

Glasul poporului român e clar și hotărît:

PACE PE PLANETA PĂMÎNT!

„Pentru a putea conviețui, trebuie făcute — fără îndoială — concesii și de o parte și de alta. Oamenii și națiunile trebuie să învețe să trăiască în pace și în colaborare, dar concesii nu pot merge pînă la sacrificarea independenței naționale. Nimănui nu i se poate pretinde să renunțe la libertate, să renunțe la independența națională. Deci, trebuie să facem totul ca relațiile să se bazeze pe respectul dreptului popoarelor la independență, al dreptului omului de a fi liber, de a trăi în pace“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Poem pentru pace și libertate

Orice se poate discuta pe lume,
Petrolul scump sau datoria grea ;
Nu facem tirg cu libertatea noastră,
Asupra ei n-avem ce discuta.

Mai bine morți la cîmpul țării
Decît supuși de comandant străin ;
De-ar fi s-alegem : lux sau libertate,
Nici n-am putea, căci ea ne e destin.

Ea ne-a ales pe noi și noi pe dînsa,
Firesc și natural cum riuri curg,
Așa încît nici n-am putea să facem
Cu libertatea noastră nici un tirg.

Nu se cîștigă suveranitatea
Plătind la băncile străine șperț,
Facem comerț cu fel de fel de lucruri,
Dar libertatea nu intră-n comerț.

Chiar tu, viața noastră, ești mai mică
Și mai neînsemnată te arăți
Decît ni-i libertatea ce nu-nseamnă
Nici cînd import-export de libertăți.

Cînd mergem pe la tirguri și congrese,
Concursuri, dialoguri, sindrofii,
Ea, libertatea, ne rămîne-acasă,
Ea-i felul țării noastre de a fi.

N-analizăm gramatical pe mama,
Nu lăudăm formal pe inamic,
Nu facem schimb, cu alții, de morminte,
Nu vindem libertatea pe nimic.

Da, libertatea e temelul păcii
Popoare vii, gîndiți-vă atent.
N-au loc viori și leagăne în lume
De-atîția militari și armament.

De-aici, din România, țara-n care
Trăiește al Păcii artizan viteaz,
Chemăm la rațiune și la pace,
E încă viață pe planetă azi.

Cu libertatea nu intrăm în tirguri,
Dar spunem zbulciumatului Pămînt
Că dreptul omului cel viu la viață
Între-adevăr e dreptul cel mai sfînt.

Vegheați, popoare și luați aminte,
Voi oameni, orice-ați fi la chip și rang.
Escaladarea forței ne consumă
Căldura casei și o mută-n tanc.

Cînd frig e-n case și e cald în tancuri,
De ce să fim indiferenți și lași
Și să nu cerem liderilor lumii
Să nu fim un pămînt sinucigaș ?

Nu-i dreptul nimănui să ne distrugă.
Ni-i libertatea bunul cel de preț.
O pace-n libertate se cuvine
Planetei miliardelor de vieți.

Nu facem tirg cu libertatea noastră,
Acum cînd iar e fierbere-n atom
Ne ridicăm spre dreptul sfînt al păcii
Cu-ntr-oagă lume, ca un singur om.

Să spunem „NU”, demenței înarmării
Ce pregătește un comun mormînt,
Să știm că azi, de noi, de fiecare
Depinde soarta păcii pe pămînt.

S-avem cu toții-n minte Atlantida,
Să ne gîndim la propriii copii !
Voi, oameni, conjugați către guverne
Fierbintele, supremul verb : a fi !

ADRIAN PĂUNESCU ■

**Meditînd
la un succes**

Cronicarii au scris mult despre Teatrul Foarte Mic, și, desigur, vor mai scrie. E meseria lor și nu vreau să le-o ating în nici un fel. Urmărind însă, de la bun început, activitatea acestui foarte mic, într-adevăr, teatru (circa o sută de locuri) și, în același timp, foarte tînăr, consider că dincolo de repertoriul, montări, regii etc. există și cîteva sfere demne de reflecție care depășesc un spectacol sau altul și care se cer consemnate cu luciditatea și sinceritatea analizorului din domeniile moralei, sociologiei și politicului reunite într-un tot.

Aș începe cu sala. Cu „locul” unde se petrece acțiunea acestui teatru la a cărui naștere — cu nici doi ani în urmă — nu se aștepta nimeni. O clădire care ieșise de mult din sfera atenției omului de cultură. O sală — realmente părăsită — de dimensiunile unei oarecari încăperi de bal, de altădată. Marea greutate de a obține-azi, aci, un bilet nu se datorează însă numai numărului redus de locuri, ci în primul rînd, prestigiului foarte repede cîștigat de teatru pe care îl adăposteste acum. Căutarea de care se bucură rezultat, deci, din faptul că cineva a făcut din acest spațiu pînă acum pierdut în anonim — ceva. Subliniez aceasta de fapt fiindcă el constituie unul din acele minunate exemple care spun că omul sfințește locul și că, dacă în alte situații nu există succesul, ceea ce trebuie căutat este absența celor în stare să facă ceva pentru acele locuri.

În ceea ce privește reușita Teatrului Foarte Mic o concluzie importantă se impune de la prima vedere : în apariția și succesul lui este puternic implicat Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. Ideea însăși a existenței teatrului, a profilului său a fost pusă de la bun început sub egida unui organism politic de asemenea ținută, iar, în cadrul acestuia, o spunem cu multă satisfacție, ea s-a bucurat de sprijinul foarte prețios al tovarășului Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C. Cunoscînd mai îndeaproape faptele, ni se pare cu totul și cu totul in-

(Continuare în pag. 11)

EUGEN FLORESCU ■

Un permanent și fructuos dialog cu țara

Oamenii muncii din întreprinderile vizitate l-au asigurat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că nu-și vor precupeți eforturile, că-și vor concentra întreaga capacitate de muncă și creație pentru îmbunătățirea continuă a parametrilor tehnici și calitativi ai tuturor produselor fabricate de unitățile lor.

București

Joiă trecută, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită de lucru în Capitală, la Uzina „Timpuri noi” și la întreprinderile „Automecanică” și „Autobuzul”. Inscrind-se în practica democratică de lucru a secretarului general al partidului de a se consulta permanent cu făuritorii bunurilor materiale din patria noastră, de a analiza și stabili împreună cu ei modul în care se desfășoară programele de dezvoltare și modernizare continuă a economiei naționale, elaborate de cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, în scopul ridicării, pe această cale, a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor, muncii, vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu a constituit un eveniment de seamă în viața colectivelor întreprinderilor bucureștene menționate.

În cursul vizitei au fost abordate probleme privind diversificarea și modernizarea producției, asimilarea în fabricație a noi produse, cu înalți parametri tehnico-funcționali, în special în domeniul producției de motoare de mare capacitate și putere, necesare diferitelor sectoare ale economiei naționale, ridicarea eficienței întregii activități prin îmbunătățirea tehnologiilor, sporirea productivității muncii și reducerea consumurilor materiale și de energie. Legat de aceste probleme, au fost examinate aspecte privind transpunerea cât mai rapidă în practică a Programului național de dieselizare a transportului. În acest cadru a fost analizată problema asimilării în țară, în întreprinderi specializate, a motoarelor diesel de puteri mari, de la 280 la 500 CP, necesare transportului greu, precum și pentru echiparea autobasculantelor de 25—27 tone, a autoscreperelor de 20—25 tone și a excavatoarelor de 5—7 mc soliciitate de marile șantiere de construcții. Asimilarea tipurilor de motoare mențio-

nate este deosebit de importantă atât pentru asigurarea economiei naționale cu aceste produse de înaltă tehnicitate, cât și pentru folosirea rațională, economică a combustibililor lichizi și a materiilor prime.

La Uzina „Timpuri noi”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu factorii de răspundere din întreprindere, modul în care au fost asimilate în fabricație familiile de motocompressoare, electrocompressoare și motoare diesel de diferite mărimi și puteri, de 5—8, 10, 28, 55 și 120 CP, caracterizate prin consumuri reduse de metal și carburanți, deci cu o economicitate sporită, fapt care le asigură o utilizare generalizată și un dețeu la export. Legat de aceasta, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se acționeze pentru continuarea îmbunătățirii cursului de revenire obținut la export, mărindu-se și pe această cale eficiența economică a produselor. După ce a luat cunoștință de performanțele motorului diesel de 360 CP, secretarul general al partidului a indicat ca fabricația acestui motor și a altor motoare de mare capacitate să fie încredințată întreprinderii „Automecanică”, unde urmează să se creeze capacitățile necesare, iar Uzina „Timpuri noi” să fie profilată pe producția de compresoare și de motoare diesel până la 120 CP. Vizitând secțiile de fabricație ale uzinei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat să se acționeze în continuare pentru modernizarea uzinei, în direcția asigurării unor linii tehnologice și a unor procedee de mare randament, pentru intensificarea acțiunii de autototare cu utilaj și tehnologii noi care să ducă la importanta economie de metal și energie, pentru trecerea la modernizarea și extinderea capacităților de la turnătorie și continuarea mecanizării muncii în secția forje. Secretarul general al partidului a indicat ca la Uzina „Timpuri noi” să se creeze un puternic centru de cercetare și proiectare pentru compresoare, având ca sarcină asimilarea unor noi tipuri de compresoare de mare randament și capacitate.

La „Automecanică”, întreprindere căreia

prin reprofilare îi revine importanta sarcină de a executa, începând de anul acesta, motoare diesel de capacități între 300 și 400 CP, destinate mijloacelor de transport greu și altor utilaje, în centrul analizei s-a situat, după cum era și firesc, problema specializării acestei unități în producția unor astfel de motoare, care până acum se importau. Subliniind că s-au luat toate măsurile în vederea impulsării asimilării noilor produse, conducerea întreprinderii a raportat secretarului general al partidului că întregul colectiv de la „Automecanică” este hotărât să nu precupețască nici un efort pentru a realiza în acest an primele 100—200 de motoare diesel de mare capacitate, iar la nivelul anului 1985 să furnizeze economiei naționale 5 000—6 000 de astfel de motoare diesel. Aprecind eforturile depuse de colectivul întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, conducerii unității să ia toate măsurile de ordin tehnic pentru începerea organizării capacităților de producție încă din luna mai a acestui an. S-a arătat că, având în vedere asimilarea noilor produse la „Automecanică”, fabricarea actualelor produse ale unității — autospeciale de stins incendii, pentru gospodărirea urbană, pentru transport de bunuri și persoane — va fi preluată treptat de alte întreprinderi.

Una din unitățile care vor prelua fabricarea unor produse ale „Automecanicii” este întreprinderea buștăneană „Autobuzul”, vizitată, de asemenea, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. În timpul vizitei la această unitate, secretarul general al partidului a arătat că „Autobuzul”, specializându-se în producția de noi tipuri de autobuze și autoutilitare și preluând de la întreprinderea amintită producția autospeciialelor, are datoria de a face aceste produse mai bune, mai robuste, cu performanțe tehnice mai ridicate și mai competitive pe piața externă. Aprecind dotarea tehnică a întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut conducerii unității să înzestreze liniile de montaj cu noi utilaje care să permită creșterea gra-

dului de mecanizare a operațiilor fazelor din procesul de asamblare a mijloacelor de transport, creșterea și această cale a producției. Secretarul general al partidului a indicat să se acționeze în continuare în vederea îmbunătățirii mijloacelor de transport, a calității acestora, în vederea reducerii consumurilor de materii prime și carburanți, pentru realizarea integrală și onorarea exporturilor și a sarcinilor interne și de export.

Oamenii muncii din întreprinderile vizitate l-au asigurat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că nu-și vor precupeți eforturile, că-și vor concentra întreaga capacitate de muncă și creație pentru îmbunătățirea continuă a parametrilor tehnici și calitativi ai tuturor produselor fabricate de unitățile lor.

ION CODRU

Județul Brașov

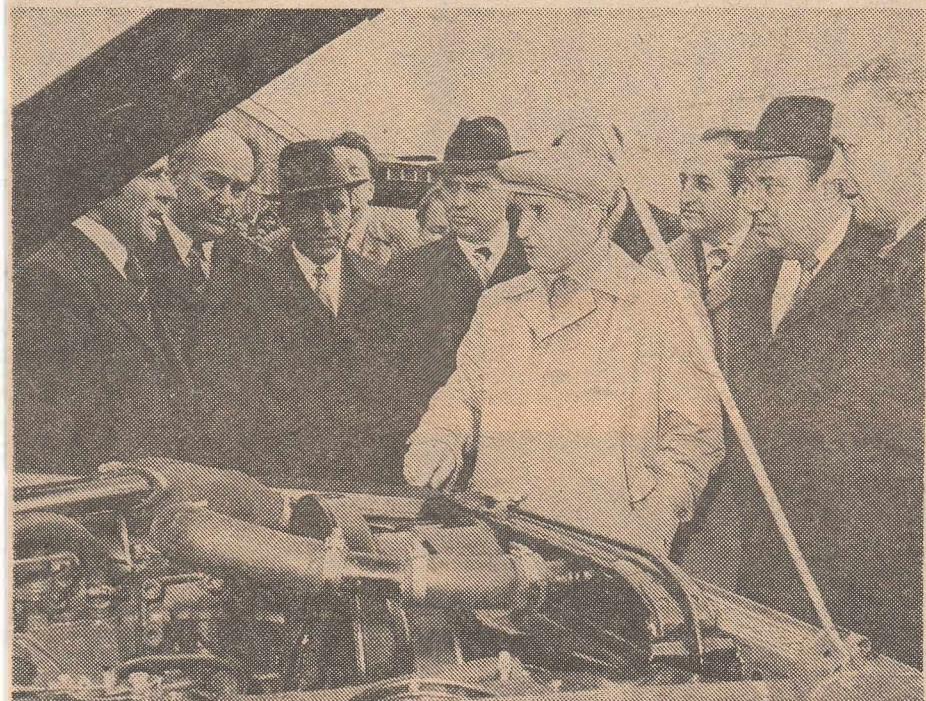
Brașov. Citadela a construcțiilor de mașini românești, unde se fabrică mai mult de jumătate din producția națională de motoare cu combustie internă, întreaga producție de autocamioane și peste 90% din cea de tractoare.

Mii de cetățeni ai municipiului au dresat salutul lor fierbinte președintelui țării, dând glas alesei prețurii și înalțimii pe care le poartă conducătorul partidului și statului nostru. În semn de profundă cinstire, un bătrân și băieții în splendide costume naționale l-au invitat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu să guste din oiunea și vinul ospitalității, i-au oferit flori, expresie recunoștinței pentru grija manifestată de secretarul general al partidului față de viața și bunăstarea întregului popor.

La **Întreprinderea de autocamioane**, primul obiectiv al vizitei de lucru în municipiul Brașov — tovarășul Nicolae Ceaușescu este informat despre măsurile luate, potrivit programului stabilit, p

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ÎNTRERINDERI BUCUREȘTENE ȘI ÎN JUDEȚELE BRAȘOV ȘI COVASNA

vind completa dieselizare a autovehiculelor, prin creșterea ponderii celor echipate cu motoare diesel, în special din gama de puteri de peste 215 CP și mai mari. Acțiunea — inițiată și urmărită îndepărate de secretarul general al partidului — are o deosebită importanță în actuala conjunctură economică mondială marcată de criza energetică și implicit de creșterea prețurilor combustibililor, deoarece prin dieselizare se asigură utilizarea unui combustibil mai ieftin și în cantități mai mici decât la motoarele cu benzină. Astfel, specialiștii de la întreprinderea brașoveană au în vedere reconsiderarea unor linii tehnologice, adaptându-se tehnologiile actuale de fabricație la noile cerințe pe care le ridică dezvoltarea economiei noastre, precum și cele ale pieței internaționale. Sunt prezentate, în continuare, și alte măsuri privind o mai judicioasă folosire a capacităților de producție, organizarea unor linii-agregat specializate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, vizitând noua turnătorie de fontă, a examinat cu atenție varietatea pieselor turnate expuse, piese de o mare complexitate, apreciind faptul că sistemele de automatizare și dirijare sunt dotate cu componente electronice și hidraulice românești. Sunt prezentate în continuare și noutățile create la întreprinderea brașoveană: autotrenuri, pentru mărfuri, realizate în urma indicațiilor, date în timpul vizitelor precedente, basculanta de 120 tone, asamblată integral cu echipament românesc și avind performanțe de nivel mondial. Secretarul general al partidului a insistat, în final, asupra necesității diversificării în continuare a producției de motoare, asupra realizării unor linii elastice de fabricație, care să poată prelua mai rapid produsele solicitate pe piața internațională, asupra lărgirii profilului unității și creșterii producției pieselor de schimb. **Întreprinderea de tractoare**, următorul obiectiv vizitat, a prilejuit muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, ale căror produse sunt cunoscute în foarte multe colțuri ale lumii, o nouă întâlnire cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, a doua într-un interval de trei luni.

Sunt prezentate și aici rezultatele bune obținute în primul trimestru al anului, noutățile, ultimele inițiative. Astfel, noua secție de motoare diesel de putere mică și medie, secție construită la indicația secretarului general al partidului, a intrat recent în funcțiune cu o capacitate anuală de 60 000 de motoare. Și la această unitate a construcțiilor de mașini dezbaterile, analizele s-au referit în mare parte la producția de motoare diesel, la sporirea ei pentru acoperirea tuturor necesităților economiei naționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat să se examineze devansarea unor capacități aflate în producție, mai ales prin dotarea actualilor suprafețe cu mașini și linii agregat cu randamente superioare. Secretarul general al partidului a relevat, de asemenea, necesitatea diversificării producției, urmărindu-se economisirea consumurilor specifice de combustibil, apreciind totodată realizarea motorului diesel cu 6 cilindri, precum și echiparea unui autoturism ARO-243 cu un motor diesel avind 3 cilindri în loc de 4 cum existau până acum, modificare care duce la o economie de combustibil de 2 litri la sută de kilometri, precum și realizarea celui mai mare tractor agricol pe roți fabricat la noi în țară, tractorul de 100 CP. Rod al dezvoltării în ritm susținut a județului, **Întreprinderea „Hidromecanica”** a crescut în ultimii doi ani cu o nouă unitate în platforma industrială din zona „Tractorul”. Specializată în construcții de transmisii hidromecanice și turbosuflete, întreprinderea s-a dezvoltat continuu, fiind astăzi una dintre cele mai moderne unități din țară: mijloace de producție cu înalte performanțe tehnice, produse în cea mai mare parte noi sau modernizate. Secretarul general al partidului, vizitând secțiile de tratament termic și forjă, intrate parțial în producție, atrage atenția asupra necesității folosirii judicioase a spațiului de producție construit, dând indicația ca în secția de forjă să se dubleze actuala linie tehnologică. Sunt prezentate, de asemenea, o serie de procedee tehnologice moderne, dintre ele re-

ținând atenția cel de tratament termic al pieselor în atmosferă controlată. În secția de prelucrare de transmisii hidromecanice și turbosuflete, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat tipuri noi de turbosuflete, precum și noua familie de transmisii hidraulice. Pe parcursul vizitei, secretarul general al partidului a apreciat rezultatele colectivului de la „Hidromecanica” și a subliniat necesitatea realizării unor mașini-unelte și mașini-agregat cu forțele proprii ale întreprinderii, asimilarea unor tipuri noi pentru a satisface cererile economiei noastre naționale.

Județul Covasna

Zonă în care industria a început să se contureze în ultimul deceniu, municipiul Sfântu Gheorghe, locuitorii săi, români și maghiari, l-au primit pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu bucurie și entuziasm, întimpinându-l și aici, după datină, cu piine și sare, colaci secuiești și rachiu. Grupuri de tineri și tinere, îmbrăcați în pitoreștile costume din aceste părți ale țării, au oferit președintelui țării flori. Covasna, alături de județe ca Bistrița-Năsăud sau Sălaj, demonstrează elocvent ritmul dezvoltării socialiste, mai elocvent, poate, ca alte județe ale țării, deoarece aici industria a crescut fără a avea la temelie o tradiție. **Întreprinderea de mașini-agregat și subansamble auto**, unitate reprezentativă pentru economia, pentru devenirea județului, ilustrează convingător dezvoltarea industrială a municipiului. Potrivit indicației tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a construit o fabrică specializată în producerea de cutii de viteză și alte echipamente de transmisie, care a intrat parțial în producție. Dialogul șefului statului cu specialiștii întreprinderii, ai centralei de profil, cu ministrul construcțiilor de mașini a vizat îndeosebi problemele privind noile investiții, asimilarea, sporirea și diversificarea producției de cutii de viteză, de îmbună-

tățire, în continuare, a parametrilor tehnici și calitativi. Apreciind rezultatele obținute de colectivul întreprinderii, secretarul general al partidului a cerut conducerii întreprinderii, factorilor de răspundere din ministerul și centrala de resort să urgenteze lucrările în vederea finalizării investițiilor, să se ia măsuri în scopul introducerii în fabricație de serie, până la sfârșitul acestui an, a cutiilor de viteză pentru autovehicule grele, astfel încât fabrica de la Sf. Gheorghe să acopere necesarul de cutii de viteză pentru autocamioane, autobuze, tractoare și alte autovehicule.

Întreprinderea de aparataj electric auto și motoare electrice, aflată pe aceeași platformă, a reușit să-și dubleze capacitatea de producție pe aceleași suprafețe construite prin perfecționarea tehnologiilor de fabricație, prin folosirea rațională, eficientă a capacităților de producție. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat preocuparea specialiștilor pentru miniaturizarea echipamentului electric auto, pregătirile care s-au făcut pentru asimilarea echipamentelor electrice necesare fabricării autoturismului „Olcit”, precum și a unor tipuri de camioane „Roman”, cerind, totodată, să se ia cele mai eficiente măsuri pentru atingerea parametrilor prevăzuți în proiect, și asimilarea, în cel mai scurt timp, a echipamentului electric și de comandă, pentru noul autoturism românesc.

Desfășurată în atmosfera premergătoare zilei de 1 Mai, atmosferă de muncă susținută, de entuziasm, noua vizită de lucru a secretarului general al partidului într-unul dintre cele mai puternice centre economice ale țării, precum și într-o zonă cu industrie tină este expresia preocupării constante, neobosite a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru modul în care se realizează în practică hotărârile Congresului al XII-lea, reflectă grija continuă a președintelui României pentru bunăstarea oamenilor muncii, pentru participarea lor activă la dezvoltarea țării.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Vizita de lucru de la Complexul expozițional din Piața Științei

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, în cadrul unui amplu dialog, probleme majore ale eficienței economice în cincinalul 1981—1985

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, de ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului, s-a întâlnit, în cursul dimineții de marți, 22 aprilie, cu cadre de conducere din ministere economice și din alte instituții centrale, cu specialiști din unități de cercetare și proiectare tehnologică, din centrale industriale și întreprinderi, pentru a analiza măsurile întreprinse și soluțiile propuse privind creșterea eficienței în activitatea de investiții și construcții-montaj în cincinalul 1981—1985.

De o importanță deosebită pentru dezvoltarea economiei țării în următorul cincinal, domeniul de investiții și construcții-montaj se află permanent în atenția conducerii de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, analiza cuprinzătoare a acestei activități desfășurată în cadrul expoziției organizate la Complexul expozițional din Piața Științei fiind o continuare a discuției pe aceeași temă pe care secretarul general al partidului a avut-o la sfârșitul anului trecut cu factorii de răspundere din economie. Tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, cu acel prielaj, fermitatea și spiritul de răspundere cu care trebuie acționat pentru reducerea mai substanțială a consumurilor de materii prime și materiale, de energie și combustibili. Reducerea continuă a consumurilor specifice este o problemă de prim ordin ținând seama de faptul că în cincinalul ce vine urmează să se realizeze un volum de investiții de peste 20 de ori mai mare decît cel executat în perioada 1951—1955. Rezultă limpede că un program de asemenea anvergură impune generalizarea unor soluții constructive superioare, o bună pregătire a investițiilor, mecanizarea și industrializarea într-o proporție superioară a lucrărilor de construcții-montaj.

Propunerile prezentate de fiecare ministru se întemeiază pe analize solide, pe studii aprofundate și experimentări, oferind soluții concrete de reducere a consumurilor de materiale. În mare măsură, propunerile vizează domeniul construcțiilor, mai exact spus reducerea accentuată a utilizării materialelor energointensive și folosirea pe scară largă a cenușilor de termocentrală, a zgurilor de furnale, a altor produse minerale neîntrebuințate pînă azi, realizarea de panouri mari din beton armat finisate încă din întreprinderi, extinderea utilizării materialelor ușoare. Subliniind faptul că există în continuare mari posibilități pentru reducerea consumurilor, secretarul general al partidului a insistat asupra necesității mai bune folosiri a capacităților existente, reducerea lucrărilor cu pondere mare de construcții.

Secretarul general al partidului a dat indicații ample și prețioase pentru fiecare ministru, indicații care constituie un eficient îndreptar pentru viitoarea activitate din domeniile respective.

Ministerul Industriei Metalurgice. Se impune să se acționeze în continuare în vederea asigurării, prin noile proiecte, a reducerii mai substanțiale a consumurilor de metal, ciment și energie înglobată, a valorificării gazului de furnal, a dimensionării mai raționale a construcțiilor. Referitor la acest ultim deziderat este necesar să se folosească mai avantajos suprafețele pe care se construiește, să se realizeze hale industriale mai simple și mai ușoare, cu luminatoare mari, fapt care va conduce la importante economii de materiale și energie.

În sectorul industriei chimice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat orientarea către mijloace moderne de control și urmărirea a proceselor tehnologice, indicînd ca folosirea microprocesoarelor să fie extinsă și în alte domenii de activitate.

Analiza în domeniul energiei electrice a evidențiat necesitatea utilizării în mai mare măsură a surselor de energie neconvențională, cum este, de pildă, energia solară, cu o largă aplicabilitate în termoficare, industria materialelor de construcții etc.

Se impune extinderea, în ramura minelor, petrolului și geologiei, a prefabricatelor din beton în armarea galeriilor subterane la exploatarea miniere, aplicarea unor sisteme de transport mai convenabile cum este transportul hidrogravitațional,

precum și înlocuirea benzilor de cauciuc folosite la transportul cărbunelui în cariere cu mijloace de randament sporit.

De asemenea, în domeniul economiei forestiere și materialelor de construcții, industria de prefabricate poate utiliza pe scară mai largă energia solară pentru uscarea produselor. În ceea ce privește sectorul de mobilă, este necesar ca în viitor să se construiască unități mici, nu fabrici mari, unități care să se afle în apropierea surselor de materie primă, pe lângă fabricile de cherestea.

Specialiștii din transporturi și telecomunicații trebuie să găsească cit mai rapid soluții pentru îmbunătățirea substanțială a calității lucrărilor de drumuri, să experimenteze materii indigene, îndeosebi locale, care să confere drumurilor și șoselelor o rezistență sporită.

În sectorul agriculturii și industriei alimentare s-a indicat să se amenajeze o suprafață experimentală pentru desecarea terenurilor bălțite și ținându-se seama de

rezultate să se generalizeze experiența.

În ceea ce privește domeniul construcțiilor de locuințe, secretarul general al partidului a reliefat necesitatea creșterii gradului de industrializare a lucrărilor, extinderea folosirii prefabricatelor și a materialelor tradiționale locale, folosirea mai restrînsă a materialelor care se fabrică cu un consum ridicat de energie. În acest sector de activitate este necesar să treacă fără întârziere la generalizarea unor soluții constructive valoroase, în special în ceea ce privește izolarea termică.

Apreciind realizările obținute în industria ușoară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că se impune să se treacă, încă din acest an, la fabricarea în țară a utilajelor necesare și la modernizarea mai rapidă pentru asigurarea creșterii nivelului tehnic al producției. De asemenea, în ramura confecțiilor, este necesar să se sporească gradul de automatizare a unor operații, în scopul măririi productivității muncii.

În industria pielăriei și încălțămintei un important deziderat constă în asigurarea utilajelor de bază pentru care să se realizeze sisteme de prelucrare specifice diverselor operații, precum și tipizarea mașinilor, ansamblelor și subansamblelor care să acopere o gamă largă de operații, acțiune ce se cere însoțită de automatizarea utilajelor existente.

Analiza activității investițiilor și de construcții-montaj întreprinsă de secretarul general al partidului împreună cu cadrele de răspundere și specialiștii din economie s-a dovedit a fi deosebit de fructuoasă prin multitudinea și calitatea indicațiilor, prin jalonarea unor importante direcții de acțiune, prin mobilizarea în vederea găsirii celor mai bune, mai eficiente soluții în vederea reducerii consumurilor de materii prime și materiale, de energie și combustibili, în condițiile unei calități superioare a produselor.

RAZVAN BĂRBULESCU

Omul potrivit la locul potrivit

MOTRU. 457 507... Acesta este numărul meselor servite într-un trimestru în cantina-restaurant a orașului minier Motru, oraș în care se muncește virtuos, oraș în care puterea de muncă a oamenilor este mult mai direct proporțională cu hrana lor decât pe alte meleaguri sau în alte profesii. Și nu întâmplător, tainul de hrană al minerilor țării a devenit, nu demult, obiectul unei legislații de excepție, prin umanismul ei, prin grija ei implicată pentru om, pentru bunăstarea lui. În sfârșit, în cantina-restaurant amintită, curată, spațioasă, într-un cuvânt nouă, o masă de prinz se ridică la 6 lei, o masă de seară la 3 lei. Și cu asta, simțind că a rostit oarecum fără rost cuvintele **se ridică**, contabilul Vasile Burciu ridică din umeri, cum ar ridica din umeri înaintea acestui preț derizoriu, hai să zicem, minerul Grigore Tutunaru, care într-o singură lună a fost răsplătit pentru abnegația lui cu o remunerație de 13 682 lei, și trece cuvântul mai marelui său în ierarhia sumară, foarte sumară, din lumea aceasta a meselor ieftine și ultraieftine. Adică îi trece cuvântul lui Dumitru Simionescu, responsabilul acestei cantine prin care se perindă cam tot ațita lume câtă trece printr-o gară intrucitivă răsărită.

Nu este pentru prima dată când Dumitru Simionescu răspunde de bunul mers al treburilor de aici. Reînnoirea lui la cîrma cantinei dă la spate o poveste oarecum incertă, nici de amănunțit excesiv, dar nici de ignorat cu desăvîrșire. Cîndva, în urmă cu numai doi ani, și asta n-o spune el, o spun alții, nu a mai avut încotro și a dat în vilcag, înaintea organismelor competente, câteva dintre procedeele nu întrutotul cinstite prin care tainul de hrană al minerilor Gorjului, din cit ar fi trebuit el să fie, devenea tot mai mic, mai firav. Unii au plasat actul lui sub semnul curajului. Alții l-au plasat sub semnul datoriei cetățenești. Însă aceștia din urmă, probabil, erau în minoritate atunci și omul a fost **lucrat repede**. Cert este că a avut de tras ponoase, cum trage și Făt Frumos uneori, în unele basme, cînd omul spin ajunge mai repede la împărțea de palose și pune mina cu înțietate pe unul din oțel inoxidabil. De asemenea, cert este că un control financiar intern în-

treprins cu rigoare i-a confirmat cu prisosință punctele de vedere. Și tot atât de cert este și faptul că, de atunci, s-au schimbat multe, foarte multe lucruri în orașul minier Motru, încît pină și Dumitru Simionescu a putut reveni într-o profesie, sau dacă nu e chiar profesie să-i zicem indeletnicire, pentru care vadește vocație. Ca omul potrivit la locul potrivit.

Nu este deosebit de ușor să reușești turul de forță de a-i face pe citeva mii de mineri să se simtă de 457 507 ori mulțumiți. În lumea aceasta a unei munci aspre, trudnice, felurile de mîncare din cale afară de sofisticate nu-și prea găsesc locul și rostul. Mai mult, este greu să mulțumești în egală măsură oameni care s-au adunat aici din toate zonele țării, cu gusturi și preferințe atât de diverse. Și atunci, evident, bucătarii și bucătăresele, Victor Coman sau Ana Portic, Maria Gherghel sau Lina Ploscaru, sau Antonia Călianu mai nou, s-au răsucit cu fața și cu priceperea spre acele capote ale bucătăriei românești tradiționale pe care le-am putea subsuma adjectivului **sănătoase**. Luind în seamă și un secret, cunoscut dealtfel de toată lumea: pe parcursul unei săptămîni felurile nu se repetă. Și ar mai fi de descifrat un secret în substratul activității lor colective: aproape toate bucătăresele sînt soții de mineri. Maria Gherghel, de pildă, gătește aici, la filiala de pe lângă mina Lupoia a cantinei amintite mai sus, nu numai pentru necunoscuți, ci și pentru soțul ei, maistrul minier Mihai Laurian Gherghel și pentru cumnatul ei, minerul Dumitru Gherghel. La fel stau lucrurile și la celelalte filiale ale cantinei restaurant, fiindcă pe lângă minele Horăști, Leurda, Ploștina, Roșița și Motru Vest. Cu totul 132 de oameni îi hrănesc, zi de zi, pe minerii din Motru. Printre ei, în afară de Dumitru Simionescu și Vasile Burciu, numai doi mai stau cu plavazul în mină, cînd nu aleargă pe drumuri, desigur, spre Craiova, Tîrgu Jiu sau Drobeta Turnu-Severin, pentru a aproviziona cu de toate cantina. Și cu asta am spus aproape totul: nu numai Dumitru Simionescu, ci și cei din subordinea lui, aici, sînt datori să privească și dincolo de polonicul întins spre o farfurie. Ceea ce și fac, spre cinstea lor.

Contrariază un fapt. Dacă oricare din bărbații sau femeile cu acces la actul de decizie din întreprinderile enumerate ar întâli pe stradă un cunoscut, un prieten, o rudă care să se fi îmbolnăvit de hepatită să zicem, realitatea bolii ar reuși să-i inducă, să nască în ei nevoia de a se face utili cu un sfat, cu o intervenție de orice fel. Cînd însă 32 la sută din incapacitățile temporare de muncă se datorează unor boli previzibile, unor condiții la care ei însiși subseriu, nu iau nici o măsură de prevenire. Mai gravă decât starea fizică a cantinelor, decât existența sau inexistența tonetelor sau a bufetelor de incintă ni se pare a fi absența indicilor că cineva din unitățile vizitate s-ar ocupa de imperativele educației pentru muncă. Un comandant n-ar porni în luptă cu un singur soldat neantrenat, dar iată coordonatori de plan se încumetă să pornească în mai greaua bătălie pentru calitate de mii de oameni despre care nu știu dacă aceștia au ori nu au deprinderea de a-și întreține forța muncii, condițiile minime pentru sporirea ei. Există de toate: cadrul legal, responsabili cu probleme de resort, condiții materiale, exemple întremătoare. Lipsese interesul și priceperea de a le uni. La București există o buclărie centrală capabilă să răspundă la orice comandă și un trust de construcții nu este în stare să repare un acoperiș și să asigure doi metri de canalizare. La Craiova există o cantină model și responsabilul social nu știe că femeile fabricii nu dintr-un excesiv simț estetic n-o frecventează, ci pentru că nu au acces acolo, la cifra metri, și nimeni nu găsește măsura potrivită. Conducătorilor acestor unități li se va părea forțată poate comparația cu comandantul și totuși pe timp de pace sau război povestea este una singură, aceea a vieții și a morții, chiar dacă ritmurile diferă. Nu de spații suplimentare ar avea nevoie acești responsabili, cum se exprima cineva, ci de înțelegerea exactă a menirii posturilor pe care le ocupă.

GRUPAJ REALIZAT DE OPREA GEORGESCU ■ GEORGETA BLĂNARU ■ OVIDIU IOANIȚOIA ■ MIRCEA BUNEA ■ MIHAI PELIN ■ NICOLAE CRISTACHE ■

care am asistat înainte de a intra în biroul șefului. Procedînd la o paranteză, să scriem că, surprinzător, aici lucrurile care se văd cu ochiul liber sînt mai neglijate decît cele care se întîmplă în spațiile anexă, în camere. Altfel zis, grija față de consumatori se manifestă, la cantina T.C.I.B., numai sub forma meniului în sine, bine pregătit și consistent, vesela, fețele de masă, scaunele, multe din ele bijbiind între cele 4 picioare, servetelele și, în general, atmosfera fiind însă în suferință. Sigur, oamenii mîncîncă aici, după vorbele scrise de Dumitru Pandele de la stația de betoane, ieftin și pe satureate, dar ei merită, după ore de muncă asiduă, o altă atmosferă, mai caldă, mai tihnită. Din acest punct de vedere, mai sînt multe de făcut, între care renunțarea la mentalitatea că toate relele vin de la abonați. Revenind la bucătărie, descoperim miros de pește. Mirosul acesta, deus în niște crățiți uriașe, n-are nici în clin, nici în mină cu ce vor minca, la cină, lucrătorii de la I.O.R. Lăsîndu-ne să înțelegem că n-are rost să despăcim peștele în 4, Grigore Gorea ne-a mărturisit că, pe Răhova tocmai are loc o ședință a trustului, la capătul căreia va fi servită o gustare, din care nu poate lipsi peștele prăjit.

Să lămurim, în incheiere, povestea cu lucrătorii de la I.O.R. Din cei 170 de abonați la masa de seară, 60 ar fi, după calculele șefului cantinei, ocupanții celor 3 cămine de nefamiliști ai I.O.R. de pe Aleea Perişorului. Iată-ne la fața locului, vineri seara, spre a constata dacă tinerii de la I.O.R. sînt mulțumiți de serviciile cantinei. Pe Aleea Perişorului, stupoare! Care mîncare? se miră electricianul Victor Cosmaciuc, au fost, în urmă cu citeva luni, niște afeșe, dar de mîncare, nici vorbă! Ați avea nevoie de ea?, întrebăm, iar întrebarea noastră cade ca gazul peste foc. Sigur că am avea nevoie, zice opticianul Vartolomeu Badea, ne-am adresat de mai multe ori întreprinderii în acest sens, dar nu ne-am ales decît cu promisiuni. Aflați alături, Gheorghe Vija, Dumitru Vrabie și Ion Paraschiv confirmă opinia colegului Badea. Seara, reia unul dintre ei, mîncăm pe apucate, te miri ce, de-am ajuns să cunoaștem prețurile la conserve mai bine decît vinzătorii de la complex!

Ce se întîmplă, zilnic, cu cele 80 de porții pomenite de Grigore Gorea, greu de spus. Poate vom afla după apariția acestor rînduri de la cei care obișnuiesc să mîncească pește prăjit, nu să-l despice în 4. Așteptăm.

Rostul gospodarilor este să fie chiar gospodari

În 1979, pe platforma industrială a orașului, bolile digestive s-au plasat pe primul loc. Numărul zilelor de incapacitate temporară de muncă datorat acestora se ridică la 32 la sută. În 1978, printr-o nefericită inițiativă au fost desființate toate bufetele din fabricile platformei. Responsabilul cu probleme sociale și nivelul de trai la Comitetul județean al sindicatelor spune: „Dorim să constituim o veritabilă fabrică de mîncare, de unde să plece, către microcantinele și punctele de alimentare din fabricile platformei, toate cele necesare asigurării unor meniuri diversificate, suficiente sub raport caloric și nutrițional și ne gîndim și asupra unor produse dietetice...” Deci, va fi bine.

FOCȘANI. Singura cantină-restaurant existentă acum în Focșani este aceea din incinta întreprinderii de confecții, unde, în primul rînd, ceea ce te impresionează de cum îi treci pragul este numărul mare de scrieri gen reclame: „Devenind un abonat ferm puteți servi masa numai cu 6,50 lei zilnic (așa este - n.r.); „Servim zilnic mîncare gătită pentru acasă” (nu-i așa de vreme ce, întrebîndu-l și rugîndu-l pe Gabriel Clinciu, responsabilul cantinei să-și amintească de cite ori a vindut mîncare caldă pentru acasă în ultimii doi ani n-a reușit să-și amintească nici măcar o singură situație de acest fel - n.r.); „Vă oferim zilnic un sortiment variat de preparate după gustul dv.” (așa și așa, adevărul este pe undeva la mijloc, sortimentul variază în funcție de posibilitățile de aprovizionare, pe de o parte, dar nimeni nu i-a întrebare vreodată pe consumatori cam care le-ar fi preferințele, deși au fost imaginate pentru aceasta tot felul de hîrtii... investigațiile - n.r.); „Specialitatea bucătăriei este sarmăluțe în foi de varză cu mămăliguță”. (Dorina Iuga, bucătăreasa, tocmai s-a întors dintr-o specializare care a durat 6 luni la restaurantul Praga, din Berlin!, unde a fost trimisă de superiorii ierarhici (I.C.S.M.A.A.P) fără să știe o boabă nemțește. Cu ce s-a ales acolo Dorina Iuga? „Profesional = 30 de rețete de supe și de creme plus învățătura că în Germania felul doi este pe bază de cartof în diferite ornamente”. Cu ce s-au ales cei care mîncă la cantina respectivă? Recitîți sloganul cu specialitatea bucătăriei - n.r.). „Seria veselă” nu sfințește aici. Cînd cineva face o sesizare gen „Subsemnatul Cîndea Costică am servit masa în ziua de 10 01 1980 la cantină și a fost o ciorbă foarte bună, mulțumim colectivului”, la capitolul „Măsuri luate” responsabilul Gabriel Clinciu se grăbește și notează în aceeași zi că „Am luat cunoștință”. În schimb atunci cînd un inspector de specialitate o surprinde furînd pe Vulpoi Lucreția, gestionară la bufetul de incintă, tovarășul responsabil lasă să treacă 18 zile... fără să execute dispoziția. După cum, deși știe bine că la o întreprindere de confecții, lucrează 362 de femei cu boli gastrice, cantina nu le oferă nici un singur meniu de regim I, ca să nu amintim decît în treacăt că, deși acolo lucrează 4100 de persoane în două schimburi la cantină nu există nici măcar un singur abonament! Ce fel de comitet de cantină este acela care patronază așa ceva? Și de ce nu se respectă în totalitate prevederile Legii nr. 9/1971?

O situație bună am întîlnit-o la cantina I.J.C.M. (responsabil Dumitru Nicolau): Curățenie scilicet, organizare excelentă, meniuri diferite, deosebit de gustoase, produse de cofetărie de calitate, mobilier bine întreținut, culori vesele, aprovizionare prin mijloace proprii, depozite și instalații specifice, funcționale cum nu am văzut altele aidoma, timp de servire de max. 15 min. — iată doar ci-

teva dintre atributele cantinei constructorilor. Deci, se poate!

Revenim pe platforma industrială. Constantin Girneală este matrișer la I.D.S.M.S.E.H. Focșani. Vineri 18 aprilie, la sfîrșitul schimbului unu, mai-mai să dărim lumea. Fără să mai glumească ca de obicei, fără să-și mai salute cunoscuții, a trecut glonț dincolo de poarta întreprinderii. Deși-i băiat frumos și-i îmbrăcat elegant, nu-i căsătorit, nici nu se grăbea spre vreo fată, ci spre „diferența la biologia de-a zece”. Deci, la o parte primăvară că se-nvață! Deci, iar le-a ignorat pe cele trei grații sălătorețe care și începuseră să urce alături de el treptele interioare ale blocului (turn de pe platforma Sud a Focșanilor. Orașul Unirii are deja o mare și tinără platformă industrială pe care lucrează cam zece mii de oameni). Fetele - Marilena Rusu, 22 de ani, Maria Nedelcu, 20 de ani, Nina Constantin, 23 de ani, toate trei de la întreprinderea de tricotaje, secția confecții - se grăbesc și ele. Nina face naveta la Urechești și nu vrea să scape autobuzul de patru, dar nici să plece «pe inima goală». Marilena și Maria recunosc cinstit și gospodărește că ceea ce le mină în lupta cu treptele sînt «soarecii ce le-au mas în burtă, cum aprecia cu haz povestitorul de pe Ozana». De dimineață, ca și băiatul, n-au mai pus nimic în gură, cele 30 de minute ale pauzei de prinz se dovedesc prea strîmte ca să cuprindă ieșirea din întreprindere, crosul pînă aici, mîncatul propriu-zis, reîntoarcerea la locurile de muncă...

Pe la căminele pe unde locuiesc, nici ele, nici el nu au voie, nu au nici cum să-și prepare ceva - intrucitivă - comestibil - cald deoarece butelia nu au voie s-o folosească, reșoul n-au voie să-l conecteze la sistemul energetic național nici cit să undeașcă un ceai, din 1978 cineva total neinspirat a dat dispoziție ca în toate fabricile platformei să fie desființate chiar și ultimele bufete care mai rezistaseră prin tranșeele alimentației publice, și uite așa...

Deci, fete și băieți, saltă și tresaltă, înainte pînă la etajul I peste trepte, salt înainte cu energie și avînd peste o băltoacă apărută intempestiv și lăpăț fulgerător pe sub ușa grupului sanitar aflător lîngă altă ușă deasupra căreia scrie RES TAURANT, dar abia și dacă intri înăuntru vezi placa de tablă cit palma pe care-l imprimat „Restaurant categoria a 1-a”. Ceea ce înseamnă că de abia de te mai vezi prin trimbe de fum, că pantofii alunecă și scrișnesc pe capace de sticle de suc și de bere aruncate după sistem roză vînturilor pe mozaicul maculat cu lunecșuri bizare, că mesele și scaunele nu par să se fi știut vreodată altceva decît simple piste pentru muștele de-o vară ș.a.m.d. Cei patru grăbiți trec alături de linia caldă, aleg toți patru (vorba vine „aleg” că nu aveau de unde, cel mult dintre sticlele de suc rosie: o iahnie de fasole + o salată de castraveți murați + un iaurt = 9,90 lei) după care ele se așează împreună. el mai încolo, cu două scaune. Ca să fie tacimul complet reporterul intră și el în vorbă, află una-alta, pînă cînd, iritat că Mariana Gugeanu începuse să măture în juru-ne ridicînd cenușa răposatelor resturi de foste țigări în farfuriile și pe creștetele noastre am îndrăznit s-o inoportunăm cu un „de ce?” repede placat cu «d-ai-a, că mi-a zis șeful» (Ceea ce am remarcat la tinăra minuitoare de matură a fost faptul că și ea este, la rigoare, un la fel de evident om al muncii ca și ceilalți). Care șef am constatat că nu era pe acolo, ori era și n-a dorit să se facă văzut, motiv să-i semnalăm cazul tov. Vilcu Vasile, mai marele Direcției comerciale a județului Vrancea. Rezultatul nu-l știm (încă).

„Am fost o săptămîină constructor de case”

La raportul al Școlii angajat mîncîndu-ză pe un câștig, relatează situații care dădează la măsuri ferme pentru intrarea orînei, lichidarea risipei și accelerarea ritmului în construcția de locuințe

„Am fost o săptămîină constructor de case” (II)

„ELANUL” MIINILOR ÎN BUZUNAR SAU TEORIA RELATIVITĂȚII... TIMPULUI DE MUNCĂ

La raportul al Școlii angajat mîncîndu-ză pe un câștig, relatează situații care dădează la măsuri ferme pentru intrarea orînei, lichidarea risipei și accelerarea ritmului în construcția de locuințe

GENEROSITATEA ȘI EXIGENȚA

atribute cu dragății sale ale climatului artistic

TELEORMAN

Domniile preferințe timpul și lucrează în două schimburi, fără rapo

Semnalăm...

...în „Scinteia”, un excepțional reportaj-anchetă semnat de Florin Ciobănescu: „Am fost o săptămîină constructor de case”, un exemplu de gazetărie inteligentă și eficientă, de angajare comunistă, cu adevăr și suflet.

Ce mai face doctorul Mihai Zavergiu

Se împlinesc aproximativ patru ani de când, la invitația revistei noastre, doctorul Mihai Zavergiu-Theodoru, pe atunci în pragul vârstei de 82 de ani, a consimțit să-și facă publică metoda terapeutică ce-i poartă numele, slujindu-se în acest sens de un original și probant exemplu: cel al propriei sale vieți. O viață urgisită decenii la rând de maladii grave cu sechele dureroase dar care, în același timp, aduce dovada unui uluitor reviriment biologic, al unei veritabile remodelări fizice și psihice, obținute prin simple exerciții de fizioterapie și dietă alimentară. Sau ceea ce atunc, ca și în prezent, ne îndeamnă să admitem, împreună cu doctorul Zavergiu, că fiecare ins poate beneficia la el acasă de propriul său spital clinic și preventiv.

Relatarea noastră — mărturisim azi — s-a bucurat de un răsădit ce a întrecut cu mult toate așteptările. Pe adresa redacției și a interlocutorului nostru au sosit mai bine de 2000 de scrisori din țară și din străinătate (U.R.S.S., Franța, S.U.A., India, și chiar din îndepărtatele Australia și Noua Zeelandă), situație care, în cursul anilor, a obligat redacția noastră să prezinte noi amănunte în legătură cu metoda propusă, iar pe doctorul Zavergiu, răpit pe neașteptate din calmul unei senectuți pașnice, să facă față unei copleșitoare corespondențe.

În cuprinsul prezentului articol, ce se dorește, deopotrivă, aniversar, pilduitor și în consens cu sentimentele de grațitudine exprimate de numeroși „zavergiști”, ne îngăduim să reamintim cititorilor noștri câteva din principalele date ce au făcut obiectul relatărilor noastre anterioare.

Ca pacient al propriilor sale obser-

vații clinice și, beneficiind în același timp, prin practică medicală, de o cazuistică bogată, medicul Mihai Zavergiu a ajuns treptat la elaborarea metodei ce-i poartă numele. O metodă care, reamintim cititorilor noștri, reunește într-o concepție unitară principii clasice de igienă alimentară, educație fizică și fizioterapie, automasajul zilnic, pe întreaga suprafață a corpului, constituind principala garanție a revitalizării celulare. Prin mijlocirea acestei terapii simple, doctorul Zavergiu a izbutit să închidă dosarul unei vieți chinuite de boli fără sfârșit, să cunoască o surprinzătoare reînvioreare a întregului organism, să se vindece de afecțiuni cronice și sechele supărătoare. I-au revenit curind puterea de muncă și pofta de viață, sau ca să ne folosim de propriile sale cu-

La 86 de ani, autorul unei metode proprii de revitalizare celulară ne mărturisește că se simte mai sănătos și mai în putere ca în urmă cu 40 de ani

vinte: „Odată cu bătrânețea, am intrat într-o veritabilă etapă de tinerețe, deoarece, paradoxal, nu m-am simțit niciodată mai tânăr și în putere ca în ultimele decenii de viață”.

Potrivit ni se pare de asemenea să reamintim cititorilor noștri și prima întâlnire cu doctorul Zavergiu. Ea a debutat printr-o convorbire telefonică, pentru ca apoi, vizitându-l acasă, să constatăm surprinși că ne împotriva nu un bătrân somnolent și împovărat de grijile vârstei, ci un bărbat viguros și investit cu o deosebită vioiciune a spiritului, optimist și plin de planuri de viitor. În 1974, articolul nostru a fost însoțit de o fotografie în culori, astfel că cititorii noștri au putut avea în fața ochilor chipul unui bărbat surzător, încadrat de o podoabă capilară bogată, cu obrazul buclat, neted, lipsit de fatalele striții ale senectuții.

De fapt în ceea ce-l privește, nimic nou sub soare de atunci și până în prezent. Doctorul Zavergiu demonstrează în continuare aceeași uluitoare vitalitate, același optimism și o permanentă putere de muncă. Atât doar că pe parcursul celor patru ani scurși, nenumărați concetățeni, urmindu-i preceptele și exemplul, au devenit la rândul lor fericiți be-

neficiari ai metodelor de revitalizare celulară prin vasodilatație periferică generală. Interesul acordat metodei propuse ne-a obligat să solicităm în repetate rânduri Ministerului Sănătății și Editurii Medicale tipărirea metodei Zavergiu. Din păcate, până la ora actuală, nici un răspuns. Într-o asemenea situație și obligat să suportăm în permanență asaltul miilor de solicitanți, medicul Zavergiu a fost constrins să-și dactilografiasse metoda și să o distribuie pe această cale virtualilor pacienți. Aceștia la rândul lor au multiplicat-o prin mijloace proprii astfel că, la ora actuală, după știința noastră, numărul total al „zavergiștilor” e de mai multe mii. Care sînt rezultatele? Iată și de data aceasta câteva mărturii concrete, pe care le desprindem, ca de obicei, din ultimele scrisori sosite pe adresa medicului Mihai Zavergiu:

Ing. Jean Dinescu, Iași: „Am început să practic metoda la vârsta de 66 de ani

în ambianța unor antecedente patologice de luat în seamă. După fiecare ședință de masaj și gimnastică înregistrez o stare concretă de învioreare. Expectorez cu ușurință noxele de te traheei și bronhiilor. Nu mai folosesc nitroglicerina. Dacă îmi apare vreo criză de angor, masez inima și sternul și criza încetează imediat. M-am trezit că pot descifra corect literele și cifrele, fără ochelari. Mi-a dispărut durerea din regiunea lombară, care îmi apărea cu regularitate în a doua jumătate a nopții”.

I. Căndea, Cluj: „De mai mulți ani sufer de coxartroză la genunchi. După cure de fizioterapie, durerea încetă o vreme, dar reveneau. Prin revista „Flacăra” am aflat de metoda dv. Am urmat zi de zi toate prescripțiile dv. și rezultatele nu au întârziat să se arate. Boala mi s-a ameliorat mult, iar uneori dispăre cu desăvârșire. N-am mai folosit nici un fel de medicamente de opt luni”.

V. Roșca, medic, Tirgoviste: „Am peste 70 de ani și sufer de boli cronice foarte vechi. Între acestea, insuficiență respiratorie sub 70 la sută, cardiopatie ischemică cu repetate crize de tahicardie, fibrilații. Nu pot spune că, practicând metoda dv., totuși s-a remediat, dar pot afirma că starea mea generală s-a îmbunătățit simț-

tor. Pot face plimbări mai lungi fără să obosesc, fac chiar și unele treburi gospodărești, iar moralul mi-a crescut sensibil”.

F. Firicon, colonel în retragere, Cluj-Napoca: „Am aflat și eu din „Flacăra” de metoda dv... De când o practic, mă simt mult mai bine. De un an de zile fibrilațiile cordului au încetat cu totul, ceea ce este deosebit de important în viața mea”.

Remus Adam, Ploiești: „Sufăr de mai mulți ani de contractura mușchilor abdominali după anumite mișcări ale corpului. Și cum nici un tratament medicamentos nu mi-a ajutat, am urmat miraculosul tratament, „automasajul”, singurul care mi-a redat sănătatea”.

I. Dravăț, inginer, Ploiești: „Se împlinesc trei luni de când aplic cu strictețe metoda dv. de revitalizare celulară. Anterior aplicării metodei, sufeream de poliartrită pe care o tratam cu diferite medicamente. Odată cu punerea în practică a metodei dv., am reușit total la medicație. Situația este în prezent mult mai bună, iar suferința s-a redus în așa măsură încât mă pot considera 90 la sută vindecat”.

Angela Georgescu, București: „De trei ani sufer de tromboflebită la piciorul drept. Aplicând metoda dv., durerea au trecut și piciorul nu mai este inflammat. Menționez că automasajele le-am efectuat, așa cum indicați dv., evitând partea inflamată. În prezent aplic prescripțiile dv., pentru tratarea spondilozelor cervicale și constat că, treptat, durerea cedează”.

Ion Crețu, pensionar, Brașov: „Automasajele, gimnastica și dieta alimentară indicate mi-au readus vigoarea și optimismul. Menționez că automasajele în regiunea colecistului mi-au îndepărtat stările permanente de greață și oboseala produsă de această afecțiune”.

Iată, asadar, că din nou, la fel ca în urmă cu patru ani, rîndurile noastre vin să anticipeze un moment aniversar: de curind, doctorul Mihai Zavergiu-Theodoru a împlinit 86 de ani pășind plin de vigoare și optimism în cea de-a 87-a primăvară a vieții sale. Un fericit prilej pentru ca, alăturându-ne miilor de pacienți-cititori, ce-l înconjoară cu grațitudine și venerație, să-i urăm un călduros la mulți ani! Și fiindcă prevedem că articolul nostru va fi urmat ca de obicei de numeroase scrisori din partea publicului larg, amintim celor ce doresc să se adreseze doctorului Zavergiu că adresa acestuia este următoarea: București, str. Caragea Vodă 21, cod. 71149.

LIVIU TIMBUS

Pledoarie pentru neconvențional

La Politehnica din Timișoara — un laborator unic în Europa!

(Urmare din pag. 1)

despre lupta lor de decenii, doar în parte încununată de succes, pentru implantarea solidă a tehnologiilor neconvenționale în industria românească.

Cînd ne-am început activitatea în domeniu, în anii imediat următori celui de-al doilea război mondial, aceste tehnologii se aflau ele însele la început de drum pe plan mondial. Nu exista, practic, bibliografie. Am vizitat apoi mai toate centrele universitare importante din Europa, ne-am informat, am meditat, am căutat soluții proprii. Astfel, încet-încet s-a format un nucleu la politehnica din Timișoara, iar specialiștii care și-au luat doctoratul pe teme de tehnologii neconvenționale credem că au contribuit nu în mică măsură la impulsivitatea cercetărilor și la alte politehnici din țară, care, desigur, vor fi avut propriile preocupări în materie. În prezent, nu există centru universitar în care aceste probleme să nu se bucure de atenție tocmai datorită aplicațiilor practice, oarecum contestate cu două, trei decenii în urmă. Un moment important: în 1970 a luat ființă în orașul nostru Centrul de cercetări în tehnologii neconvenționale (coordonat de catedra noastră de tehnologie mecanică), unitate de cercetare în cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului.

Înainte de a continua, trebuie totuși precizat ce se înțelege prin tehnologiile care formează subiectul discuției noastre.

Sînt acele tehnologii care folosesc **energi concentrată** în prelucrarea materialelor. Mai precis, asupra obiectului acționează un agent eroziv care „rupe”, prelevează particule de pe suprafață, în funcție de scopul urmărit. Deci fenomenul de bază îl constituie **eroziunea**. Interesant de remarcat că în timp ce în numeroase ramuri industriale combaterea acestui fenomen constituie preocuparea de capetenie, tehnologiile neconvenționale urmăresc să găsească modalități tot mai eficiente de amplificare dirijată a eroziunii. În acest context, în ordinea utilizării pe plan mondial, printre cei mai răspîndiți agenți corozivi sînt: energia electrică (electroeroziunea), ultrasunetele, energia electrochimică și cea chimică, laserul, plasma și

fasciculele de electroni. Se pare că actualmente descărcările electrice, respectiv electroeroziunea, devin din ce în ce mai mult o tehnologie convențională, datorită largii răspîndiri.

Din ce cauză se spune că tehnologiile neconvenționale au produs o adevărată revoluție în tehnică?

Fiindcă ele schimbă fundamental optica de prelucrare a metalelor și a altor materiale, cunoscută de zeci și chiar sute de ani. Pînă acum sistemul de bază era acesta: se introducea scula în material și ea acționa asupra materialului, detașînd așchii. Acum intervenția omului nu se mai realizează pe cale mecanică, brută, se intervine cu un cîmp, cu energie nemecanică (firește, simplificăm mult expunerea, doar pentru a se reține ideea). Așadar, acum se impune schimbarea utilajului, se cere o altă formație tehnică, o **altă optică!**

Spre ce ne îndreptăm?

Probabil că prin anul 2000, de care nu ne mai desparte un interval de timp prea mare, materialele greu prelucrabile, dure, cu formă complicată sau dimensiuni miniaturizate (care nici nu ar putea fi prelucrate la strung, căci s-ar „dierde” în mașină!) vor fi abordate aproape exclusiv prin tehnologii neconvenționale. Și să nu se uite că materialele greu prelucrabile capătă o pondere crescîndă în industrie, de pildă în aviație, în tehnica nucleară, în sistemele de comandă automată a mașinilor-uneite; de altfel, în industria electronică tehnologiile neconvenționale ocupă de pe acum un loc preponderent.

Care sînt direcțiile de cercetare la politehnica timișoreană?

Eroziunea electrică, electrochimică, cu ultrasunete și laser, în timp ce Institutul de sudură și încercări de metale se concentrează asupra plasmelor. Am început, relativ de puțină vreme, și prelucrarea cu fascicule de electroni. Fără falsă modestie, putem afirma că la politehnica din Timișoara s-a creat un laborator de tehnologii neconvenționale unic în Europa. Trebuie să luptăm să nu pierdem pozițiile cîștigate. Înainte însă de a face propuneri concrete pentru depășirea unor greutăți existente, să amintim câteva rezultate, obținute în centrul nostru.

Pînă acum doi ani, toate mașinile de electroeroziune pentru industria națională erau importate. Un utilaj cu electroeroziune costă cam 1 000 000 lei-valută, poate chiar 1 500 000. Grație eforturilor conjugate ale politehnicii, industriei și Institutului de cercetări tehnologice pentru construcția de mașini, la „Electrotimis” a început fabricarea primelor mașini de electroeroziune românești. Or, un strung mediu costă cam 100 000 lei, iar fabricarea unui strung și a unei mașini de electroeroziune necesită o cantitate aproximativ egală de material, diferența de 1 400 000 lei reprezentînd doar aportul de inteligență!

Tot la centrul universitar mai sus amintit s-a inițiat o colaborare cu Întreprinderea mecanică Timișoara, materializîndu-se în primele mașini de prelucrare prin eroziune electrochimică din țara noastră.

S-au creat mașini de prelucrat filiere din diamant cu ultrasunete pentru Întreprinderea de sîrmă din Zalău. Primele din țară!

Care sînt dificultățile ce stînjenesec progresul tehnologiilor neconvenționale, după părerea dumneavoastră?

În mod normal, ar fi trebuit ca noi, cei de la politehnică, să gîndim, să facem munca de concepție, iar întreprinderile să preia această concepție și s-o materializeze, bineînțeles colaborînd strîns cu noi. Cum este și normal, aci la politehnică nu avem decît cîțiva oameni, nu dispunem de mașini pentru producția industrială, de un serviciu de aprovizionare etc. Ceea ce o întreprindere industrială realizează într-o zi, unei politehnici îi ia luni și luni de zile, fiindcă nu este organizată pentru o asemenea activitate. Noi am făcut-o totuși, în faza inițială, cu prețul unor imense eforturi, fiindcă dacă nu veneam cu noul, poate acesta nu se mai introducea în timp util, am fi rămas în urmă. Dar noi nu sîntem fabrică, există un specific al institutului de învățămînt care nu este anulat, ci, dimpotrivă, potențat de integrare. Tocmai în aceasta constă fertilitatea conceptului de integrare învățămînt-cercetare-producție: în unirea eforturilor, cu o eficiență sporită, și nu în ignorarea unor diferențe dintre sectoare de activitate care își păstrează specificul lor.

Pentru ca și în domeniul tehnologiilor neconvenționale integrarea să-și dea din plin roadele, ce credeți că ar trebui făcut?

Să se creeze la Timișoara, unde există, așa cum am arătat, bune tradiții în domeniu, un **Institut de cercetări pentru tehnologiile neconvenționale**, cu caracter de microproducție, deci deosebit de rentabil, dată fiind cererea mare de asemenea produse. Institutul s-ar preocupa de cercetarea fundamentală, de concepția și

proiectarea de utilaje, de realizarea prototipurilor și a tehnologiei de consulting, etc. Vrem să subliniem, cu toată răsunătoarea și în virtutea unei experiențe de peste 30 de ani în domeniul tehnologiilor neconvenționale, că a intervenit o gîtură și că **dacă nu adoptăm o formă corespunzătoare organizatorică, vom rămîne în urmă, va suferi economia națională**. Ceea ce puțin, aceasta este părerea noastră, care oricum, poate fi luată ca bază de discuție. Să-și spună părerea și alți specialiști!

Crearea institutului pe care-l preconizăm nu ar însemna și o povară financiară pentru stat?

Dimpotrivă. Un calcul aproximativ arată că **într-un an investiția s-ar „răscumpăra”**. Repet, sînt cifre aproximative, dar ele dau un ordin de mărime just, asupra căruia merită reflectat. Microproducția ar fi extrem de rentabilă și ar împlini cerințe presante.

Iată cîteva exemple.

În prezent, la fabricarea de palete de turbină se folosesc în țara noastră metode clasice (frezare prin copiere), pe cînd pe plan mondial se preferă **tehnicile neconvenționale**, (electroeroziunea), **5-20 de ori mai ieftine decît cele clasice**.

Utilajul respectiv nici nu ar trebui să facă apel la piese de import, s-ar putea fabrica în țară, cu mijloacele existente.

La găurirea diuzelor pentru inor toarele motoarelor diesel găurile se fac cu burghie mici, enorm de scumpe, din import. Aceleași găuri pot fi obținute prin eroziune electrică. Or, la noi, o singură fabrică cheltuiește mari sume în valută pentru burghie.

Mai toate matrițele pentru deformarea plastică la cald sau la rece sau matrițele din industria maselor plastice se fabrică, la noi, prin așchiere. Prin tehnicile neconvenționale ele s-ar produce de zece ori mai repede și mai ieftin!

Ultrasunetele, în afară de prelucrarea materialelor dure și foarte dure, ar putea fi folosite (adaugă seful de lucrări, inginer Tudor Iclăuzan) la sudarea foliilor de mase plastice și metalice, la curățirea mai eficientă a diferitelor produse.

Asemenea utilizări și altele similare s-au experimentat cu succes în laboratorul de ultrasunete și electrochimie al Centrului de cercetări pentru tehnologii neconvenționale din Timișoara. Dar în actuala formă de organizare — sînt de părere interlocutorii noștri — cerințele industriale nu pot fi satisfăcute decît în mică măsură iar cercetarea și potențialul științific al universităților timișoreni nu se valorifică după cum ar fi de dorit. Pledoaria lor se înscrie, asadar, ca o pledoarie pentru o nouă calitate într-o ramură de vîrf a tehnicii contemporane, care ea însăși în întregul ei, de ne place sau nu, devine tot mai neconvențională.

Totul despre RO

Un coeficient al confortului cu viitorul în prezent

Ro este un coeficient care măsoară rezistența la trecerea căldurii prin pereții unei clădiri. Cantitatea de căldură necesară încălzirii unei locuințe depinde de temperatura pe care vrem s-o asigurăm în interior, de temperatura exterioară și de acest Ro care dă măsura pierderii căldurii prin pereți. Cu cât este mai mic, cu atât se pierde mai multă căldură și se consumă mai multă energie pentru încălzirea unui apartament. Înainte de apariția crizei de energie, conform normelor adoptate de multe țări, printre care și țara noastră, Ro avea valoarea de 0,74, considerată o valoare economică pe ansamblul investiției. La noi, ca și în alte părți (criza de energie este mondială), specialiștii au luat și iau măsuri pentru mărirea lui Ro. Scade astfel cantitatea de căldură pierdută prin pereți, prin ferestre și prin uși și putem asigura același confort cu un consum mai mic de energie.

În 1983, la locuințele noi, valoarea lui Ro va fi de 2,3. Odată realizată această valoare, într-un an, pentru fiecare metru pătrat de apartament se vor economisi 7,8 kilograme de combustibil convențional. Pentru 200 000 de apartamente, cite se vor construi într-un an al viitorului cincinal, paralel cu creșterea confortului, economia va fi de 300 000 de tone combustibil convențional. Aceste cifre le-am aflat la INCERC, institut de cercetări în construcții, unde stăm de vorbă cu dr. ing. Romulus Constantinescu, director tehnic, și cu inginerul Ion Marcu, șeful laboratorului de izolații, specialiști

ce se ocupă în mod special și efectiv de această problemă.

Ce vor avea în plus casele noastre în cincinalul care urmează, care este linia care se va adopta în proiectarea lor, ce s-a făcut și ce se va mai face? Pentru etapa actuală, experiențele de laborator, cercetările, s-au încheiat și materializat într-un proiect realizat de IPCT și INCERC: „Soluții constructive pentru îmbunătățirea protecției termice la clădirile de locuit și social-culturale existente”, în curs de aprobare. În paralel, s-au studiat măsurile de protecție suplimentară ce se vor lua la clădirile ce urmează a fi executate. Ele vizează deosebi clădirile cu fațade din panouri mari prefabricate și la cele glisate, adică cu pereți exteriori din beton care, fiind un slab material termoizolant, trebuie protejat. Grosimea stratului termoizolant de polistiren din interiorul panoului va fi dublată, ajungând la 9,6 centimetri. Punctele termice, generatoare de condens, sint înlăturate, legătura dintre fețele de beton făcându-se cu agrafe din oțel rezistent la coroziune. Pereții din blocuri de beton autoclavizat și din blocuri ceramice vor avea grosimea de 30 de centimetri în loc de 24. Ferestrele se vor tripla. Toate aceste măsuri au drept scop mărirea confortului în locuințe și economia de energie. La clădirile noi consumul de energie înglobată în surplusul de materiale necesare asigurării unei bune izolații se amortizează în cel mult un an prin energia economisită în exploatare. Un factor deosebit de important în

realizarea acestor deziderate este calitatea execuției, fără de care soluțiile pot fi compromise. Prin aplicarea măsurilor ce se vor lua, se va rezolva complet supraîncălzirea problemă a condensului care, trebuie s-o recunoaștem, încă nu este rezolvată. Înțelegem de la interlocutorii noștri că apariția condensului se produce când se depășesc limitele rapoartelor optime între temperatura interioară și umiditatea relativă din apartament. Fenomenele de condens apar prin scăderea temperaturii în anumite zone ale camerei concomitent cu creșterea umidității relative, în zonele de discontinuitate termică, în așa-zisele puncte reci, adică acolo unde Ro este mai mic. La ora asta în lume numărul de apartamente care au asemenea probleme este destul de mare. De ce? Pentru că condițiile de exploatare s-au schimbat față de cele avute în vedere la proiectarea apartamentelor. Prima cauză: scăderea, din motive de economie, a temperaturii interioare. La INCERC, pentru remedierea acestor neajunsuri s-au studiat măsuri de remediere, s-au elaborat tehnologii, s-au brevetat materiale noi.

În etapa actuală se remediază local fenomenele de condens avându-se în vedere răspindirea fenomenului, cererea beneficiarilor și posibilitățile întreprinderilor care execută lucrările precum și posibilitatea aprovizionării cu materiale, de cele mai multe ori dipijate, fiind necesare construcțiilor noi. În etapa a doua se va aplica o metodă radicală, ce se va eșalona în timp, care va îmbunătăți izolația termică a pereților prin tratamente la exterior. Până acum, în București, prin ICRAL-uri sau prin Centrala de construcții montaj, au fost remediate cu titlu experimental aproape 3 000 de apartamente unde au apărut fenomene de condens. La blocurile U20 din Balta Albă și M40 din Pantelimon s-au aplicat soluții experimentale radicale prin izolarea întregii fațade. Rezultatele sint foarte bune. Soluțiile constructive, propuse spre aprobare forurilor de avizare, se bazează pe lîngă

cercetările de laborator și pe rezultatele obținute pe teren.

La INCERC, un grup de cercetători, condus de dr. ing. Dinu Moraru (autorul brevetelor), a realizat gama de produse MODILIT, cu întrebuințări multiple: termoizolarea fațadelor și fețelor interioare ale pereților, finisarea și zugrăvirea pereților, realizarea tencuielilor pentru combaterea condensului. Procedul, folosit deocamdată la lucrări mici, urmează să se extindă.

De multe ori apariția condensului este favorizată și de exploatarea greșită a apartamentelor de către locatarii care măresc, din neglijență sau neștiință, umiditatea relativă din interior. Creșterea unui număr prea mare de plante decorative, uscarea rufelor în cameră, lipsa aerisirii, pătrunderea aburului de la bucătărie în celelalte încăperi, sint cauze care n-au fost luate în considerare la proiectarea termică a apartamentelor. În paralel cu asta trebuie avut în vedere că nimeni în lume nu-și mai permite să facă în casă o căldură mai mare decît este strict necesar pentru o viață confortabilă. În apartamentele din toată lumea, deocamdată, temperatura a scăzut cu cîteva grade. Umiditatea a rămas aceeași sau, în unele cazuri, a crescut. În asemenea condiții fenomenele de condens apar.

După calculele specialiștilor, prin ferestre și prin uși se pierde aproximativ 40 la sută din totalul pierderilor de căldură dintr-un apartament. Anumite lucrări, simple și la îndemina oricui, le putem executa cu mijloace proprii. În unele situații trebuie să apelăm la întreprinderi specializate. Îmbunătățirea acestui Ro, creșterea lui de trei ori, este o acțiune pe cât de importantă pe atât de vastă dacă ne gândim la cîte apartamente s-au construit și se vor mai construi, la cantitatea uriașă de combustibil ce se va economisi.

OPREA GEORGESCU ■

Meseria lor este noutatea

Notez cu interes, notez ca un școlar conștiincios ceea ce îmi spune dr. ing. Ilie Paraschiv, dar nu reușesc să scap de analogii și de o oarecare confuzie spațială. Am senzația că m-aș afla pe platforma fizicii de la Măgurele, ori a politehnicii bucureștene, deși totul e altceva. Intram foarte conștient pe poarta orașului științei, tehnicii, învățămîntului și producției miniere și metalurgice neferoase de la Baia Mare. Un vast complex pe cîteva zeci de hectare ce materializează într-un mod excepțional ideea integrării cercetare — învățămînt — producție. Este foarte propriu cuvîntul oraș, muncesc și trăiesc aici, trăiesc chiar intens la înalte temperaturi ale faptelor și ideilor, cîteva zeci de mii de oameni, de la elevii de școală profesională și de maștrii miniere și metalurgiști, la studenții institutului de învățămînt superior în profil, la cercetători și proiectanți, la muncitorii unor mine-școală și producție și ai celor mai mari și moderne flotații de minereuri neferoase din țară, dar și din Europa. Fiereste, dr. ing. Ilie Paraschiv, ca director al Institutului de cercetări și proiectări pentru minereuri și metalurgie neferoasă, îmi vorbește, mai ales, despre acest sector, creier al întregului angrenaj.

„Ni s-au afectat între 1976—1980 investiții în valoare de 86 milioane, construindu-se laboratoare noi, dotate la înalt nivel științific și tehnic, stații-pilot, blocuri de locuințe, cantină-restaurant, pină la creșă și grădiniță pentru copiii lucrătorilor. Ne ocupăm de elaborarea de tehnologii moderne pentru înobilirea tehnologiilor extrase, de valorificarea zăcămintelor sărace, de a îmbogăți gama metalelor și elementelor pentru a reduce importuri costisitoare, asimilăm noi utilaje miniere, proiectăm noi obiective... Am reușit, prin tehnologii proprii, originale, să obținem pentru prima oară în țara noastră, din minereuri sărace și chiar foarte sărace, ori din subproduse de mină și metalurgice, din așa-zisele deseuri, din ape reziduale, substanțe de înaltă puritate pentru domenii de vîrf ale tehnicii pe care le-am importat întotdeauna în totalitate, cum sint cadmiu, stibiu, seleniu, mangan, telur...”

Linia mangan în acțiune

Din șapte invenții prezentate de către institutul băimărean la Salonul național de invenții, București, 1979, toate șapte au fost premiate și toate se referă la asemenea tehnologii. Stop-cadru asupra citorva!

Deși cel mai tânăr din colectiv, și chiar dintre cercetătorii institutului, directorul îl invită pe inginerul doctorand Lucian Borduz să prezinte invenția cu premiul I, — faptă de anvergură prin efectele sale — numită „Procedeu de obținere a bioxidului de mangan electrolitic”. Pentru că nu este cel mai neînsemnat dintre autorii brevetului, ba, dimpotrivă, se numără printre principalii realizatori. Este chiar un viitor mare specialist al acestei noi materii prime și noi ramuri în metalurgia neferoasă din România — manganul. Are 32 de ani și încă de pe cînd era student — ca și colegul său de facultate și acum de

institut, coautor la invenție, ing. Andrei Crișan — se ocupă, se preocupă de man — gan. Îndrumați de profesorul lor, de dr. chimist Gheorghe I. Facsko de la Facultatea de chimie industrială din Timișoara. După absolvire au alergat oriunde după mangan. La Iacobeni, la Reșița... oriunde mergea cercetarea acestuia. Ing. Borduz împreună și cu soția, și ea colegă de facultate, de promoție, și acum de muncă. Pe baza tehnologiei cu numele de mai sus, a apărut la Baia Mare un mare obiectiv economic al țării — Fabrica de bioxid de mangan. Pe platforma metalurgică din cartierul Ferneziu. Investiție de miliarde, „Care însă va înlătura total importul, precizează ing. Borduz, diminuînd un efort valutar de zeci de milioane lei valută anual. Noutatea constă în faptul că prelucurează o materie primă de 3—4 ori mai săracă în substanțe utile decît tehnologiile utilizate la ora actuală pe plan mondial. Am convingerea că va fi un atu al nostru peste 10—15 ani, cînd multe alte țări își vor pune problema valorificării minereurilor sărace, criza de materii prime fiind din ce în ce mai acută. Poate că atunci vom exporta licența”. Este vorba despre minereul de mangan din hălzi, care s-a adunat de peste 200 de ani de exploatare din care s-au extras alte substanțe. „Și avem orgoliu, continuă ing. Borduz, intrucît faptul este meritoriu, să subliniem că tehnologia a fost pusă la punct cu materiale și utilaje din țară. Instalația este proiectată tot în institutul nostru, șef de proiect fiind un alt coleg de facultate și de promoție, ing. Bela Keșeriu. Dacă pînă acum, 40 la sută din bateriile noastre electrice, uscate, însemna import, import vest, adică bioxidul de mangan electrolitic, de acum încolo vor fi integral românești”. Dar valorificarea minereurilor de mangan uitate de vreme în hălzi constituie o întreagă linie de cercetare cu multe alte rezultate notabile, cu efecte la fel de mari pentru economia națională. Studii a mers în profunzime și alte tehnologii originale, de asemenea brevetate, au apărut, constituind temelii unor noi și importante investiții economice. În cursul anului 1979 s-a publicat brevetul și pentru procedeu de obținere a carbonatului de mangan. Adus pînă acum tot din import. Autorii invenției, soții Lucian și Nicoleta Borduz. „O sare în stare de o anume puritate, ne dă detalii tehnice interlocutorul, cu structura cristalină, folosit la fabricarea biostimulatorilor pentru zootehnie”. Adăugat în hrana animalelor. Produsul a fost testat, confirmat, avizat de către Institutul de cercetări pentru nutriția animalelor. Este la nivelul calitativ al celui din import, din Belgia, și se obține mai ieftin. Deocamdată într-o stație-pilot industrială la Exploatarea minieră din Vatra Dornel. De la carbonatul de mangan la fosfatul de mangan n-a fost decît un pas al ideii. Tehnologia fabricării industriale larăși le aparține cercetătorilor din laboratorul tehnologiilor combinate. Deci, putem produce în țară și acest biostimulator, microelement de mare valoare pentru agricultură. A fost testat de catedra de agrochimie a Institutului agronomic București, sub conducerea prof. dr. Davidescu. S-a confirmat a fi un excelent îngrășămint pentru solurile sărăturate. Sporurile de producție au fost spectacu-

loase la sfecla-de-zahăr, porumb, sola, iar în prezent se testează la griu și în legumicultură. „Se pare, afirmă cu modestie șeful laboratorului, ing. Dumitru Poduț, că e o direcție foarte bună aceasta a obținerii de microelemente, pe instalații mici, dar cu valori mari și aport mare în economie. Noi nu avem zăcăminte foarte bogate, așa că asta e întreaga noastră muncă, de a găsi și soluții pentru extracția de substanțe utile de înaltă puritate din ceea ce există. Să valorificăm totul, să nu neglijăm nici un element, de aceea ne și numim laborator de tehnologii combinate”. Astfel, linia mangan e dusă mai departe, punindu-se la punct, printr-un alt procedeu-invenție, elaborarea manganului metalic necesar în fabricarea oțelurilor înalt aliate, de convertizor. Principalul realizator — ing. doctorand Andrei Crișan. Este și tema tezei sale de doctorat.

Zguri metalurgice devin tuburi cinescop și acumulatori

Inginerul Ioan Costea, șeful laboratorului de cercetări metalurgice, își completează omologul de la tehnologii combinate prin alte argumente. Unul se numește „Valorificarea prafurilor volatile din metalurgia plumbului și zincului cu obținerea metalelor de bază și a celor însoțitoare”, invenție distinsă cu premiul al II-lea la Salonul de la București. Autori: ing. Jack Goldstein și chimist Erna Bordas. „Valorificarea completă și complexă a subproduselor ca noi surse de materii prime nu e ușor de rezolvat, am vrea să reținem asta. Problema e grea sub toate aspectele, de la cercetare la producție și cere colaborare. Mai ales cînd vrei tehnologii nu foarte costisitoare, pentru a fi rentabile, mai ales cînd vrei totul foarte repede — noi trebuie să punem în cît mai scurt timp la dispoziția economiei naționale toate substanțele utile ce se pot găsi pe teritoriul țării, reducînd importurile. Face parte din strategia actuală a dezvoltării noastre. Ca atare ne-am străduit și am pus la punct multe tehnologii noi absolute. Meseria noastră e, obligatoriu, noutatea, căci așa ceva nu s-a mai făcut pînă acum în țară. Așteptăm să se grăbească și industria să le oreia, să le introducă în producție. Stațiile-pilot nu pot satisface decît în mică măsură nevoile economiei. O asemenea premieră națională o constituie pulberile și paste de aluminiu care se importă și la ora de față. De asemenea, nu mai e o problemă să avem, să producem în țară, antimoniu metalic, pentru diverse aliaje și pentru industria acumulatorilor. Ca și antimoniatul de sodiu pentru fabricarea tuburilor cinescop, o altă substanță pe care o aducem din străinătate cu un mare aport valutar. Se știe adevărul că toate materiile prime pentru industriile de vîrf sint foarte scumpe pe piețele lumii. Sintem în măsură să furnizăm, prin microproducția institutului, o pătrime din necesarul țării de antimoniat de sodiu. Este chiar mai bun decît cel pe care îl importăm și răspundem pentru ceea ce afirmăm. Probele comparative o pot dovedi oricînd. Avem brevet și pentru tehnologia sulfurii de antimoniu, necesară fabricării chibriturilor de cea mai bună calitate, cu o rezistență la frecare de 10 ori mai mare față

de ceea ce avem acum pe piață. Toate aceste produse pe bază de stibiu au drept materie primă, rețineți, zgurile rezultate din procesele de producție de la rafinaria electrolitică a plumbului de la Întreprinderea metalurgică din Coșca Mică. Deci, subproduse. Ceea ce constituia pînă acum resturi tehnologice inutilizabile. Sint în stoc cîteva mii de tone de asemenea zguri, mai mult ca sigur în 2—3 ani ele nu vor mai exista, iar altele nu se vor mai forma. Vor fi preluate în flux tehnologic și prelucrate de procesul obținerii stibiului și a derivatelor amintite. Calculele noastre estimează că se vor reduce importurile de asemenea substanțe cu cel puțin 6 milioane lei valută anual”.

Cui îi mai trebuie „plastdurom?”

Cînd ni se spunea că meseria lor e, obligatoriu, noutatea, nu se afirma o metaforă, se susținea o realitate, un adevăr. Cunoaștem ritmul în care apar și se dezvoltă pe teritoriul țării obiectivele miniere și metalurgice ale ramurii neferoaselor. Direcție principală a politicii economice a partidului nostru privind dezvoltarea bazei proprii de materii prime. În context, institutul băimărean asimilează în același ritm, utilaje și se preocupă concomitent de reducerea uzurii acestora, a pieselor lor componente, de mărirea duranței. O altă cercetare proprie s-a finalizat cu un material indigen nou, de 10 ori mai rezistent la uzură decît oțelul manganos — „plastdurom”. Brevet de o importanță deosebită pentru industrie. Fabricat deja în microproducție, a fost testat și pus la treabă. Am văzut, de pildă, un rotor-pompă fabricat din plastdurom, care după 2 500 ore de funcționare era aproape intact. Și după 3 100 ore se deteriorează. Și am văzut același reper din oțel manganos. După 450 ore de folosire devenise complet inutilizabil. „Beneficiari ar putea fi și alte ramuri industriale, dar nu este solicitat, ne aduce ra cunoștință dr. ing. Ilie Paraschiv. Și nu e vorba de a nu fi cunoscut, l-am prezentat prin toate sistemele noastre de informare tehnico-științifică. Este brevetat, deci există și posibilitatea consultării documentațiilor la OSIM”. Noi am mai putea confirma că am văzut, într-un atelier al institutului, pompe mari de turboreală a minereurilor, cu căptușelile uzate și trimise de către exploatarea miniere de la Bălan și Suceava pentru a fi „tratate” cu plastdurom. Sint readuse la viață utilaje complexe, extrem de necesare mineritului și extrem de scumpe, aduse cu greu din import și care altfel n-ar mai fi putut funcționa, ar fi ajuns la fier vechi. Plastdurom este secundat, sau de ce secundat?, are alături un alt material creat de specialiștii băimăreni, de asemenea brevetat — „ancorom”, studiat și verificat pentru protecția a numeroase instalații împotriva abraziunii. Sint mai ușoare și mai durabile ca oțelul, protejează împotriva coroziunii și abraziunii. Industria chimică, a construcțiilor de mașini, celelalte ramuri miniere nu au nevoie? Iată, alte invenții, alte idei pe care „le scoatem” la licitație!

CICI IORDACHE ■

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

„Păi de ce să n-o «întorcă» dacă erau ei în cauză?”

„Cazul în speță ne demonstrează necesitatea unei instrucții deosebit de temeinice, pornind chiar din primul moment al evenimentului, pentru a putea sesiza, în primul rând, reala situație de fapt, a identifica toate încercările făcute de persoane de rea-credință, care uneori dețin funcții de conducere în cadrul procesului de producție și care, pentru a-și ascunde propria lor vinovăție, denaturează faptele.”

Este concluzia tov. procuror șef al Procuraturii județene Argeș, Victor Raicu, asupra unui caz mai vechi, încheiat la această oră din punct de vedere juridic. Supunând atenției sale rezultatul anchetei noastre, procurorul șef a luat personal declarații, prestate sub jurământ, înregistrate și pe banda de magnetofon, de la oamenii care au venit la redacție pentru a ajuta, cum spuneau ei, să lăsa adevărul la lumină. Adevărul, susțineau aceștia din urmă, este că șeful de echipă Ilie Badea e nevinovat. Instanța l-a scos vinovat, singurul vinovat pentru accidentul de muncă al lui Ungureanu, iar hotărârea a rămas definitivă, recursul la Procuratura Generală fiind și el respins. Și totuși, cele câteva noi elemente pe care le-am înfățișat procurorului șef al județului sînt mai mult decît suficiente pentru dezbrăcarea cazului Badea de haina neadevărului. Pentru că minciuna, pe cît de nocivă, pe atît de păgubitoare, și-a făcut loc, în acest caz, chiar în locașul balanței dreptății, rostită fiind chiar de o parte din cei chemați în calitate de martori. Asta, pe de o parte. Pentru că, pe de altă parte, nici ancheta organelor de cercetare penală, călăuzită de la bun început pe acest drum al minciunii, nu a făcut vreun efort pentru îndreptarea lucrurilor.

E nevoie, pentru a demonstra cele spuse, să ne întorcem cu doi ani în urmă la întreprinderea de autoturisme Pitești, locul unde își are izvorul drama lui Ilie Badea, șef de echipă în cadrul secției de autoutilitări.

Accidentul

În luna mai 1978 s-au pus în funcțiune la atelierul de turnare pistoane (hala 6) două cuptoare de topit fontă, executate în secția de autoutilitări a I.A.P. Colibași, de formația maistrului Găleșteanu. După 3 luni de funcționare s-a constatat că sistemul de basculare nu lucrează corect datorită cilindrilor hidraulici de ridicare care pierdeau ulei, ca urmare a unor etanșări necorespunzătoare. În asemenea situație secția autoutilitări a fost solicitată să remedieze defecțiunea apărută. Pentru a putea fi schimbați acești cilindri era nevoie ca în prealabil să fie suspendat cuptorul. În ziua accidentului — 12 septembrie 1978 — cei 5 băieți din echipa lui Badea au găsit cuptorul gata suspendat, sprijinit cu o bară de oțel hexagonală (de cine, nu s-a aflat nici pînă în ziua de azi, după cum, nici pînă în ziua de azi nu se știe precis în sarcina cui cădea această suspendare). Bara de susținere a fost atinsă de tija pistonului (și există mărturii cum că ar fi atins-o însăși victima — o altă pistă rămasă în afara anchetei), și, pentru că nu era bine fixată a alunecat, ceea ce a avut drept urmare căderea cuptorului către sol. În cădere bara de oțel i-a prins piciorul lui Ungureanu, provocându-i o fractură deschisă ce a dus la amputarea piciorului drept, rămînînd deci cu o infirmitate permanentă.

Trei vinovați au fost desemnați imediat după accident: Ion Pielmuș, șef secției schimb, (în timpul accidentului fiind locul șefului de secție coordonator, Ștefan Aldea, aflat în concediu), pentru că „nu s-a preocupat în mod amănunțit de organizarea lucrărilor în așa fel încît să evite accidente”; Stănescu Nicolae, inginer în cadrul secției autoutilitări, de față la accident, pentru că „nu a verificat dacă suspendarea cuptorului este corespunzătoare”, și Ioneci Constantin, care deși a observat că suspendarea cuptorului nu este corectă nu a anunțat șefii săi ierarhici superiori despre această stare de lucruri. Fapt pentru care au fost sancționați de Inspectoratul teritorial de stat pentru protecția muncii (I.T.S.P.M.) — care a efectuat prima anchetă a accidentului — cu cite 1.500, 1.000 și 500 lei.

Fragment dintr-o primă scrisoare

soșită la redacție, semnată de 6 muncitori din echipa lui Badea Ilie. „Contrar așteptărilor noastre a fost chemat în instanță în calitate de inculpat tov. Badea Ilie care în momentul accidentului conducea ceilalți 9 muncitori din echipă, la efectuarea unei alte lucrări, mult mai complexă și mai periculoasă. Am crezut cu toții că este o greșală pe care Tribunalul o va descoperi, iar adevărul va ieși la lumină. Dar, după destul timp de dezbateri și amînări, instanța a hotărît ca Badea Ilie să execute o pedeapsă de 10 luni închisoare la locul de muncă, să-i dea accidentatului suma de 1.080 lei lunar, pînă la încetarea stării de nevoie.”

Cum a ajuns Badea singur pe lista vinovaților?

Schimbul de adrese între I.T.S.P.M. și procuratura locală ar putea răspunde simplist la această întrebare. Pentru că pe acest traseu a apărut o adresă — 554 din 20 XII 1978 emisă de I.T.S.P.M. Argeș — pe baza noilor probe ale procuraturii (că Badea este șef de echipă) — ce stabilește vinovățiile „conform prevederilor normelor de protecția muncii”, care se atribuie șefului de echipă. Să ne oprim și noi ceva mai mult la această adresă a inspectoratului care, deși a fost anulată printr-o altă adresă, nr. 166 din 12 martie 1979, inspectoratul scoțîndu-l în final pe Badea de pe lista vinovaților — totuși acuzațiile enumerate în ea au constituit punctul forte al acuzațiilor din instanță. Iată-le: Badea avea obligația, ca șef de echipă, să facă instruirea suplimentară a participanților, deoarece era o lucrare nouă ca proces tehnologic și se desfășura într-o altă secție; Badea nu a participat efectiv la lucrare, încălcîndu-se astfel alte prevederi ale N.D.P.M. — M.I.C.M.; Badea nu a verificat modul de sprijinire a cuptorului. Și, tot prin această adresă, ing. Stănescu este scos de pe lista vinovaților, intrucît în ziua producerii accidentului avea o vechime mai mică de 6 luni, or, conform programului anexă la Decizia nr. 1372/ din 10 V 1978, referitor la perioada de stagiarură a inginerilor, aceștia îndeplinesc funcția de maistru în perioada de la 9—12 luni.

Suficiente acuzații care, cumulate cu unele mărturii ce urmează vădit același drum al restrîngerilor de responsabilități și al reducerii cercului de vinovați, conduc la unicul punct al vinovăției — Badea.

Declarație de martor

„...Nu sînt eu în măsură să decid vinovăția cuiva, dar am dreptul să-mi exprim, în calitate de martor, supărarea față de șeful de echipă Badea Ilie, căruia eu i-am transmis dispoziția de reparare a cilindrilor hidraulici ai acestor cuptoare, dispoziție pe care am descoperit mai tîrziu că a tratat-o în mod superficial, în sensul că nu a stat în permanență cu oamenii ce-l are în subordinea sa... Sînt, de asemenea, supărat că a încercat să ducă în eroare organele de protecția muncii din uzină în ceea ce privește calitatea și sarcinile de șef de echipă, pentru care de mulți ani primește o indemnizație... La locul de muncă instruirea se face de șeful de echipă”. (Ion Pielmuș, șef secție schimb)

Altă declarație de martor

„Eu consider că șeful de echipă Badea Ilie, dacă a avut sarcina de la șeful de secție Pielmuș să remedieze aceste cuptoare, trebuia să stea cu oamenii, să ia măsurile de instruire a acestora, așa cum rezultă că are obligația prin funcția pe care o îndeplinește... și nu să se ocupe de alte lucrări, fiindcă acea lucrare impunea urgente și atenție deosebită din partea conducătorului locului de muncă”. (Ștefan Aldea, șef secție coordonator)

— Cunoașteți tov. ing. Pielmuș art. 2214 din N.D.P.M. — M.I.C.M.? Oricum, vi-l reamintim: „La demontare, repararea și montarea mașinilor și instalațiilor de orice natură, echipa va lucra sub conducerea unui maistru sau șef de echipă, instruit asupra normelor de tehnică securității și pregătit asupra operațiilor ce i se încredințează”. Dv. l-ati instruit și pregătit pe Badea asupra a ceea ce avea de făcut?

— I-am spus, ieri toate măsurile necesare urgent și împreună cu 2—3 oameni veți face reparațiile necesare.

— Spusa asta nu sună chiar a pregătire sau a instruire.

— Nu, dar i-am mai spus: ai deasupra podul rulant cu ajutorul căruia să faci suspendarea.

— Iar Badea nu v-a ascultat, nu? Totuși, specialiștii zic că nu era posibil acest lucru, că nu s-ar putea ține imobilizat o zi sau niște ore un pod rulant pentru o astfel de operațiune.

— E drept, nu prea ar fi fost posibil.

— Declarația asta a dv. cu podul l-a acuzat și mai mult pe Badea.

— Așa-i!

— Și cu instruirea sau pregătirea lui, pentru ca la rîndul lui să fi putut face acea instruire specială cu echipa, cum rămîne?

— Eu înțeleg că de îndată ce m-am deplasat cu el la fața locului a fost un fel de instruire.

— ?!

Declarație de martor

„Declar că mie mi-a venit ideea ca să introducem bara sub cuptor atunci cînd este suspendat. Menționez că și șeful de atelier Pielmuș Ion a văzut cum este sus-

pendat cuptorul și nu a dat nici o altă indicație în legătură cu faptul că trebuia să luăm măsuri ca bara să nu alunece”. (Ion Stoian)

Scurt rezumat al apărării

Zadarnic și-a susținut Badea cauza aducînd dovezi pe puterile lui, că lucrurile nu stăteau așa, că decizia de șef de echipă a primit-o la două luni de zile după accident, și abia cu ea odată i se încredințau responsabilități de protecția muncii — dovadă că în echipa lui instructajul pe linie de protecția muncii îl făcea ing. Stănescu și că nu rămăsese de capul lui în atelierul de autoutilitări în ziua accidentului, efectuînd acolo o lucrare complexă și periculoasă ce-l solicita prezența; și la locul accidentului era de față ing. Stănescu care coordona și răspundea de această lucrare. Suspendarea și sprijinirea cuptorului nu intra în atribuțiile echipei lui Badea — dovadă că în ziua accidentului cuptorul era gata suspendat.

Că nu s-au luat în considerație aceste apărări ale omului o dovedește

Situația de fapt la vremea accidentului

Pe această situație „de fapt” își susține, în cea mai mare parte, punctul de vedere instanța. „Nu are importanță — cităm din hotărîre — că inculpatul nu avea decizia de șef de echipă, însă în fapt îndeplinea această funcție și primise și dispoziție în acest sens”. Se subînțelege deci că el acceptase sarcinile de serviciu care revin șefului de echipă. Și, pe această stare de fapt, se brodează toate celelalte acuzații.

Și ne întrebăm, cum oare o fi scăpat organelor de cercetare penală la cea dată, chiar dacă inginerul Stănescu era stagiar, deci nu avea dreptul legal de a face munca unui maistru, o făcea totuși efectiv, de fapt?! Pentru că el era cel ce făcea instructajele periodice cu protecția muncii — iar fișele de instructaj semnate de el o dovedesc — el era cel ce întocmea pontajele și organiza munca precum un maistru de drept. Și, mai ales, cum de nu s-a reținut amănunțit că oamenii, în declarațiile lor, vorbeau despre ing. Stănescu ca despre maistrul lor?! Așadar, fără a avea dreptul legal să îndeplinească atribuțiile unui maistru, ing. Stănescu, stagiar fiind, le-a acceptat. Că și alții se fac vinovați de starea asta de fapt este, de acum, altă chestiune a cărei filieră ar fi fost foarte simplu de urmărit, chiar din declarațiile de martori.

O întrebare și ea rămasă fără răspuns

Rămăsese Badea de capul lui în atelierul de autoutilitări în ziua accidentului? Sîntem în măsură, dincolo de declarațiile adunate în dosarul penal, să răspundem: Nu! Șeful secției, Pielmuș, încă în dimineața acelei zile împărțise sarcinile: Stănescu și Ioneci să răspundă de remedierea cilindrilor, iar Badea să stea pe loc să execute, cu alți 9 oameni ai echipei, altă lucrare, și ea urgentă, dar mai ales complexă și periculoasă. Cele 5 mărturii — devenite noi probe judiciare prin luarea interogatoriilor de însuși procurorul șef Victor Raicu în timpul anchetei noastre — vor putea fi oricînd reconsiderate de cei în drept să o facă. Numele lor: Angelescu (fost Birjaru) Vasile, Ioana N. Gheorghe, Pătru Ion, Bituleasa Gheorghe și Ioneci Constantin. Și întrebarea pică din nou grea și obsesivă: putea un om să fie în același timp în două locuri, să răspundă, în același timp, de amîndouă, cînd mai marele lui îi delimitase, prin ordinul dat, răspunderea? Și apoi, stagiarul Stănescu, maistru în viața de zi cu zi, în fața accidentului și a răspunderii lui, nu avea chiar nici o răspundere?

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

Ultima teorie a crenvurștiului

„Era vinzătoare „la geam”. Vindea — cuminte — crenvurști. Stai și te întrebi: ce afaceri se pot face cu niște crenvurști? Răspuns dintr-un condei: un plus de 265 de lei în 4 ore. Înmulțiți cu 2, ca să aveți o zi, apoi cu 10 zile, cu 20, cu 30 și ajungeți — pe calea aritmeticii de clasa a doua elementară — la zeci de mii. Și uite așa, sub ochii noștri contemplativi și adeseori indiferenți se găsește cite unii care „scot” mai mult din „teoria crenvurștiului” decît alții din „teorema lui Pitagora”...

— Vreți un Pall Mall, un St. Moritz, un Kenilworth? Am și cafea extra, „cafea de Rio”, bei și visezi Copacabana... Tot aici mă găsiți, la sfîrșitul piesei...

De unde se vede că s-a scăpat din vedere esența cauzei

— Era de competența dv. tov. Stănescu, să faceți la acea dată instructajul cu protecția muncii?

— Nu!

— Cine ar fi trebuit să-l facă?

— Maistrul, dar nu aveam maistru. Echipa asta era parcă a nimănui. De aceea mi s-a dat mie sarcină verbală să-l fac, de către șeful de secție coordonator, Șt. Aldea.

★

— Tov. Biculeasa, pînă a veni ing. Stănescu, cine făcea instructajul la protecția muncii?

— Păi, ni l-a făcut maistrul Istrate, mai înainte lui un alt maistru, ce mai, numai maistrii făceau instructajul cu noi.

★

— Sinteți actualul tehnician cu organizarea producției și a muncii, tov. Cristian Dărmănescu. Aveți și responsabilități pe linie de protecția muncii?

— Da, de control. Trebuie să urmăresc dacă maistrii fac instructajul pe linie de protecția muncii, alît pe cel periodic cit și pe cel suplimentar.

— Dar instructajul făcut de șefii de echipă îl controlați?

— N-avem cum! Pentru că la noi toate instructajele de protecția muncii le fac maistrii. Șefii de echipă doar atenționează și ei colo, dincolo...

Nicolae Patrichi, șef compartiment protecția muncii pe I.A.P. și centrală: „La nivelul tuturor secțiilor, numai maistrii fac instructajul periodic cu protecția muncii. E o regulă generală a întreprinderii noastre. Tocmai de aceea l-am considerat în permanență pe Badea nevinovat”.

În această goană de a se scoate un singur vinovat, s-a scăpat din vedere însăși esența cauzei. Pentru că, dacă s-ar fi luat în considerație declarațiile de început, atît ale lui Pielmuș, cît și ale lui Stănescu și Ioneci, care prezintă că sarcina dată de Pielmuș pentru remedierea cilindrilor a fost încredințată la 3 oameni — Badea, Stănescu și Ioneci — și nu unuia singur, s-ar fi descoperit, cu siguranță această regulă generală a întreprinderii, că instructajul la I.A.P. este făcut numai de maistri și, prin urmare, responsabilitățile pe linie de protecția muncii lor le revin; s-ar fi ajuns astfel a se înțelege că tocmai fiindcă echipa lui Badea nu avea maistru prin forța lucrurilor a fost numit — fie și verbal — pe „post” de maistru ing. Stănescu.

Nu mai e nevoie să ne întrebăm cum de s-au născut acele declarații acuzatoare la adresa lui Badea, în special cele date de Pielmuș și Aldea, declarații despre care azi spunem, fără rezerve, că sînt mincinoase. „Păi de ce să n-o «întorcă» dacă erau ei în cauză?” — răspunde unei asemenea nepuse întrebări însuși procurorul șef al județului, care făcea mai departe următorul comentariu: „Toată lupta a fost dusă să ne deruteze în aflarea sarcinilor precise ale fiecărui. Pentru a-și ascunde propria lor vinovăție au denaturat probele. Cazul respectiv mai relevă și necesitatea prezentei opiniei colective, care chiar în cursul cercetărilor trebuie să militeze pentru stabilirea adevărului. Este trist pentru noi că procurorii care au făcut cercetarea n-au descoperit aceste lucruri”.

Ilie Badea a efectuat cele 10 luni de închisoare la locul de muncă. Ilie Badea este în continuare bun de plată, pe durată nedeterminată, pentru o vină de care nu se face vinovat. Tot el, după ce a ispășit pedeapsa, s-a încadrat din nou, ca nou încadrat, în aceeași echipă de elită, al cărei șef, chiar dacă fără decizie, a fost ani de zile. Și-a pierdut astfel alte drepturi, a acumulat în el dureri și suferințe ce-și cer rezolvarea. Sperăm că Tribunalul Suprem va ține cont de noile probe, că promisiunea procurorului șef al județului — că acest caz va fi reluat în scopul stabilirii întregului adevăr — va deveni un curînd certitudine. E drept, cu adevărat, ea vinovații să plătească, după cum, nedrept e ca un nevinovat să plătească în locul lor!

GEORGETA BLĂNARU ■

— Ne-am înțeles.

Fragment de dialog dintre o bufetieră „amărită” — cu halat ros în coate — de teatru și un spectator, în pauza reprezentației.

Un mic și „nenorocit” ciubuc?

Așa gîndesc — din păcate — destui.

Iată însă ce s-a găsit „la adunare” cînd s-a încheiat „reprezentăția bufetierei”: 520 de pachete țigări americane, un carnet CEC cu 150.000 lei și alte mărunțisuri asemănătoare...

Fabulă socială cu „cafea de Rio” falsificată, cu coate de halat tocite avînd acoperire în zeci și sute de mii de lei ca urmare a faptului că unii dintre noi se simt, hodoronc-tronc, mai „omenoși” cu aproapele lor și își zic, mărînișoși: „face și ea, sâraca, un ciubuc de cițiva lei...”

Și ca miine o vezi pe „amărită” într-un Volvo sau un Ford Capri plecînd, surmenată, să-și petreacă un „binemeritat week-end” pe Valea Prahovei. Să se bronzeze la soarele puternic de munte, să respire aerul tare, ozonificat, să-și refacă forțele și să revină cu și mai mare poftă de muncă la bufetul ei cel modest care-i asigură piinea cea de toate zilele...

Cît o să ne mai tot dai lectii, maestre La Fontaine?

MARIUS POPESCU ■

„Din cauza hîrtilor, se pierde încă mult timp”

— Tovarășe Ion Cotenescu, să ne fie permis să începem acest dialog prin a ne mira! Deși nu mai mare decît o chilie, biroul dumneavoastră e plin de tot felul de minuni, între care, iată, zărim pînă și un stop, de genul celor întîlnite pe străzi, la intersecții! Ce caută ei aici, tovarășe Cotenescu?!

— I-ați zis, ca toată lumea, stop, dar el se cheamă, în limbaj tehnic, lampă cronometru pentru dirijarea circulației. Are, după cum puteți observa, cele 3 culori tradiționale, verde, roșu și galben, numai că, la primele, afișajul e modificat.

— Da, se vede. Culoarele verde și roșu au, pe margine, un cerc luminos, pe circumferința căruia se aprind, pe măsura trecerii timpului, niște semnale. Asta vrea să avertizeze că...

— Exact. Ajuns la stop, fiecare conducător auto va ști, citind pe cercul luminos din margine, cit va mai dura culoarea verde sau roșie. Cu alte cuvinte, va fi informat dacă poate trece, neexistînd pericolul să fie surprins în intersecție de culoarea galbenă, după cum va fi informat, cînd e roșu, cit mai are de așteptat.

— Altfel zis, economie de combustibil, fiind permisă, cînd cercul culorii roșii e abia la început, oprirea motorului. În altă ordine de idei, economie de nervi, nemăliind nevoie, la aprinderea semnalului verde, ca autovehiculul cel mai aproape de intersecție să fie somat să plece de cele rînduite în spatele său prin claxon sau prin faruri cum, de regulă, se întîmplă în prezent. V-am întrebat dacă această lampă cronometru e o invenție?

— Termenul de invenție mi se pare pretențios. Lampa cronometru, aflată încă în faza de testare, e mai degrabă o idee.

— Frumos spus, o idee. Din cite înțelegem, acest filtru de aer fără element, al cărui prototip îl țineți în mînă, ar fi tot o idee, așa-i? În ce-ar consta noutatea ei?

— Simplu ca bună ziua, am înlocuit filtrul obișnuit cu unul de aspirator, de unde o serie de avantaje economice demne de luat în seamă. Se consumă mai puțin carton, mai puțină tablă galvanizată și, implicit, mai puțină forță de muncă. Noul filtru e mai rezistent și mai ușor de întreținut.

— De unde știți, tovarășe Cotenescu?

— Am montat unul pe o mașină a școlii. Pînă acum, mașina a umblat peste 40 de mii de kilometri fără să se simtă nevoia înlocuirii filtrului. Doar l-am curățat, ca pe orice pungă de aspirator.

— Înainte de a merge mai departe, simțim nevoia unei precizări. Simțim nevoia să spunem că dumneavoastră, tovarășe Ion Cotenescu, sinteți director tehnic al Școlii de șoferi amatori din București. Ce experiență aveți în acest domeniu?

— Lucrez de 26 de ani în pregătirea șoferilor.

— E mult, e puțin?

— A fost și este foarte frumos, pasionant. Vedeți ce scrie aici, sub geamul de pe masa mea de lucru?

— E un citat din Nicolae Iorga.

— Da. Nu mi-a plăcut niciodată să pierd timpul, să stau cu brațele încrucișate. În munca mea am tot căutat soluții și, uneori, le-am găsit. Cel puțin așa vreau să cred.

— Judecînd după diplomele care vă împrejmuiesc pereții, premii și mențiuni acordate de Salonul național al invențiilor din 1979, sintem tentați să apreciem că le-ați găsit. Lampa cronometru, de care vorbeați mai devreme, a fost distinsă cu mențiune, ca și Metodă și aparat pentru învățarea conducerii auto. În schimb, Autoturism pentru controlul derapajului și Aparat pentru învățarea conducerii vehiculelor terestre au primit, fiecare, Premiul 3 al Salonului. Despre ele, din cite știu, s-a mai scris, insistîndu-se asupra avantajelor pe care le presupune folosirea lor în activitatea de zi cu zi a Școlii de șoferi amatori. Nedorind să urmărim căi bătătorite, v-am întrebat altceva, care a fost ideea, tovarășe director tehnic, care a stat la baza acestor noutăți?

— O idee de mare actualitate, necesitatea economisirii de carburanți. Concret, de benzină.

— Cum, prin ce mijloace?

— Toate școlile de șoferi amatori din țară, din Capitală și din orașele reședință de județ, folosesc în prezent, pentru învățarea elevilor, mașini cu motoare de cel puțin 45 de cai-putere, ceea ce face ca, anual, consumul de carburanți să depășească, pe ansamblul acestor unități, 20 de mii de tone, făcînd abstracție de cheltuielile de lubrifiante, de piese de schimb, de alte materiale. Consum, veți fi de acord, foarte mare. Cunoscind acest calcul, am pus la punct și experimentat o serie de dispozitive, cele menționate mai sus, altele, capabile să realizeze jumătate din orele planificate

Ion Cotenescu; director tehnic al Școlii de șoferi amatori din București; mai multe din ideile sale. „Metodă și aparat pentru învățarea conducerii auto”, „Lampă cronometru pentru dirijarea circulației”, „Autoturism pentru controlul derapajului”, „Aparat pentru învățarea conducerii vehiculelor terestre” au fost distinsate în cadrul Salonului național al invențiilor 1979.

pentru învățarea conducerii prin intermediul unor motoare de mică putere.

— Dați-ne un exemplu.

— O clipă, ajungem și acolo. E bine de știut că, în medie, școlarizarea unui șofer amator presupune peste 2 mii de semnalizări și tot atitea schimbări de viteză, porniri, opriri și așa mai departe, executate cu Dacia 1300, mașină aflată, în majoritatea cazurilor, în dotarea școlilor de șoferi amatori. Într-o oră de antrenament, o Dacia 1300 consumă, de regulă, 4,5 litri de benzină. Nu incapa nici o indoiială, în prima jumătate a cursurilor, acest consum nu se justifică!

— Ne e teamă că întrebarea noastră suna altfel, renunțăm la ea pentru moment, acceptînd pista pe care ne-o propuneți. De ce nu se justifică cei 4,5 litri de benzină?

— 4,5 litri de mașină, într-un ceas de antrenament! De fapt, socotînd cite autovehicule posedă școlile de șoferi, nu mai e vorba de 4,5 litri ci, înmulțind cu numărul orelor de conducere din prima parte a cursurilor, de mii, de zeci de mii de litri anual! De ce nu se justifică acest consum? Răspunsul e limpede, fără echivoc. Pentru că elevul poate la fel de bine, dacă nu mai bine, să deprîndă cele dintîi noțiuni de conducere, accelerarea, debrizarea, trecerea dintr-o viteză în alta, pornirea în rampă etc., pe mașini care să folosească doar 4-5 cai-putere.

— Cu alte cuvinte, dumneavoastră opinați pentru înlocuirea motoarelor de Dacia 1300 cu motoare de putere mică, am înțeles bine?

— Da. Cu motoare de Mobra, de pildă.

— Cit s-ar cîștiga?

— Cel puțin 3 litri de benzină într-o oră de antrenament. Acesta fiind cel mai convingător dintre avantaje. Pentru că, de fapt, ar fi mai multe beneficii, instruirea elevilor modernizîndu-se, simplificîndu-se, capacitatea ei, la același parc de mașini, dublîndu-se. Ca să nu mai zic că, urcîndu-se la volanul unui autovehicul cu putere mai mică, elevul s-ar simți mai puțin complexat, forța motorului, se știe, avînd darul, la Dacia 1300, să-l timoreze, să-l facă să se teamă că oricare dintre greșelile ar putea avea urmări grave.

— Din cele ce spuneți, reiese clar că folosirea Daciilor 1300 în prima parte a școlarizării reprezintă un lux nejustificat. Da sau nu?

— Indiscutabil. E nevoie, oare, să se uzeze un motor de pînă la 100 de cai, o mașină care costă 70 de mii de lei, pentru ca elevul să învețe să accelereze sau să schimbe vitezele? E nevoie, oare, să bîgăm în reparații generale sau capitale, motoare de Dacia 1300, cînd reparația unui motor de Mobra costă de zeci de ori mai ieftin?!

— Nu, nu și iarăși nu! În plus, din cite ne explicați, volumul de forță de muncă la întreținere ar fi mai mic, poluarea ar scădea, ca să nu mai menționăm că riscurile de accidente s-ar diminuea considerabil. Sintem inclinați, tovarășe Ion Cotenescu, să vă dăm dreptate. Să lăsăm însă teoria și să trecem la practică. Vă ascultăm.

— Să răspund, mai întîi, la întrebarea cu care v-am rămas dator. Pentru pornirea în rampă, de pildă, am experimentat, cu bune rezultate, aparatul numit pentru învățarea conducerii vehiculelor terestre, premiat la Salonul național al invențiilor din 1979.

— E vorba de instalația din curtea școlii aducînd, iertați-ne ignoranța, cu un leagăn?

— Exact.

— Cit e de folosit acest aparat? Cit sint de folosite celelalte?

— Sporadic. Mi s-a repropoat chiar că le-am făcut fără a deține toate aprobările de rigoare. Imi pare rău că trebuie să mă refer la astfel de aspecte, de pe urma cărora am avut destule neaizuri, dar m-am apucat de treabă, e adevarat fără să fi primit avizele necesare, numai din dorința de a face ceva. Nu pentru mine, ci pentru școală, pentru cursanți. Am fost pus în situația de a constata, cu mîhnire, că s-a dat o altă interpretare bunelor mele intenții.

— Tovarășe Cotenescu, să ne întoarcem de unde am plecat. Am vrea să știm dacă ați experimentat ideea de mai devreme, adică o Dacie 1300 cu motor de Mobra? Concret, cînd, unde, cu ce rezultate?

— Firește, doar nu vorbesc ca să mă aflu în treabă!

— Mai sint și de-ăștia, tovarășe Cotenescu.

— Nu-i cazul meu, vă asigur. Iată, unui motor vechi de Dacia 1300, aflat în pragul casării, i-am scos 2 cilindri, aducîndu-l la o capacitate de 650 de centimetri cubi. Folosînd încărcătura maximă, 5 persoane, am obținut viteză optimă cerută de siguranța și fluiditatea traficului rutier.

— O clipă. Fără să fim prea pricepuți în materie, știm că, fără 2 cilindri, un astfel de motor se cere echilibrat dinamic. V-am ruga să explicați cititorilor cum ați învins această dificultate.

— Fără a intra în amănunte, biebele îndepărtate au fost înlocuite cu contragreutăți. Totodată, după cum puteți constata, am adăugat mașinii un al doilea volan, mașina avînd comenzi duble. Cu acest autoturism am făcut o mulțime de texte, rezultatele fiind mai mult decît încurajatoare. De pildă, în a doua jumătate a lunii martie am traversat Carpații, parcurgînd 450 de kilometri cu un consum mediu de 5,3 litri de benzină la 100 de kilometri, cifra octanică a combustibilului fiind 90. față de 98, cit consumă Dacia 1300 în mod obișnuit. Viteza a variat între 60 și 85 de kilometri pe oră, la o încărcătură formată din 3 persoane.

— Rezumînd, ce economie de carburant s-a înregistrat în călătoria aceea?

— Norma republicană prevede, se cunoaște, 8 litri la 100 de kilometri. Scăzînd 5,3 din 8, aveți răspunsul la întrebare.

— Calculînd la 900 de kilometri, dus și întors, revine o economie de circa 24 de litri. Destul de mult, tovarășe Cotenescu. Ce-ar însemna asta, restrîngînd aria utilizării, pentru Școala de șoferi amatori din București, al cărei director tehnic sinteți?

— Peste 200 de litri economisiți lunar, la fiecare din cele 180 de mașini ale școlii.

— Înmulțînd, cam 4 vagoane de benzină pe lună, da?

— Exact. Plus, cum ziceam, avantaje nenumărate în instruirea elevilor. S-ar promova astfel o nouă programă analitică în școlile de șoferi amatori, mai modernă, mai eficientă.

— Credeți că se simte nevoia unei schimbări din acest punct de vedere?

— Sint convins. Nimic de zis, școala noastră e, la toate nivelele, sprijinită, moral și material, dar rămîne încă destul loc pentru mai bine. Fondurile primite ar putea fi dirijate în alte secțiuni ale activității școlii, cu un randament superior.

— O ultimă întrebare. Amînteați că ideile dumneavoastră, le vom zice așa, chiar dacă ele sint adevărate invenții, nu se aplică decît sporadic. De ce credeți că nu s-a trecut, că nu se trece, la generalizarea lor?

— N-aș putea să vă răspund. Din cauza hîrtilor, se pierde încă mult timp.

— Să sperăm că vor răspunde la întrebare, cit mai urgent și mai lămuritor, forurile în măsură să ia o asemenea hotărîre, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor în primul rînd, avîntajele pe care le prezintă metodele și mașinăriile dumneavoastră, tovarășe Ion Cotenescu, fiind evidente, plasate în afara oricărui dubiu. În așteptarea răspunsului, nu ne rămîne decît să vă mulțumim și să vă urăm spor la lucru.

OVIDIU IOANIȚOIA

Meditînd la un succes

(Urmare din pag. 1)

bucurător să arătăm că, deși tînăr, secretarul C.C. al U.T.C. se dovedește la înălțimea învățurii celei mai bune și a celor mai frumoase exemple privind rolul ce revine omului politic în stimularea fenomenului cultural și orientarea lui pe făgașuri de aleasă țintă intelectuală.

Egida editorului politic și a omului politic ca sprijinitor direct s-a materializat, în cazul Teatrului Foarte Mic, într-o foarte clară orientare, într-un program pe cit de limpede din punct de vedere politic, pe atît de îndrăzneț — artistic — în sensul revoluționar al cuvîntului. Mărturisesc că am rămas profund impresionat să văd, cunoscind colectivul acestui teatru, ce stare de emulație și seriozitate, în același timp, le aduce membrilor săi dorința, devenită plăcere personală, de a da viață unor personaje care să fie purtătoarele unor idei ancorate viu în realitate (a noastră, sau din alte părți) și care să răspundă unor cerințe educative stringente, unei nevoi de elucidare a marilor probleme ale timpului nostru. Voi da un singur exemplu: l-am văzut, cu citeva luni în urmă, într-un hotel din Olănești pe cunoscutul actor Ștefan Iordache, trăind cu adevărată înfrigurare momentele concepției unuia din cele mai interesante roluri ale piesei „Copiii lui Kennedy”, de Robert Patrick. Nu era, „în program”, era în zilele lui libere, de Anul nou, și totuși artistul se afla „la lucru” își gîndea, își realiza personajul. „O să vezi dumneata ce spectacol scoatem noi, imi spunea. Tinerii nostri trebuie să cunoască ce s-a petrecut cu tineretul american și îi vom ajuta...” Fusesse în America, dar continua să-și completeze documentarea, citea; l-am văzut, ulterior, cu întregul colectiv la vizionarea unor filme din epocă. Într-adevăr, spectacolul a ieșit de-a dreptul impresionant, atît la capitolul „artă”, cit și la capitolul „politică”. Dar ce cuvinte trebuie să folosesc despre această admirabilă acțiune care este Carmen Galin, ce-și trăiește cu un patetism și o convingere demne de toată lauda rolul de tînără comunistă în ilegalitate, din piesa „O șansă pentru ficcare” de Radu F. Alexandru? Li aleg pe cei doi pur și simplu ca exemplu, ca simbol al angajării politice a colectivului de la „T.F.M.”, fiindcă e foarte greu să faci vreo disociere cînd ai, în același colectiv, artiști de talia și cu spiritul Leopoldinei Bălănuță, al lui Mitică Popescu, Valeriei Seciu, Olgăi Tudorache, Rodicăi Tapalagă, Ioanei Pavelescu, Tatianei Iekel, Magdei Popovici, al lui Mihai Dinval, Nicolae Iliescu, Mircea Danieluc ș.a., ș.a., la care voi adăuga-o, în mod special, pe foarte tînăra Rodica Negrea.

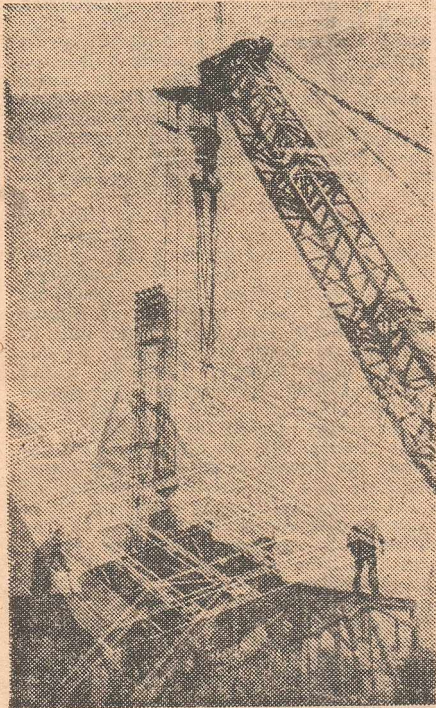
În sfîrșit, o analiză sociologică a succesului Teatrului Foarte Mic trebuie neapărat să consemneze meritele directorului acestei instituții, scriitorul Dinu Săraru, caz foarte grăitor pentru ceea ce poate însemna un „dirijor” de colectiv artistic. Se știe, pînă la venirea sa la Teatrul Mic, aceeași instituție, cu același oameni, era într-o stare de evidentă letargie. Săraru n-a inventat oameni noi, deși colectivul s-a mai îmbogățit cu citeva nume. N-a dat, desigur, nimănui talent. Îl aveau, era al lor acest talent. Săraru le-a resuscitat, în schimb, și el spiritul politic, ce trebuie să fie specific oricărui artist. A făcut să vibreze în acești oameni idealul propriilor împliniri prin angajarea socială, să le lucească în ochi bucuria succesului, iar oamenii sint cu toată inima pentru teatrul lor, pentru mesajul artei lor. De aceea, crearea Teatrului Foarte Mic, deși le vine — să zicem așa — „în plus”, au primit-o ca pe o mare sărbătoare a spiritului, sprijinînd-o cu întreaga lor conștiință și dăruire. De aceea, în timp ce alții duc lipsă de piese bune, aici premierele „se-nghesuie”. De aceea, în timp ce alții mai caută spectatori, aici faci greu rost de un bilet...

Acestea sint, se poate spune, citeva din marile condiții care fac arta mare a Teatrului Foarte Mic...

Poporul român întâmpină cu mari fapte de muncă ZIUA INTERNAȚIONALĂ A MUNCII!

aceste primitoare meleaguri vor fi dat numele urbei din Austria superioară unui cartier din Anina. Ei merg la același bal, numai că unii îi zic Balul Femeilor, ceilalți — Weiber Ball. Se distrează împreună și, mai ales, muncesc cot la cot. Fiindcă aici, cine nu muncește, nici nu mănâncă, nici nu dănuiește, îl arată lumea cu degetul.

— Mineritul l-am învățat când m-a îngropat șistul de la mina Ponor la 860 m de la suprafață — își aminteste fostul electrician de subteran Toader Istrate, azi primar cu studii superioare în economie. Așa au învățat și alții meserie, în luptă cu viața, cu beznă, cu necunoscutul. Minele noastre sînt printre cele mai grele din sud-estul Europei. Dacă Valea Jiului este mama mineritului, eu, Toader Istrate, îndrăznesc să afirm că Anina e bunica.

Răzbate în aceste cuvinte și ceva patriotism local, dar și amintirea încrîncănată a acelor ani lungi și grei în care Toader și prietenul său, lăcătușul de mină Florea Sintion, au trudit cot la cot în subteran; iar acum, muncesc tot alături, la consiliul popular al acestui oraș al minerilor condus de mineri pentru mineri.

O CARIERĂ FANTASTICĂ: PENTRU OAMENI ȘI PENTRU ȘISTURI

Azi Anina cunoaște transformări profunde. Lîngă muntele ciuruit de galerii se ivesc exploatarea în aer liber, alături de cărbune — șisturile bituminoase, de care se leagă nu numai viitorul așezării, ci și una din cele mai îndrăznețe aventuri tehnice și umane din ultimii ani. Am folosit termenul **aventură**, deoarece șisturile au însemnat cu adevărat un salt în necunoscut.

— Trebuia destul curaj, incertitudinile erau multe — remarcă directorul întreprinderii de exploatare a șisturilor bituminoase, recent înființate, inginerul Ion Văcaru. Problema s-a ridicat încă la Congresul al X-lea al partidului, într-un moment cînd criza energetică mondială nu atinsese nici pe departe dimensiunile actuale. Faptul că încă de atunci s-au pus primele jaloane, de la nivel superior, evidențiază clarviziunea conducerii de partid, grație căreia în 1981 primul grup electrogen va intra în funcțiune și alte două în anii următori. O premieră mondială, fiindcă se pare că nicăieri în lume nu funcționează o termocentrală pe bază de șisturi bituminoase cu o putere calorică atât de scăzută, între 800 și 1 000 kcal/kg. Mulțumită inteligenței tehnice românești, ele vor putea fi valorificate, inserindu-se cu un substanțial aport de energie în balanța economiei naționale.

Zeci de specialiști au trudit, izbindu-se uneori de neîncredere — poate justificată, avînd în vedere amploarea investiției preconizate — chiar din partea unor colegi de breaslă. Primii animatori, printre care merită amintiți inginerul Vasile Ogârlaci, de la mina Anina, azi directorul general al Combinatului minier Oltenia, și inginerul Văcaru — au studiat zile și nopți, necruțîndu-și timpul liber, vrăfuri de documente vechi, hărți, memorii. Unele pomenesc despre șisturile

bituminoase încă acum un secol și mai bine. Astfel, în memoriul unui bătrîn specialist din Anina, redactat cu multe decenii în urmă, se arată: „Nu mai reținează extragerea uleiului din șisturi bituminoase (care luau drumul distileriei Oravița, pentru a se extrage petrol lampant, benzină, parafină etc. N.R.). Nu reținează, din cauza petrolului din România”. Dar asta a fost cîndva, nu mai rămîne valabil în 1980, cînd dezvoltarea multilaterală a României socialiste pune cu totul alte sarcini energetice. Azi șisturile reținează.

Cînd tehnicienii suflați au început să studieze problema cu alți ochi, să gîndească la soluții economice pentru ca uriașele zăcăminte din Banat să se transforme din masă inertă în inestimabilă bogăție, unii — spune inginerul Văcaru — au avut reacția: „Nu știu, nu mă bag!”. Apoi s-au angrenat tot mai mulți specialiști de la institutele politehnice Timișoara și Brașov, Centrul de cercetări și securitate minieră Petroșani, INCERC, INCREST etc., astfel încît realizările actuale reprezintă cu adevărat rodul unui efort colectiv. Firește, nu totul a decurs lin, necunoscutul ascunde totdeauna surprize.

Un exemplu. Pentru a se găsi confirmarea că viitoarea termocentrală poate fi instalată chiar lîngă carieră — și nu la Oravița, cum s-a preconizat la un moment dat, pentru a nu fi afectată de seismele provocate de pușcările masive inerente carierei — s-a recurs la cea mai mare explozie experimentală din țara noastră: peste 70 tone exploziv detonate dintr-o dată. Experimentul, care a dat câștig de cauză Aninei, a relevat o dată mai mult un adevăr mult mai general, astfel exprimat de un veteran al mineritului din partea locului:

— Nu tot ce scrie la carte trebuie luat ca literă de lege. Vreau să spun că nu tot ce se prezintă drept valabil, sacrosanct, în literatura tehnică pentru un zăcămint din S.U.A., de pildă, se aplică neschimbat și în țara noastră. Fiecare bazin își are personalitatea lui, pe care trebuie s-o cunoști și s-o respecti.

Dacă bazinele își au personalitatea lor, cu atît mai virtuos oamenii. Nu există printre acești mineri din tată în fiu experiența uriașelor excavatoare necesare viitoarei cariere. Au venit muncitori și specialiști din alte locuri ca să-i ajute, bunăoară faimosul montor maramureșean Ernest Daniel. El și echipa sa lucrau în Căliman la întreținere, și fiindcă nu mai aveau ce să monteze, se **plietiseau**. Ca să le treacă uritul, au venit aici, cu transfer la cerere, și au montat un mastodont de oțel nu conform devizului, adică în patru luni, ci într-o lună și jumătate. Aci vor face școală, numai de excavatoare de montat nu vor duce lipsă în această carieră fantastică.

„VINE ȘISTUL PESTE NOI, NU-I NIMIC, NE MUTĂM, CLĂDIM ORAȘUL NOU, CU BULEVARD PE PATRU BENZI”

— Ce va fi mine, tovarășe inginer Văcaru?

— Cariera noastră este unică în Europa și va deveni, fără îndoială, una din cele mai mari din lume. Mutăm piramide. Nu este o figură de stil. Am citit într-o carte că volumul celei mai mari piramide aztece este de 5 000 000 metri cubi. Începînd cu 1984, întreprinderea noastră va da termocentralei șisturi bituminoase pentru care vor trebui decopertate anual peste 20 milioane metri cubi de șist, echivalentul a patru gigantice piramide. În 1981 va intra în funcțiune primul grup de 330 MW și în anii imediați următori alte două, ajungîndu-se în final la 990 MW. În 1985 va da producție și termocentrala pe șisturi bituminoase din apropiatul Doman. Împreună, conform Directivelor Congresului al XII-lea al partidului, vor da 16 500 000 t șisturi.

— Nu există pericolul ca să se epuizeze curînd?

— Zeci de ani poate continua exploatarea la suprafață, iar pentru un viitor ceva mai îndepărtat, de pe acum se studiază posibilitățile de a înainta în subteran, unde se află zăcămintele încă și mai importante, a căror exploatare va dura un număr de ani pe care poate ar trebui să-l scriem cu trei cifre.

În fapt, principalul zăcămint se găsește chiar sub vatra orașului. Ceea ce nu-i cu supărare, fiindcă...

— „Pe măsură ce va înainta cariera, „mușcînd” din orașul vechi — spune Toader Istrate — se va naște și dezvoltarea noua Anina, în partea de nord, pe platoul Izvarna, unde se află izlazul. Termocentrala de 990 MW, viitoarea secție a Fabricii de confecții din Reșița, extinderea actualelor unități din Anina vor crește locurile de muncă de la 6 000 la peste 11 000. Spre 1990 va spori populația poate pînă la 30 000 locuitori. În zona nouă, a cărei construcție începe chiar în anul acesta, se vor da în folosință circa 1 500 apartamente doar în 1981—1985. Vine șistul peste noi? Nu-i nimic, ne mutăm, clădim orașul nou, cu hotel, școli moderne, spital, casă de cultură, un bulevard cu patru benzi, creșă etc. Aci își va avea probabil sediul Combinatului minier Banat.

Grație șisturilor bituminoase care l-au învățat mineritul pe Toader Istrate și pe mulți alții și care a fost asemuit cu nisipuri mișcătoare, Anina va intra înnoită din temelii și cu fruntea sus în mileniul 3.

Colegul Nicolae Sirbu din Reșița, care a scris cu multă pasiune despre „arderea grea” pe noul șantier, despre combustionea oamenilor în focul ideilor, amintea că vechea termocentrală Anina, azi demolată, furniza curent, pînă prin 1928, și cuptoarelor Reșiței. Față de uriașul salt, pe care-l reprezintă termocentrala de 990 MW, nu ne putem gîndi la ea decît ca la un bunic venerabil și blajin, care, cu un aer patriarhal, își aprinde pipa pe prîsna casei, apreciînd după cum se ridică fumul dacă va ploua sau nu.

LIONEL NIȚESCU ■

ANINA

Nu numai oamenii,
ci și bazinele miniere
au personalitatea lor

Primăvara la Anina, balurile se țin lanț. Privind afișele, discutînd cu unii și cu alții, ai crede că în acest oraș născut și crescut din sudoarea minerilor, oamenii nu au alt gînd decît să dănuiască la Balul vinătorilor, al Fabricii de șuruburi, al Atelierelelor centrale, al Ocolului silvic, al consiliului popular, al ceferiștilor, la Balul Maștilor și altele. Cît privește Balul Femeilor, el evocă — spun localnicii — o veche tradiție săsească imbinată cu cea românească bănățeană. În adevăr, în oraș trăiesc mulți germani (cam 12 la sută din populație) și poate tăietorii de lemne din Steyr statorniciți cîndva pe

Un loc care te cheamă: MAIERU

Despre Maieru știm toți încă de pe băncile școlii că aici a viețuit o vreme și a scris Rebreanu și de aceea parcă mă apăsă o pornire de ani și ani să bat drumul, ulița, livezile și chiar să mă urc pe virtul Măguri să străbat cu picioarele ce am parcurs cu ochii în cărțile marelui scriitor. În drum spre acest loc rîvnit, ca merinde am luat un volum de nuvele în care era și „Cuibul visurilor” știînd că este o nuvelă cu caracter autobiografic. Era singura hartă după care mă puteam conduce. Cînd am intrat pe valea Someșului venind dinspre Maramureș peste Dealul Ștefăniței, Valea se strîmta mereu. Dealurile se apropiau, creșteau, își îndreptau șalele inverzite de păduri, clătinîndu-se agale ca niște uriași bătrîni ce înfruntă bătrînețea. Someșul fugea printre picioarele lor, rostogolindu-se peste bolovanii din cale, mugînd parcă l-ar fi alungat o arătare spăimîntătoare. Pe aceste coordonate scrise de Rebreanu în nuvela amintită am ajuns în Maieru, în crucea amiezii, într-o zi de simbătă la ora cînd copiii ies de la școală. Copiii mulți ca într-un oraș. Și frumoși ca toți copiii. L-am întrebat pe unul ce-și zicea Ureche dacă-i departe primăria. „Nu prea, dincolo de pod, pe dreapta”. N-am ajuns la primărie cî un malaran care pesemne m-a auzit vorbind cu școlarul m-a pus în legătură cu tovarășul Ieronim Bora, secretarul adjunct cu propagandă în comună. Am bătut satul în lung și-n lat, am discutat o după-amiază de toamnă spre iarnă așa că pot spune: comuna

Maieru este socotită o comună mare în zona Năsăudului, are cam 6 500 de familii împreună cu satul Aniș. Prin documentele de cancelarie este amintită pe la începutul secolului al XV-lea, dar vechimea ei se măsoară cu cea a virtului Ineuului care stă în apropiere ca un vecin înțelept. Pămîntul nu-i prea darnic, așa că oamenii s-au apucat de meserie. Cei mai mulți dintre locuitorii acestei așezări sînt mineri la Rodna Veche și cioplitori de piatră la Poiana Ilvei, dar de la Poiana Ilvei s-au cam lăsat din cauza drumului necorespunzător. Meseria de cioplitor în piatră este ca o emblema nobiliară, se meșterește și nu se prădează precum apa în vreme de secetă. Dacă au văzut oamenii că drumul nu se repară, au coborît la carierele de piatră de la Singeorz-Băi. N-au renunțat la meserie, că de zece ani încoace și-au organizat și o serbare cîmpenească anuală ce se cheamă „Popasul pietrarilor”. Ceilalți oameni cresc animale ori lucrează la fabrica de uleiuri volatile din cetina de brad.

Viața din Maieru se aseamănă cu cea a locuitorilor din Năsăud să zicem. Ieronim Bora, deși nu este localnic dar se trage de la o aruncătură de săgeată de Maieru, din Măgura Ilvei, susține că maieranii trăiesc ca la oraș. Magazin universal, alimentar, restaurant, confecții și încălțăminte, cofetărie, librărie, un cămin cultural, sală de spectacole, 4 școli cu 74 cadre didactice și 14 posturi de grădinițe. Trebuie să spun că Maieru se numără printre comunele cu cea mai mare nata-

litate din țară. Argumentăm: aproape 200 de nașteri pe an, peste 450 de mame eroine iar anual pleacă peste 100 de elevi la liceele din țară.

Ioan Todoran, directorul căminului cultural, ne spune că activitatea culturală stă umăr la umăr, dacă nu citeodată mai sus, cu cea a unui oraș. Din palmaresul ansamblului folcloric „Cununa” e destul să amintim trofeul „Toporașul de aur” la Festivalul internațional de folclor de la Zakopane (Polonia) în 1978 și premiul I și titlul de laureat la ultima ediție a Festivalului „Cîntarea României”, apoi corul de 105 persoane înființat pe la 1905, formația de dansuri, teatru, montaj, brigadă artistică. Aici semnalăm o nedumirire a maieranilor: deși montajul „Speranța românească”, un colaj de scrisori din război, a fost la faza finală de la Galați, unde s-a bucurat de un deosebit succes și de aprecierea unanimă a juriului, el nu s-a calificat mai departe deoarece nu s-a găsit un gen în care să fie încadrat pentru a fi premiat.

Ultima haltă din această zi am făcut-o la muzeu. Sincer să fiu, cînd mi s-a spus că există și un muzeu în Maieru, nu mi-a fost mare mirare. După ce am stat preț de o oră și ceva mi-am zis: aici nu vii să pleci, ci să rămîi. Profesorul Sever Ursă, cel care a început acest așezămint de cultură cu o poză a tatălui lui Rebreanu, unica poză a lui, datată 1888, într-un buzunar de jachetă, a făcut și face o muncă demnă de toată prețuirea. Ce poți vedea aici? Lucruri minunate și sfînte. De la măsufa de brad la care a scris Rebreanu și care a fost păstrată de prietenii, la lampa asemănătoare cu cea a lui Aladin, cele 22 de unicate, scrisori,

obiecte care au aparținut prozatorului ori familiei lui. Aici am citit scrisori către prietenii maierani din care se vede că Rebreanu știa să intervină la puternicii zilei pentru prietenii de abecedar și de joacă. Iată o scrisoare datată 26 ianuarie 1929. „D-le director general, Vă prezint pe d. Boșca Demetriu, învățător în comuna Maieru, care dorește să vă facă o rugămînte. Vă rog să-l ascultați cu bunăvoință ca totdeauna în cauzele drepte. Primiți salutările mele distinsse, Liviu Rebreanu”. Acest învățător nu-și primise salariul pe mai multe luni și mergea să se plîngă la unul din directorii generali. Apoi am mai descifrat o scrisoare a lui Vasile Rebreanu, tatăl prozatorului, din 8 noiembrie 1908, cînd fusese dat afară pentru „avocatură ilegală”, adică întocmise jalbe pentru țărani. Apoi scridoarea prin care acceptă ca Societatea studenților maierani să poarte numele său (6 mai 1928), societate al cărei fir a fost legat la 24 iunie 1973. Sub o altă sticlă poți descoperi carnețelul în care mama Ludovica a scris cîntecul „Domnul Tudor”, caietul poetului Iustin Ilieșiu, chipiul unui licean de la 1918 cu tricolorul ascuns sub căptușeală, documente ale cărturarului Grigore Hangea, care a donat pămînturi pentru cultură și burse din care a beneficiat și Liviu Rebreanu. Acest cărturar, prieten cu Avram Iancu, pe care l-a ajutat, a păstrat o copie după o fotografie a înmormîntării lui Iancu. La acestea se adaugă obiecte de etnografie și artă populară: am amintit aceste doar cîteva lucruri deoarece am fost aici elev la o lecție de istorie și de cultură.

GHEORGHE PARJA ■

„Sîntem cei mai tineri și asta ne avantajează“

Sînt cîteva orașe în țară făcute să buimăcească. Nici numărul locuitorilor și al caselor, nici statura clădirilor nu le-a adus aici și nici atributul de reședință administrativă pe care îl au și altele. Aș zice că s-a întîmplat acestor așezări omeniești evoluție derutantă. Să ne gîndim la Alexandria, localitate creată la 834 și botezată cu nume de împrumut, nu însă după Cuza, cum am putea crede și după cum ne lasă să înțelegem statuia acestuia din centrul orașului, ci după Alexandru Ghica.

Cine n-a văzut Alexandria înainte, ține de ce să ne însoțească în mirarea noastră extraordinară, cit de bine și de rumos arată, crezînd-o pentru moment în joc, un exercițiu de butaforie pe plauzibil unde filmările abia urmează să înceapă. Doar dacă, zic eu, a avut șansa să reacție acum 15 ani prin Slobozia sau Aslu. Nici un alt oraș, ca celea amintite, n-au prins în evoluția lor istorică acest moment de răsturnare pe verticală, venind într-o străfulgerare a vremii eva ceea ce nimeni n-ar fi putut imagina. Ce era Alexandria în timpul stărilor de „regiune“? Vă spun eu, pentru că în drumul spre Turnu Măgurele pe aici m trezesc, și la dus și la întors, cu popari confortabile, de ambele dați, cit să o vedea în stînga și în dreapta țîrgul autentic de provincie. Alexandria, oraș todel, zice părintele Galaction, oraș tîrziu, oraș zidit pe nisip și pe pietriș med... Străzile lui sînt toate căi, și din țece strădă vezi la marginea orașului, mîpia înconjurătoare, ridicată ca o borură de farfurie. Între drumul meu pe eada și al condeierului din Didești — teva decenii. Nici-o diferență. Aceeași Alexandria — „risipită, rară, aproape rudă“.

Arnold Toynbee încearcă să ne descrie tabloul fixat în rama copilăriei: Lon-

dra ieșind din oraș. Nu mi-e teamă că cineva ar găsi nelalocul ei apropierea între respectivul tablou și mai ales respectivul oraș cu ce urmează să spun. Mă voi mîngîni să amintesc cîteva zone din desenul semnat, ni se spune, de George Cruikshank. În prim plan, în stînga, un grup de burlane și hornuri înaintează, în coloană, cel din față purtînd și o inscripție: „Acest teren e de închiriat“. În centru, cărămizile ies debordant din cuptorul unde au fost arse.

În prim-plan, trei burlane au eliberat o diră de fum din care se intrupează figura speriată a unei sălcii plîngătoare. „O, sînt mortar rînită!“. Mai în spate,

În împlinirea Forumului tineretului

altă sălcie, pe ducă, tipă: „Trebuie să părăsesc cîmpul“. Două stoguri de fin vîi, cu pantaloni și ciorapi țărănești, fug de rup pămîntul, una din ele zicînd: „Hai-deți, căpițelor, veniți cu noi, trebuie să plecăm mai departe, aici ne arde pămîntul sub picioare“. Animale și păsări alcar-gă de-a valma, cit nu e prea tîrziu, pentru că au și apărut din spate niște roabe, un ferăstrău care reteză o sălcie...

Tabloul e datat 1 noiembrie 1823. Nu știu cum se va fi desfășurat în realitate sistematizarea Londrei. La ora aceea, știm, Alexandria nu exista încă. Într-o anumită măsură, să recunoaștem că mina speriată a căpițelor s-ar fi justificat pe Vedea. Liniștea multor decenii a fost brusc alungată și pe aceleași locuri, sub aceleași sălcii dormitînde, și-au făcut loc cărămizile și mortarul. Or fi tipat probabil dughenele prezente ca la defilare pe străzile Alexandriei: „Sîntem mortar rinite“. Burlanele ruginite și-or fi dus și aici mina la cap, implorînd îndurare. Cine știe...

Dimineață, cînd veneam de la tren, mă întrebam cum voi ajunge în centru. M-am orientat rapid: odată cu mine, coboriseră zeci de oameni. Mi-am închipuit că se vor îndrepta, măcar parte din ei, spre atelași centru, neștiut de mine decît din fotografiile ziarelor. Strada Gării, care trebuie să aibă și un nume al ei, inscripționat în buletinul de populație al locuitorilor, în cartea de telefon, pe scrisorile ce sosesc și pleacă din casele îmbrăcate în flori, duce cu adevărat în centru, în epicentrul toropit de sălcii.

Gîndul arhitectului a operat aici îmbolnăvit la gîndul că verdele pus din nas-care pe fruntea locului ar putea să fie în vreun fel atins de foarfeca teșorului. Așa au apărut blocurile de o șchioapă, așa au rămas la locul lor parcurile cu parfum aparte.

Clădiri abia construite și-au primit deja locatarii, petrecînd drumul spre Turnu Măgurele pînă la ieșirea din ora. Nu, ne-am grăbit. Pe stînga, zărim plăcuța cu numele Alexandria, semn că aici se

încheia cîndva perimetrul numit așa și recunoscut ca atare. Va trebui să mai lăsăm în urmă conglomeratul grupului școlar și numai după aceea să insistăm în găsirea fabricii de rulmenți.

Noțiunea s-a introdus la noi prin poarta Birladului. Brașovenii au trecut aproape neobservați. Cite nu făcuseră la viața lor, să mai surprindă pe cineva. Alexandria a apărut drept marcă surpriză. Ce se mai lucraser aici, pentru a-i crede în stare să treacă dintr-o dată la rulmenți?

Azi, doar o trime rămîn acasă. Restul producției se exportă.

Ce ar putea să te rețină, dintr-o privire, în hala interminabilă? Cel mult, excesul de curățenie. Și aerul cam jovial al tinerilor care păzesc instalațiile automate, dispuse să dea singure drum liber rulmenților. Și halatele de fabrică de ciocolată, nebăgate în seamă de petele de ulei.

Un director nou, Florea Marin, la o fabrică atît de nouă, îl acceptă în lipsă de alți interlocutori. Dialogul n-are șansa să

se lățească și asta e un avantaj pentru reporter.

— Cum vă simțiți în triunghiul atît de des citat al rulementului românesc?

— Sîntem cei mai tineri și asta ne avantajează.

— Ar fi, dacă sinteți de acord cu mine, un dar, mai puțin de luat în considerație cînd vorbim de rezultate în producție.

— Ba da. Dispunem de o mecanică a producției mai bună. Constatăm stabilitatea superioară a forței de muncă. Chiar și aprovizionarea, din cite reușesc eu să-mi dau seama, merge fără poticnelile din alte părți.

— Au motive să vă învidieze?

— Eu îi învidiez pe ei. În primul rînd, pentru cadrele de conducere care le au. Experiența este un capital ce trage greu în cumpănă. Se pot lăuda cu oameni admirabili pentru reglajul mașinilor, pentru întreținere.

— Dv. cu ce vă lăudați?

— Facem progrese în realizarea indicatorilor economici. Ele se datoresc evident tot pregătirii muncitorilor noștri. Gospodari buni.

— Veniți de la o uzină bătrînă. Ce ați adus?

— În centrele industriale cu tradiție, la fabricile vechi, există alt spirit de muncă, altă disciplină. Am venit cu gîndul de a le regăsi cit mai repede și la Alexandria. Depinde de operator, depinde de reglor, de șeful de echipă. Cu cit îi vom forma mai repede, cu atît mai repede vom avea și restul.

Privesc din poarta întreprinderii, într-acolo unde căpițele se pregătesc s-o ia la fugă, amenințate de roabele nevăzute ce le-au aflat de urmă.

(Sunînd la fabrică, atunci cînd rîndurile de față se așezaseră pe hirtie n-am găsit pe tovarășul director. Se află la festivitatea în cadrul căreia unitatea primea Diploma de evidențiat în ramura industriei de rulmenți și organe de asamblare).

Chiar pe malul șoselei, nu la cine știe ce depărtare, un cal alb paște în tîhnă iarba stropită cu aerul încins al țevilor de eșapament. Zgomotul burlanelor intrate în panică, se vede, nu l-a ajuns încă la urechi.

NEAGU UDROIU ■

Golful energiei

Straniul cuvînt „feroaliaje“ a intrat în vocabularul tulcenilor pe nepusă masă; vor și simplu s-au trezit că acesta există, circula pretutindeni ca banul cel bun, e prezent în limbajul general, motiv ca oamenii să nu-și facă scrupule în a-l întrebuința chiar pe nedigerate, adică n-o fi foc dacă le scapă amănuntele lingvistice ori științifice ale nemaiiauzitei expresii. Aflată pe buzele tuturor, avînd căutare precum caviarul, cuvîntul în cauză fu preluat de întreaga suflare, „de la opincă la vîlădică“, vorba proverbului, nici un tulcean nu putea face pe nîznaiul, important era să nu pierzi esențialul: „feroaliaje“ denumește o vrăjitorie în lumea fierului, pe bază de foc, și se iscă pe dealul Tabăra. Cine mai avea timp să despice firul în patru, să caute cu de-amănuntul iclele cuvîntului magic? ! Va veni și asta, mai tîrziu, poate. Deocamdată el trece și arborat-afirmat în atmosfera febrilă a vieții tulcene, purtat ca pe o cordă de noblete, semn al logodirii cu noul, chie care deschide lesne toate ușile, portdrapelul unui timp care își pune cortul pe dealul Tabăra și promise să întemeieze industria care va întrece prin importanță pe toate cele existente. Acesta era zvonul cu care își făcu intrarea straniul cuvînt „feroaliaje“ și zvonul fu preluat de tulcenii, deoarece în ultimii ani, toate zvonurile de tip similar se adevărară: Tulcea lor devenise un ciorchine industrial, nesperat golf al energiei. Uzina le feroaliaje punea capac la toate, era rîlantul de întie mărime al extraordinarului colan cu pietre scumpe așezat la botcoava Dunării, în heraldica nouă a orașului de la portile deltei. Uzina de feroaliaje devenea soarele acestei noi constelații, cota ei de luminiscentă și valoare la superlativ, neutronul de calitate al acestui peisaj debordant, moneda forte a industriilor din preajmă, pe care le ia aliați și dinamizează.

„Chestia cea mai grea e să-l faci pe m să nu-ți fie frică de foc, îl aud pe mecut Roman, inginerul de schimb. E roba profesiei. Munca, fiind deosebită, ere om deosebit. Nu neapărat un erou; n om al perfectului echilibru și al reacțiilor exacte, limpezii. Omul de lingă cupur e absorbit total. Orice sustragere, de scunde uneori, poate fi fatală. Atașamentul nedezmintit e o cerință vitală, înt rigori care se întipăresc adînc în plula solară și aptă de a învăța a omului contemplativ, de pură esență naturis-tă, care este tulceanul, fostul pescar, azi terător în acest simbure de virf al siderurgiei“.

Așa îmi evocă Ancuț Roman pioniera-l uzinei care — deși aflată în al patru-a an de producție — nu îi lasă uități pe cei treizeci și șase aruncați în groapa cu i“, în acel ceas greu, foarte greu și dramatic, „ceasul unu“ al demarării. Avu loc noaptea de duminică spre luni, 26 iulie 76, orele 3 și 13 minute, aflu cu exacti-te de micron de la Ion Bălbărau, în al

cărui schimb se petrecea numitul eveniment istoric.

„Prima șarjă, evocă respectivul, poartă semnăturile unui hunedorean, Grigore Popică, topitorul șef, și a unui gălățean, subsemnatul, care aveam în sarcină cup-torul trei. Ne numărăm printre cei trei-zeci și șase care au pus bazele acestei industrii“, încheie (nu fără a-l muia nostalgia) bărbatul aceluia „ceas unu“, îmbrăcat în fabulos combinezon de culoare verde-crud, cu fibră ignifugă și purtînd numărul 23 alături de numele înscris pe ecuson. E al 23-lea încadrat, ceea ce îngăduie să intuim valoarea participativă a acestuia la teribila epopee.

Colegul său, Radu Mărcine, și el maitru de schimb, poartă simbolul 30 pe ecuson și provine de la o uzină metalurgică din Medgidia. Prin această triplă proveniență a mai sus-pomeniților am și sugerat mediile de industrie care au pus umărul la întemeierea uzinei tulcene, îm-prumutînd cadre de înaltă calificare, util-laj tehnologic, experiență. Era gata să-i uit pe cei din Roman, Oțelu Rosu și, ierte-mi-se amnezia, pe cei de la fabrica de alumina locală. Pe fluviul nobilei in-trajutorării confraterne au ajuns cei trei și, odată cu ei, alte sute și sute, în acest sud-estic golf al energiei, spre a produce întiele feroaliaje din nomenclatorul com-plex al acestei industrii, nava amiral a siderurgiei de elită românești. Tulcea modernă, Tulcea febrilă, Tulcea indus-trială i-a adoptat pe acești purtători de mesaj nou, i-a luat la sinul ei, sînt fiii

săi adoptivi acum, tulcenii în toată pu-terea cuvîntului, i-a proclamat „cetățeni de zodie bună“, numărul lor ajungînd la cîteva mii acum și fenomenul adopțiunii continuă. Ingerul Ancuț Roman, gălățean de origine, este și el „fii adoptiv“; vreau să cunosc substratul acestui sentiment, bănuiesc de aparte coloratură. Nu îi stăpînește nicidecum acest senti-ment, aflu pe loc; senzația dezrădăcinării e inexistentă, acel acasă atît de necesar omului i-a întîmplat de la început pe nou veniți, aceștia sînt tulcenii ca cei mai tulcenii acum și, gata, îi absoarbe destinul atît de acaparant al uzinei pe care au cititorit-o, de doi ani cele șase cuptoare produc cu întregul potențial, etapa întii s-a încheiat și...

„Sîntem de acum uzină bătrînă, în cim-pul fierbinte al generației noastre, aș zice stabilă, vin lupii tineri ai acestei delicate siderurgii, prima promoție de absolvenți ai liceului metalurgic local a primit „bo-tetezul focului“, o nouă generație se afir-mă, media de vîrstă coboară sub 26 de ani, se va dimina și mai mult, la cei 41 de ani ai mei mă consider inginer bătrîn...“

Curg hipnotic asupra-mi noutățile, dilata-te poate și de noaptea halucinantă, cu întinericul ei mereu zdrențuit de focul viu al cuptoarelor care fac din dealul Tabăra un templu feeric și atîrnă în ca-peteasma cerului un clopot de lumină oranj, ca o enormă și fosforescentă me-duză plutind prin iazul de tîhnă a ora-șului. Electrozi uriași topesc în cuptoarele circulare amestecuri din cuarț, siliciu, minereuri de crom, mangan, dezvoltînd temperaturi de 3 000 de grade, care bom-bardează corpul uman protejat de combi-nezoanele antifoc, deshidratînd totuși, încetul cu încetul, celula.

Întreb de materia primă și aflu că aceasta este autohtonă, mă refer la cea de bază, adică siliciul tehnic și cuarțitul,

mai ales, care se recolează din pămîntul sfînt al Dobrogei (dealul Cerna, 50 kilo-metri distanță), în timp ce minereurile provin din import (mangan gabonez, so-vietic și brazilian, iar cromul e turcesc și grecesc).

„E în studiu avansat valorificarea man-ganului românesc, îl aud pe convorbitor, temă extrem de importantă, pe care o realizăm în colaborare cu Institutul de cercetări metalurgice. Vom reduce sau anula și alte importuri, încît plonjeul uzinei în a doua etapă se anunță sub bune auspicii“.

A doua etapă înseamnă încă șase cup-toare (cite două de feromangan și fero-siliciu, cite unul de ferocrom și siliciu tehnic), toate trebuind să se curîndă în zestrea anului 1980. A treia etapă, vîrstă de virf a uzinei, va marca intrarea în producție a secției de ferotitan, tablou cvasicomplet, subordonat integral acestui unic țel: în cincinalul '81-'85 uzina tul-ceană își propune să asigure întreg necesarul de feroaliaje de bază al României.

„Mîndrie sau orgoliu?“ vreau să știu. „Și una și alta, de ce să ascund? zice inginerul. Statutul nostru de unicat și de vioară primă în tabloul siderurgiei com-plexe ne dă acest drept, care se compune, știm bine, din răspundere, conștiință mor-ală, rigoare științifică și disciplină netre-murată“.

Roadele enumeratele virtuți: Tulcea a devenit peste noapte un județ siderurgic și încă nu unul oarecare, de însemnătate republicană. Uzina de feroaliaje de „par-tea leului“ din cele 10 miliarde lei va-loare productivă a acestui județ, pînă ieri insignifiant și sărac. Calitatea producției o atestă exportul în țări de veche tradi-ție industrială: Anglia, Elveția, Repu-blica Federală Germania, Italia.

Vreau să închei scrierea prin acest dia-log gen ping-pong:

„Mai există tulcenii care înalță din umeri auzind expresia feroaliaje?“

„Nu, nu există“.

„Deci o înțeleg pe deplin“.

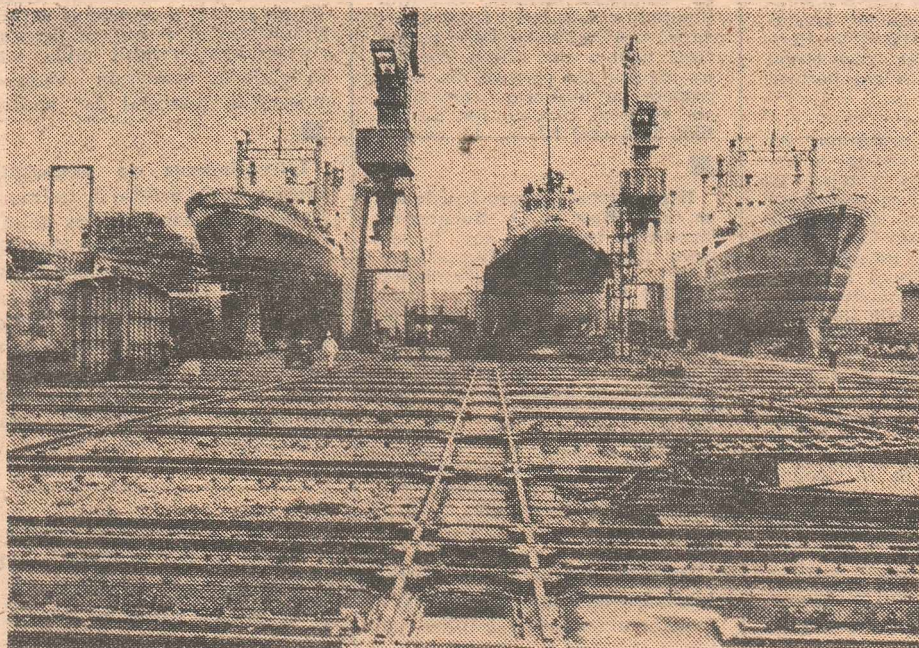
„O înțeleg și eu prea, ca noi înșine, dealtminteri“.

„Cum adică?“

„Nu sîntem nici oțelari, nici furnaliști, ne situăm undeva între aceste două meserii, teritoriu nou, pasionant. Ca tehnologie sîntem furnaliști, să zicem, iar sub raportul conducerii electrice ne învecinăm cu oțelarii electrice. E o simbioză care presupune cunoștințele multiplicare ale celor două domenii și încă ceva pe deasupra, decurgînd din specificitate. Topi-torii de feroaliaje, ar fi, iată, o denumire ce îmi vine pe limbă. Fapt e că ne cău-tăm un nume. Sîntem la ora definirii de sine. Sînd zi și noapte la comanda unor necunoscute aliaje industriale, stăm tot-odată la comanda unor noi aliaje moral-caracterologice și civico-profesionale“ în-cheie Ancuț Roman, cel care la 41 de ani ai lui se consideră „inginer bătrîn“ în această uzină tînără prin definiție.

Este clipa cînd realizez, vai, că repor-terul însuși este, la cei 50 de ani ai lui, un sentimental, un naiv și un „bătrîn“ pe această Paralelă 45, iremediabil tînără, care îl subjugă și îl devoră prin energiile ei de continuu renăscută pasăre Fenix.

POP SIMION ■

Comitetul municipal Botoșani al P.C.R.: Avându-se în vedere că întreprinderea „Vulcan” nu a achitat pe lunile septembrie și octombrie 1979 alocațiile de stat pentru copiii muncitorilor ce i-a detașat I.U.P.S., s-au făcut intervențiile necesare dar situația nu a fost rezolvată integral. În momentul de față mai sînt patru tovarăși de la I.U.P.S. care n-au primit alocațiile cuvenite. Printre aceștia se află și petentul Chelaru Vasile. I.U.P.S. Botoșani a intervenit din nou la „Vulcan” București, în competența căreia cade achitarea acestor drepturi.

Consiliul popular al județului Hunedoara; Direcția de drumuri și poduri Deva: Au fost luate măsurile corespunzătoare pentru ca în perioada următoare locuitorii, împreună cu Consiliul popular al comunei Temești, conform Legii 20/1971, să declanșeze și să finalizeze lucrările de amenajare a străzii despre care s-a scris revistei.

Mă numesc **Iiescu Florin** și domiciliiez în Tg. Neamț, str. 6 Martie, bl. B 1, ap. 13. Cu factura 52 509 am cumpărat de la magazinul „Muzica” din Piatra Neamț un magnetofon polonez „Uwertura” de 5150 de lei. După puțin timp de funcționare au apărut paraziți, distorsiuni, pocnituri și alte hiriuri care au făcut audiația aproape imposibilă. După reparația făcută la Piatra Neamț magnetofonul merge și mai rău ca înainte. Ce să fac, înseamnă că am rămas păgubaș de 5150 de lei?

Procuratura municipiului București: Referitor la articolul apărut în nr. 3 din 17.01.1980 al revistei dv., intitulat „5 clase elementare și o grămadă de bani greu de justificat”, privind pe fostul gestionar Marin Doană, domiciliat în București, str. Paleologu nr. 8, vă comunicăm următoarele: Procuratura locală a sectorului 2 a sesizat la data de 29 septembrie 1979 comisia de cercetare care funcționează pe lângă Judecătoria sectorului 3, constituită în baza Legii nr. 18/1968 privind controlul provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice, care nu au fost dobândite în mod licit, că Doană Marin și Doană Floarea au dobândit bunuri în mod ilicit. În urma cercetărilor efectuate de comisie în dosarul nr. 132/1979, prin încheierea din 19.03.1980 s-a reținut că cercetările nu justifică în mod licit dobândirea unor bunuri în valoare de 295 363 lei.

Un grup de cetățeni, locuitorii ai cartierului Ostrov, București: Cartierul Ostrov se află amplasat pe stînga sensului de mers pe Șoseaua Pantelimon către marginea orașului, pe un fel de insulă în mijlocul lacului Fundeni. Accesul în insulă este posibil numai peste un pod aflat la capătul străzii Girafei, pod care însă n-a lăsat să treacă pe nimeni peste el niciodată, nefiind terminat. În această situație, pe lângă pod s-a făcut o cale de acces pe care vă rugăm să veniți să încercați ca să intrați și dv. Este singurul loc prin care ne putem aproviziona noi, locuitorii, cu cele necesare traiului nostru. Dacă veniți, veți constata ceea ce vă scriem acum: pe acolo nu se poate trece decît nebanuit de greu.

I.T.A. București, str. Lipsani nr. 104, sectorul 3: Urmare a scrisorii adresate de tov. Ioan Gavrilă revistei Flacăra în legătură cu oprirea curselor de autobuz București-Cozia și în stația Căciulata, vă comunicăm că propunerea a fost analizată și rezolvată favorabil. În acest sens s-a dat dispoziție Autobazei 3 Călători, care execută această cursă, pentru conformare.

Mă numesc **Pavel Florica**, locuiesc în comuna Chitila și aș dori să aflu din ce motive s-a desființat stația I.T.B. de la Fabrica de ceramică. Autobuzul 64 care înainte oprea acolo, acum nu mai oprește nici măcar în orele care sînt programate special pentru asta.

C.V.A., Unitatea Argeș-Pitești: Urmare a sesizării tov. Boroghina din Pitești în revista Flacăra nr. 14 din 3 aprilie 1980, cu privire la neachitarea corectă a contravalorii sticlelor și borcanelor de către gestionara cen-

trului de achiziții nr. 2 Pitești vă comunicăm că pentru neregulile constatate și cu prilejul controlului nostru gestionara a fost sancționată cu 5 la sută din retribuția pe luna aprilie, atrăgîndu-se atenția în modul cel mai serios despre necesitatea respectării regulilor generale de comerț.

Comitetul sectorului 5 al P.C.R., București. Cererea petiționarei a fost soluționată favorabil în sensul că la data de 15 martie a.c. biroul executiv al C.O.M. din cadrul I.C.L. Tehnometal a aprobat cererea de transfer în interesul serviciului a tov. Popescu Nicoleta care s-a declarat mulțumită de felul în care s-a soluționat cererea sa.

Mă numesc **Toma Petrică**, locuiesc în Hunedoara, str. Corvin nr. 16, bl. G 1/66 și vă relatez următoarele: Pe 5 aprilie, în librăria din centrul vechi al municipiului Hunedoara am văzut și am vrut să cumpăr cartea „Jocul de-a încrederea” (preț 6,50 lei), dar nu am putut face acest lucru deoarece era inclusă într-un pachet care mai cuprindea și „Marele C — carbonul” (3,75 lei) și „Flori din cuvinte” (7 lei), astfel că dacă voiam totuși să intru în posesia ei trebuia să plătesc 17,25 lei la care se mai adăuga și 0,65 lei (prețul pungii din plastic). Tov. Lascu Doina, vânzătoarea și gestionara librăriei, n-a vrut să-mi vîndă cartea pe care o doream, pe motiv că trebuie să le iau pe toate. Am rămas profund nedumerit mai ales că luna cadourilor a cam trecut de mult, vînzarea cărților prin metoda „cu pachetul” nejustificîndu-se în nici un fel.

Procuratura Generală a Republicii Socialiste România: Referitor la scrisoarea trimisă redacției de către Crișan Viorica din comuna Minăstireni, sat Bedeciu, nr. 131, județul Cluj, prin care își manifesta nemulțumirea față de modul în care Procuratura locală Cluj-Napoca a rezolvat dosarul nr. 2 200 B/1979 vă comunicăm că Procuratura locală Cluj-Napoca, care a efectuat cercetările, prin rezoluția nr. 2 200/B/1979 din 15 octombrie 1979 a dispus clasarea cauzei, reținînd în mod neîntemeiat culpa exclusivă a victimei ca fiind cauza producerii accidentului. Procuratura județeană Cluj, verificînd însă actele și lucrările dosarului menționat, a constatat că cercetările sînt incomplete, nefiind elucidate toate împrejurările și condițiile în care a avut loc producerea accidentului și nici răspunerile unor persoane în legătură cu accidentul produs. Pentru aceste motive, prin ordonanța din 29 martie 1980, Procuratura județeană Cluj a dispus redeschiderea și reluarea urmăririi penale în cauză, luînd în acest scop și măsura restituirii dosarului la Procuratura locală Cluj-Napoca în vederea completării cercetărilor.

Mă numesc **Hărsan Elena**, locuiesc pe str. Istriei nr. 7, bloc C 6, sc. 3, ap. 33, sector 3, București. Sînt mama a doi copii de 6 și de 3 ani înscriși la grădinița nr. 64 din Capitală. Grădinița se află pe str. Tomis nr. 47, iar accesul acolo al copiilor noștri a devenit o adevărată problemă, întrucît porțiunea nepavată a străzii Tomis de la intrarea cu str. Istriei s-a transformat în iarna care a trecut într-o adevărată arătură în care se împotmolec pînă și camioanele. Pentru copiii neînsoțiți respectivul drum este un adevărat pericol.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Tulcea: Cu privire la scrisoarea trimisă revistei Flacăra de către tov. Gheorghita Joița din București, str. Stan Tabără nr. 51, vă informăm că deși data cînd petenta a implinit vîrsta de pensionare a fost 25 iulie 1979 dosarul respectiv a fost depus la D.P.M.O.S. oficiul pensii și asigurări sociale pentru fărîname abia la data de 14 februarie 1980. Deoarece potrivit Hotărîrii nr. 271/1979 a Comisiei Centrale de Pensii unitatea avea obligația să depună dosarul cu cel puțin 30 de zile înainte de data la care urmează să aibă loc pensionarea, petenta n-a primit pensia decît cu data de 01.03.1980. Pentru întîrzierea nejustificată s-au luat măsuri de sancționare a celor vinovați.

Mă numesc **Ianza Virgil** și locuiesc în București, str. Corvinilor nr. 1, sector 6. La cei 91 de ani, mă simt totuși obligat să nu rămîn pasiv la o stare de lucruri, vorbindu-vă în numele tuturor celor care suferă din cauză că în urma unor demolări, a construcției Metroului și a începerii lucrărilor la canalul colector — acțiuni necesare și meritorii — constructorii au uitat însă că o conductă de alimentare cu apă potabilă a rămas deschisă, că au acoperit-o cu adevărați munți de pămînt și că au plecat. Metcoul s-a terminat, canalul a avansat pînă în Șoseaua Grozăvești, iar noi așteptăm de 1 an de zile înțelegere ca să scăpăm de lacul pe care nu l-a dorit nimeni și care ne amenință construcțiile.

Consiliul popular al municipiului București, Comitetul executiv: Cu privire la scrisoarea trimisă dv. de către cetățeanul Atanasiu Nicolae, domiciliat în București, str. Bozianu nr. 10, sectorul 4, prin care a solicitat din nou autorizație pentru exercitarea activității de decorator florar, coroane, jerbe cu flori naturale și artificiale, vă facem cunoscut că în urma reexaminării cererii sus-numitului s-a hotărît să se mențină soluția dată prin decizia nr. 1 968/10 decembrie 1979 a Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București, prin care s-a respins contestația sus-numitului motivat de faptul că este în vîrstă de 78 ani, are penie și un fiu medic veterinar.

Ministerul de Interne, Inspectoratul General al Miliției: La scrisoarea cetățenei Bezman Tudorița din comuna Băleni, județul Galați, adresată dv., vă facem cunoscut că respectivul caz a fost cercetat la Comitetul județean de partid, Inspectoratul general al miliției, Inspectoratul județean Galați al M.I., Procuratura județeană Galați și Procuratura militară Bacău, luîndu-se măsuri pe linie de partid și administrativă față de Crăciun Costică, Avram Costică, Fătu Ion și plut. Bucur Neulăi.

Subsemnatul **Politis Mario**, pensionar, domiciliat în București, Bd. Constantin Brăncoveanu nr. 120, bl. 8, sc. 3, et. II, ap. 51, sector 4, vă aduc la cunoștință că am fost nevoit să fac citeva apeluri pentru a mi se răspunde o dată de către tovarășii de la cooperativa Radio-Progres din str. C-tin. Brăncoveanu pe care-i chemasem să repare televizorul defect. Cînd au venit, foarte grăbiți, mi-au spus să procur eu din comerț o lampă PFL 200, după care să-i chem iar să o monteze. Eu n-am găsit, dar am aflat că le-a sosit la cooperativă și după o lună s-au îndurat să-mi aducă aminte și să revină. Au montat lampa care susțineau că e arsă, au mai găsit ceva de lucru prin televizor, așa că a trebuit să plătesc un bon de 229 lei. Dar pentru că tot nu mergea mi-au scris pe bonul chitanță „antena instalată defectuos”. M-am adresat celor din Calea Rahovei, specializați în antene. Pînă acum am plătit 615 lei. Televizorul tot nu merge bine. Cui să mă mai adresez?

Întreprinderea „Vulcan” București, comitetul sindicatului: La sesizarea tovarășei Ciucă Aurelia, om al muncii din întreprinderea noastră, vă facem cunoscut că, analizînd situația, Consiliul popular al sectorului 5, cu adresa nr. 2 341 A1/21.03.1980, a reparat pentru tov. Ciucă Aurelia un apartament compus din două camere cu încălzire centrală în str. Caporal Ușurelu Ion nr. 16, bloc nr. 3, etaj IV, ap. 42, sect. 5.

Exploatarea transport autobuze, str. Ilfov nr. 3, București: Verificînd scrisoarea tov. Răducanu Ilie, din Bd. Energeticienilor — Cămin nefamilisti, bl. BM 1, ap. 36, sector 3, prin care sesiza unele deficiențe în transportul în comun pe linia 35 și comportarea șoferului de pe autobuzul nr. 31-B-7880 vă comunicăm că aspectele sesizate se confirmă, șoferul Cristea Nicolae a fost sancționat cu retrogradarea pe 30 de zile ca mecanic cauciucar. Cazul a fost preluat cu întregul colectiv. Director, ing. Filimon Ioan.

Direcția asistenței medicale, Inspectoratul sanitar de stat: Urmare a scrisorii adresate de tov. Constantin Druțu, str.

Avrig nr. 9, bl. U 1, vă aducem la cunoștință că au fost luate unele măsuri pentru diminuarea zgomotului produs de utilajele policlinicii de stomatologie de la parterul blocului U 1.

Ministerul de Interne, Inspectoratul județean Iași: Referitor la scrisoarea cetățeanului Șerban Petru din comuna Lespezi, județul Iași, vă informăm: În urma verificărilor efectuate a rezultat că semnatarul scrisorii în luna august 1978 s-a înțeles cu numitul Chirilă Ioan, consătean, să-i confecționeze o scurtă și o pereche de pantaloni. Cu toate intervențiile făcute de reclamant, croitorul Chirilă Ioan a tergiversat mult timp confecționarea amintitelor obiecte, însă la intervenția organelor locale din comună, Șerban Petru a intrat în posesia bunurilor la care se referă în scrisoare.

Cooperativa „Prestarea” Sighișoara, Piața Lenin nr. 25: Referitor la articolul publicat în revista Flacăra nr. 14 din 3.04.1980 privind sesizarea tov. Macovei Nicolae, vă facem cunoscut că pantofii în cauză au fost reconșitonați și reexpediați beneficiarului prin PTR Sighișoara cu chitanța nr. 14.01.1980.

Consiliul popular al județului Covasna: Referitor la sesizarea numitei Szabo Dorina din Brașov, Bd. Victoriei nr. 3, bloc 39, sc. C, ap. 98, vă informăm că O-zunca-băi este declarată ca localitate balneo-climaterică conform deciziei nr. 119/1974. În stațiune există două izvoare de apă minerală folosită în cura externă și internă. Apa lor se recomandă bolnavilor care au afecțiuni cardiovasculare, ginecologice, gastrice și sînt reconfortante pentru anemiati și convalescenți. Lucrările pentru împietruirea drumului pe porțiunea de 4 km de la șoseaua asfaltată pînă la comună au fost începute și vor fi terminate pînă la 30 mai 1980, după care se vor introduce și autobuze.

Comitetul municipal Drobeta Turnu Severin al P.C.R.: A supra scrisorii trimise redacției Flacăra de către Croitoru Dumitru care solicită locuință cu chirie din fondul locativ de stat vă facem cunoscut că situația a fost analizată de către conducerea șantierului naval unde este încadrat petentul. S-a hotărît să fie inclus pe lista de prioritate din acest an la poziția nr. 1.

Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale: Urmare a scrisorii tov. Monoranu Nicolae din Suceava, adresată dv., vă comunicăm că Direcția sanitară a județului Suceava a verificat cele sesizate și ne-a comunicat că în urma aprobării date de Ministerul Sănătății pentru prelungirea concediului medical peste 180 de zile, petentul a fost internat la clinica ORL Iași pentru tratament recuperator.

Ministerul Apărării Naționale, Secția pensii militare: La adresa dv. vă facem cunoscut că potrivit acordului Ministerului Muncii, numitul Stoica Dumitru poate fi înscris la pensie pentru limită de vîrstă și activitate depusă conform Legii nr. 3/1977 în cadrul oficiului de asigurări sociale și pensii. Petiționarului i s-a indicat să se adreseze unității unde este încadrat în muncă în vederea întocmirii dosarului de pensie.

Întreprinderea de salubritate București: Cu privire la sesizarea adresată redacției Flacăra de către Asociația locatarilor bloc 158 din str. Ierbi nr. 2, sector 6, vă aducem la cunoștință că, intr-adevăr, în luna decembrie 1979 și în luna ianuarie 1980 au existat dereglări în graficele de evacuare a reziduurilor menajere. În prezent situația este total reglementată.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscaliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Ion Ilie — București: Dv. nemaifiind în muncă, urmează ca dosarul de pensionare să vi-l completați personal cu toate actele necesare și să-l depuneți direct Oficiului de pensii al sectorului în care domiciliați ● **Virgiliu Ivaniuc — Pitești**: Muncitorii care se califică în alte meserii pot fi încadrați, după absolvirea cursurilor de calificare, pînă la categoria și treapta avute, pe bază de probă practică și verificarea cunoștințelor de către comisia tehnică de încadrare și promovare a muncitorilor. La determinarea vechimii în muncă se poate lua în calcul și perioada lucrată ca muncitor calificat în alte meserii ● **Nicolae Bontu — București**: La stabilirea gradului de invaliditate se iau în considerare numai bolile ivite în timpul desfășurării activității retribuite ● **Teodosie Rudeanu și Florica Iiescu — București**: Scrieți-ne despre necazurile dv.

MARGA NEDELEA

INVATAMINT

Constantin Platon — București: Cifrele de școlarizare pentru învățămîntul superior din R.S.R. se stabilesc anual, prin decret, în funcție de solicitările exprimate de sectoarele economice și social-cultural; în acest fel au fost stabilite și se vor stabili și în viitor cifrele de școlarizare și pentru conservatoarele din țară ● **Costia C. Văleanu — Fetești, Bolonița**: Potrivit prevederilor legale, perioada 1 septembrie 1955 — 3 decembrie 1956 se numește cu vechime în învățămînt dacă pînă la 1.1.1970 a fost luată în calcul la stabilirea vechimii: de menționat că în acea perioadă, activitatea de instructor superior de pionieri era funcție didactică ● **Dana Mureșan — Cîmpulung Moldovenesc**: Ioan Istrate — Rm. Vilcea: Consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior”, recent apărută.

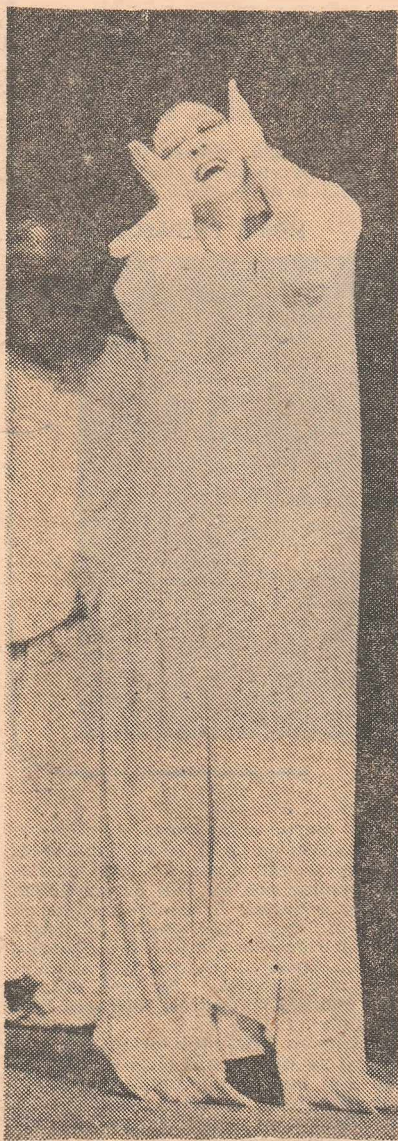
HORIA PATRAȘCU

SOCIAL

Racoviță Gheorghe — Galați: Constați impuneria la judecătoria ● **M. Constantin — București**: Nu reiese limpede caracterul de abuz. Înțelegem că participarea a fost benevolă ● **Vințo Elena — Cluj-Napoca**: Am remis memoriul Trustului de construcții ● **Pirva Ilie — Vilcea**: Scrisoarea dv. se află în atenția miliției ● **Gheorghe Maria — București**: Sesizați procuratura locală ● **Marin Gabriel — Ilfov**: Competența revine C.O.M. Dacă și răspunsul acestuia vă nemulțumește, aveți dreptul de a merge în instanță ● **Fogaș P. Ion — Carei**: Urmăriți mișcarea banilor la poștă și acționați în consecință ● **Constantinescu Sever — București**: Am trimis memoriul la I.G.M. ● **Rusu Ioan — București**: Organele locale au luat cunoștință de doleanțele dv. ● **Stolz Werner — Brașov**: Iulie 1979, în cazul relatat, nu intră în calcul indemnizației ● **Petrache Gheorghita — Piatra Neamț**: Perseverati. Deocamdată fără pretenția de a fi publicat ● **George Vasu — Cluj-Napoca**: Cazul a fost rezolvat favorabil. Vă mulțumim pentru intervenție ● **Lazăr Vasile — Ploiești**: Ocrotirile sociale din județ vor analiza cazul expus ● **Soșoacă Maria — Vilcea, Lefterie Ștefan — București, Crăciunescu Veta — Prahova, Naghi Ioan — București**: Am reținut memoriile dv. pentru urmărire.

NICOLAE CRISTACHE

Fotografii de EMANUEL TÂNJALA

Civilizația orașului

Spațiul inconjurător în care trăim, cadrul nostru de viață este creat și înfrumusețat de om. În acest cadru omul găsește echilibrul său personal, social și cultural. Cadrul care reprezintă bazele inesenței ale culturii sale.

Dezvoltarea considerabilă a științei și tehnicii în țara noastră, ritmul construcțiilor de locuințe impun în mod egal obligativitatea creării unor spații de arhitectură și artă care să exprime sufletul și aspirațiile epocii noastre, să procure omului contemporan mijloacele unei existențe demne și creatoare.

Care sînt elementele estetice, soluțiile arhitectonice și artistice ce vor sta la baza agrementării noilor orașe, noilor cartiere rămîne o problemă permanentă a edililor, pictorilor, sculptorilor a căror competență este incontestabilă, dar a căror capacitate de creație nu este din păcate nici pe departe utilizată.

Este cunoscut faptul că înfrumusețarea cadrului de viață trebuie să se bazeze pe consultarea acelor care îl folosesc, în scopul de a răspunde necesităților lor culturale și normelor estetice care să satisfacă. Scopul final este de a reda fiecărui om (și aceasta încă din copilărie) conștiința identității sale culturale.

Care ar fi, de exemplu, rezultatul unei anchete asupra celui mai agreat spațiu estetic al Bucureștiului? Aproape sigur majoritatea se vor gândi la parcul Cismigiu, intrat în sfera de inspirație a poezilor, pictorilor, compozitorilor. Este un exemplu de parc cu personalitate care reprezintă numeroase soluții exemplare ale trecutului, demne de a fi reținute ca elemente de continuitate culturală, dar care rămîn soluțiile unui context istoric dat. Care ar fi însă opțiunea majorității pentru un cadru estetic modern al orașului nostru este greu de spus.

Avem spații suficiente în București, spații verzi, care în cel mai bun caz rămîn verzi. Cu mult timp în urmă s-a găsit o soluție administrativă pentru a pune capăt acestei situații: concursurile. A urmat un lung șir de concursuri de finții, monumente, mozaicuri etc., care nu s-au finalizat niciodată. Se reiau mereu altele și astfel planul sarcinilor este considerat îndeplinit. Dacă economia este cu adevărat necesară în multe domenii, nu cred că aici, în investiția culturală, se realizează adevărata economie. Spiritul și realizările epocii noastre trebuie să-și afle expresia și în operele de artă. Monumentele unei epoci de cultură sînt și ele dovezi și repere ale ideii de continuitate.

Astăzi locul artei în societate este de primă importanță, în întreaga lume arta este în rîndul marilor probleme sociale, tehnologice, economice, fizice, culturale și politice. La nivelul tuturor organizațiilor internaționale formate din urbanisti, artiști ș.a. a fost lansată sub egida UNESCO următoarea declarație: „Orice om are dreptul să trăiască și să muncească într-un cadru spațial ale cărui calități să fie astfel încît ele să contribuie la dezvoltarea lui ținînd cont de specificul cultural al comunității cărui îi aparține” (Nieborow, 1975 — O.N.U., Vancouver, Canada 1976, Manila, 1980) adevăr pus întru slujirea unui scop uman, social nobil — civilizația urbană, civilizația mediului, pe care trebuie s-o respectăm și pentru care nu trebuie să prețuim nici un efort de adevăr, de frumos, de bine.

CONSTANTIN LUCACI

ATELIER

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ

— actriță la Teatrul Mic — s-a

născut în decembrie 1934, în Vrancea. După absolvirea școlii elementare pe meleagurile natale, în 1951 termină Liceul în Focșani, iar după doi ani, în 1953, reușește concursul de admitere, Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, pe care-l absolvă în anul 1957, clasa profesoarei Marietta Sadova. Roluri? Multe, foarte multe roluri dar „...nu am roluri visate. Nu visez un anume gen de rol. Ele vin propuse de regizor și eu mă strădui să le dau viață, atît” — ne mărturisește actrița.

*Ci sîntorilor revizite „Flacăra”
nu gînd bun
Bălănuță*

„Cel mai greu e să fii simplu”

— Leopoldina Bălănuță, cu ce rol ați debutat?

— Socotesc debut rolul cu care am apărut în fața publicității dintr-o sală de teatru, pentru că public poate să fie și colegii clasei de actorie. În teatru am debutat în 1957, cînd am absolvit institutul, cu Peer Gynt, rolul Aase, mama lui Peer Gynt, o femeie în vîrstă, deci. Am debutat cu o compoziție și de vîrstă și de caracter. Experiența a fost importantă pentru mine. Am descoperit încă de la începutul drumului meu în lumea artei, a scenei, un mare adevăr care mă călăuzeste și astăzi: nu trebuie să pornești niciodată cu prejudecata „emploi”-ului în profesia asta. E bine atunci cînd descoperi în tine resurse pentru a ataca un gen de rol pe care nici nu te-ai fi așteptat că-l poți face. De ce a mai fost interesant rolul ăsta? Pentru că l-am lucrat cu o mare profesoară, Marietta Sadova. Pentru că am lucrat cu Dinu Cernescu, și l-am avut partener pe Florin Piersic.

— După acest rol ce a urmat?

— A urmat viața, cu toate ale ei. După absolvire, un mînușchi de actori am fost opriți la Casandra să jucăm și să ajutăm următoarele producții de absolvenți. Apoi încă un an am jucat la Teatrul din Piatra Neamț. Am dat concurs la Teatrul Nottara, — în clădirea actualului Teatru Mic era pe vremea aceea Teatrul Nottara — și debutul în București a fost într-o piesă cu un titlu parcă predestinat — **Prima întîlnire** a Tatianeii Setină. Un spectacol minunat, în regia lui Ion Cojar și în extraordinara scenografie a regretatului Toni Gheorghiu. Un spectacol absolut minunat care mi-a adus multe bucurii.

— Așadar, debutul pe scenele Capitalei rămîne mearc de o amintire frumoasă. Apoi?

— Alte roluri, dar mai aproape de mine au rămas doar cîteva. Maria Sinești din **Jocul teletelor**, un spectacol pus de Crin Teodorescu, în scenografia lui Todî Constantinescu, pe urmă **Doi pe un balansoar** în regia lui Radu Penulescu și scenografia iarăși admirabilă a lui Todî Constantinescu, pe urmă **Matca** de Marin Sorrescu, în regia lui Dinu Cernescu și scenografia Adrianei Leonescu, și n-aș putea să nu închei că ultima dragoste este ultimul rol. Deci ultimul rol din **Evul mediu întîmplător**, unde am jucat Victoria sau femeia resemnată. Nu este o ultimă dragoste așa, numai din inimă, pentru că rolul ăsta e altfel conceput și de autor și de regie, și chiar de mine. E un rol teribil de interesant. Un rol de o altă factură, o compoziție ce merge mult mai adînc și pe cu totul alte coordonate decît am lucrat pînă acum.

— Mărturișiți-ne, vă rog, cîte ceva din felul în care învățați un rol, din felul în care îi dați viață pe scenă. Cît de greu se poate învăța un rol?

— Știți cum? El nu se învață. Nu pot să spun că mă duc acasă vrodată și-mi iau textul să-l învăț. Poate înveți lumea lui. În momentul cînd l-ai primit el devine pur și simplu obsesiv. Te fură total. Și-atunci tu îl gîndești și cînd mergi pe stradă și cînd ești acasă. Tot timpul te gîndești la personaj. Ți-l inchipui într-un anume fel, ți-l inchipui vorbind într-un anume fel, privind într-un anume fel și singura muncă este aceea de a pune în acord imaginea pe care ți-ai creat-o cu

mijloacele de a-l exprima. Bineînțeles că pe textul propus de autor. Și deodată textul devine învățat, nu știu cum, așa, firesc.

— Ce rol v-a dat cel mai mult de furcă?

— Și ăsta mi-a dat mult de furcă, din **Evul mediu întîmplător**, și cel din **Matca**. Toate rolurile îmi dau mult de furcă. Cînd încep să mă intereseze, treaba nu mai e deloc simplă.

— Ce înseamnă pentru o actriță un premiu?

— Exact ceea ce însemna o cunună primită în clasa I primară. O cunună de flori pe care un ochi care ne supraveghează și care e publicul, se gîndește să ne-o pună pe frunte. Este la fel de pură bucuria pe care o am și la primirea unui premiu.

— Și, pentru că a venit vorba de puritate, azi am simțit, și-am zis că dacă mă înțilnesc cu dv. să vă spun, că mă bucur foarte mult de venirea primăverii, că azi nu mi-a fost frig, atît de frig, cum mi-a fost tot anul, și că am venit cu o stare mai specială în seara asta și sper să fie un spectacol în care simțămîntul pe care-l am să-l primească spectatorii în dar de la mine.

— Leopoldina Bălănuță, colegii, partenerii de pe scenă vă pot ajuta să depășiți emoțiile? Ați dorit să jucați cu cineva anume?

— Eu am avut o situație privilegiată. Am jucat lingă foarte mari actori. Am jucat încă de la debut cu Piersic, pe urmă am jucat cu Rebeciuc, cu George Constantin, cu Vasile Nițulescu în **Matca**, și mulți alții, dar ce vreau să vă spun e că oamenii se adună într-o colectivitate și nu știu cum reușesc ei să se adune. Probabil că același ideal estetic, aceeași formație spirituală, sufletească îi unește. Deși, iată că și din acest punct de vedere

sînt privilegiată. Lucrez într-un teatru, am mîndria să o spun, foarte important din România, unde este un climat de creație profund, nefăcut. Adică el e făcut, dar nu e făcătura. Ne e necesar să fim, să muncim așa, și ne-am dat seama că acest climat de respect și de colegialitate își pune amprentă de mare, mare preț pe tot ceea ce oferim spectatorilor.

— Sînteți o sensibilă interpretă a poeziei. Ne place să vă ascultăm recitînd. Cum vă alegeți autorii, sau pur și simplu, poezia?

— Aș face o paranteză. Poate este o întîmplare faptul că în ultimele două stagii experiența mea artistică a fost în exclusivitate axată pe texte românești, atît piesele în care am jucat cît și poezia aleasă de mine. Ce fel de poezie aleg și de ce aleg poezia ca formă de exprimare a sufletului și a gîndului meu? Dacă aș fi putut să scriu aș fi dorit foarte mult să comunic ce simt, dar nu pot să scriu și apelez la ceea ce scriu semenii mei. N-am vorbele mele, iau vorbele poezilor noștri, pentru că trebuie să vă mărturisesc — și am orgoliul ăsta — că citesc foarte multă poezie.

— Avem o poezie absolut extraordinară și mă duc la ea ca la o mare prietenă, ca la un lucru foarte necesar sufletului meu. Spuneam odată, într-un recital al meu, că poeziile sînt rugăciunile mele. Cînd mi-e greu sau cînd mi-e bine chiar mă duc la ea ca la un pămînt de început. Poezia este exercițiul cel mai extraordinar al minții și al formei noastre de a comunica. Cel mai greu, cred, este să fii simplu. Să comunic pe drumul cel mai direct. Și poezia oferă cel mai bine acest lucru. Ea este laconică. Într-o pagină e o lume, și-atunci laconismul poeziei impune laconismul formei de exprimare.

CORNELIA DJIGOLA

Un eveniment cultural: „Probă de microfon”

(Casa de filme TREI)

Eveniment cinematografic cu totul și cu totul remarcabil, ultimul film al regizorului **Mircea Daneliuc** (aflat aici și în calitate de scenarist și interpret principal) șochează. Șochează puternic și pe mai multe planuri. Dintre care cel mai pregnant este planul unei impresionante, dureroase și zice, sincerități.

Film concentrat, dens, de o factură cu totul deosebită, „PROBĂ DE MICROFON” încalcă încă de la început „regula jocului” prin aceea că-i lipsește conflictul, cel puțin în înțelesul clasic, dramaturgic al cuvintului. Acțiunea, risipită pe cele mai diverse planuri, irumpe, năvălește pe ecran într-un ritm amețitor, fără însă ca anumite personaje să fie determinate (și să se determine ele însele) printr-o logică, printr-o schemă anume. Prin niște „conflictuale” legături. Lumea văzută prin aparatul de filmat al reporterului de televiziune (Daneliuc) și auzită prin microfonul sunetistei care la interviuri la întimplare și celor mai diverse categorii sociale (**Gina Patrichi**) se desfășoară parcă de la sine. Este o lume uneori crudă, alteori inconștientă, întotdeauna însă plină de candoare — chiar și atunci când este cuprinsă de spaima existențiale. Chiar și atunci când minte cu bună știință!

Senzația de documentar este permanentă și nu poți urmări decât cu suflul la gură realizarea (împlinirea?) destinului a doi tineri (același Daneliuc împreună cu admirabila **Tora Vasilescu**), a doi tineri în același timp ambițioși și slabi, corupți și sinceri, ușuratici și caustici — eroi care vor plăti cu propria lor singurătate modul inconștient în care și-au consumat tinerețea. Din acest punct de vedere, finalul filmului — deschis — reprezintă un profund și grav semnal de alarmă.

Dar acest cuplu, deși permanent pe ecran, nu este decât un pretext — un mijloc de a ne plimba prin acea lume extrem de diversă; de a face procesul unor tipologii variate, al unor situații de viață. Spuneam că filmul are un ritm amețitor, se aleargă mult în acest film, întreaga goana asta dind însă senzația de căutare, de chinuitoare căutare a acelor modalități de a trăi omeneste, curat. De a nu-ți fi rusine de tine însuși. Și aici, în această permanentă căutare, Daneliuc-eroul, scenaristul și regizorul, este cuceritor. Prin sinceritatea de care vorbeam la început, prin duritatea și ochiul critic cu care și prezintă eroii, prin înaltul profesionalism de care dă dovadă. Prin curajul de a refuza orice canon, orice modalitate cinematografică (sau dramaturgică, sau interpretativă) clasică, de a refuza comoditatea unor formule. Și ajungem astfel la una dintre cele mai spectaculoase reușite ale peliculei: totul este tras în priză directă, operatorul (**Ion Marinescu**) este obligat să filmeze cu aparatul ascuns, inginerul de sunet (**Silviu Camil**) face un adevărat tur de forță înregistrând, de asemeni, cu microfoane ascunse. Nici o replică, nici măcar un singur cuvânt din miiile care se rostesc în film nu a fost du-

blat, nu s-a făcut prin binecunoscuta (și blestemată, îndrăznesc a spune!) metodă a post-sincronului atit de uzitat.

Evident, cantitatea de muncă depusă de întreaga echipă este impresionantă, am avut ocazia s-o aflăm din gura mai multor membri ai ei. Rezultatul este însă copleșitor, și le-am simțit bucuria în ochi, în priviri, zâmbind bucuria din ochii noștri după vizionarea filmului. Pentru că, o bună parte, o foarte bună parte din reușita acestui film contemporan în cel mai profund înțeles al cuvintului, li se datorează lor, celor aflați în spatele aparatului de filmat, al magnetofonelor sau al blendelor.

Revenind la film: „PROBĂ DE MICROFON” reprezintă, dincolo de valoarea lui în sine, dincolo de impresionanta cantitate de viață, de adevăr pe care reușește să o transmită publicului, înseamnă și o nouă etapă în ceea ce privește calitatea tehnică a filmului românesc.

HORIA PĂTRASCU ■

Un film pe care li pot nota ca o victorie!

Imi cereți să spun ceva despre „PROBĂ DE MICROFON” înainte ca glasul criticii să fi luat vreo poziție... Nu mi-e greu, dar mi-e incomod. Ce pot să spun? Cum e? Cred că nu-i prea rău. Să-l recomand spectatorilor? Nu pot, pentru că nu e cel mai bun film din cariera mea. Pe acela încă nu mi-a fost dat să-l fac. O să intrați și-o să-l vedeți. Din clipa când e gata, un film nu-ți mai aparține decât formal. Oricât ar fi el „de autor” (!).

Dar uite că aici se poate vorbi de cite ceva. Ce înseamnă film de autor? Am văzut destui artiști speriați de formula asta, deși există în lume o mișcare culturală bine specializată în acest sens și cu lungă tradiție. Festivalul de la Locarno, de pildă, e organizat pe filme de autor. După părerea mea nu există filme care să nu fie „de autor”. Toate sînt, chiar și atunci când au în capul genericului un regizor slab. Mai ales, atunci! Filmul — n-am descoperit-o eu — este o modalitate de expresie regizorală, în aceeași măsură în care o piesă simfonică este o modalitate de expresie dirijorală. Diferența specifică survine acolo unde e mai simplu a te exprima prin instrumente (chiar dacă alții, cu ochii la tine, le pun în stare cantabili), decât a te exterioriza într-un fel sau altul prin oameni indeobște vii, animale domestice, sălbatic, sirme, roți și vâselină. Aici intervine rezistența generată de caracter, temperament, starea tehnică și presiunea atmosferică. Or, orice rezistență e o pierdere de rezistență, în ultimă instanță de sinceritate — hai să-i spunem, adevăr. De aceea, filmele — ai observat? — seamănă atît de bine cu cei care le fac, încît, mai spuneam undeva, în paimă nu știu dacă se poate ghici, dar în filme, cu siguranță.

Totuși, pentru uzul rațiunii, s-a convenit a se considera film de autor numai acela în care regizorul cîntă la mai multe instrumente odată, adică e și scenarist, eventual interpret sau compozitor.

Iată-mă, dar, cu „PROBĂ DE MICROFON” în această ciudată situație. E bine de știut că atunci când te apuci de un film de autor, nu spui „hai să fac și un film de autor”. Fiecare film are aventura lui. Care începe cu scenariul. Cel de la „PROBĂ DE MICROFON” a fost înaintat mai întii, cu ani înainte, Casei de Filme UNU, firmă ce și-a cîștigat o meritată reputație prin caracterul combativ al plonjării în realitate, unde lupta dură dintre binc și mai bine este larg reprezentată în filmele sale, cu precădere avarioase. Un film avarios este un film care poate fi socotit și de actualitate, în care totul se termină cu bine... Aici, scenariul în cauză a fost respins în două rinduri. Fiecare dintre noi gîndim între anumiți parametri. Le-am dat și dreptate celor de la Casa de filme UNU. Scenariul nu se încadra în nici una din formulele care au „dat rezultate” în listele. Iar eu mă apucasem să-l scriu nu pentru că n-aveam ce face, ci pentru că n-aveam listele.

Important e că am izbutit să fac un film după un scenariu propriu într-un moment în care exista o vie dezbatere cu privire la cine are dreptul să scrie scenariu. Membrii Asociației cineaștilor sau cei ai Uniunii scriitorilor? Momentul ține și azi. Scriitorii au

carnet de scriitor, pe cînd cineaștii sînt singurele persoane calificate în scrierea de scenarii, fiind diplomații unui proces de învățămînt special. Dilemă fără ieșire... pentru că scenariile nu se împart în buhe și proaste, ci în scenarii scrise cu drept sau pe nedrept !?

Oricum, în acest sens, „PROBĂ DE MICROFON” o pot nota ca o victorie.

Asta ar fi povestea cu scenariul. Interpret am devenit din rațiuni practice, la care m-au condus aparițiile mele anterioare pe ecran și faptul că, la acea dată, era singura soluție de a găsi un actor care să-mi traducă cu precizie intențiile, în timp ce urma să manevreze cu aceeași precizie un aparat de filmat, să accepte să se tundă și încă altele... Filmul ăsta l-am realizat în priză directă de sunet și cu mijloacele ciné-verity-ului. Actorii au fost, de cele mai multe ori, amestecați în mulțimea străzii fără ca aceasta (mulțimea) să bage de seamă. E de la sine înțeles că aflîndu-mă lingă aparat (ascuns și el) n-aș mai fi putut interveni cu nimic în jocul interpretelor, decât dacă mi-aș fi luat riscul să fiu eu însumi interpret și de a le condiționa evoluția în chiar momentul filmării. Am făcut-o și lucrul acesta sper că se vede. Lăsînd la o parte faptul că statutul actual al actorului de film nu permite nicidecum un proces de producție organizat, dar nici măcar o colaborare cit de cit fluentă. Prezența mea în cadrul, cel puțin prin permanența ei, a adus o economie de citeva sute de mii de lei, prin eliminarea intirzierilor și a timpilor morți. Nemaivorbind că n-am acceptat onorariu; dar despre asta nu știu dacă am făcut bine sau nu. Și pentru că am ajuns aici, vreau să vă fac cunoscut un lucru de-a dreptul senzational. Filmul românesc are cel mai scăzut cost de producție din lume. Norma noastră de metraj zilnic ar speria chiar și pe cei mai îndrăzneți, iar cu cită peliculă izbutim noi să aducem un film întreg pe ecran, alte cinematografii, chiar cea americană, abia reușesc să facă cincisase secvențe. Nu spun însă că și calitativ sau competitiv stăm mai bine. Poate că una din cauze e și asta. Alta, cu siguranță, e proliferarea organismelor de decizie, care se înmulțesc pe măsura creșterii producției naționale, încît mă gîndesc cu emoții la ziua în care vom face 50—60 de filme anual.

Cît privește regia, aceasta trebuia să mi-o asum, prin forța lucrurilor. Pînă la acest film n-am mai lucrat cu alt producător, astfel că n-aveam de unde să știu că viața poate fi și frumoasă. „CURSA” și „EDIȚIE SPECIALĂ” mi-au lăsat, mai curînd, amintiri amare. Acum am avut noroc. În primul rînd pentru că un film considerat multă vreme neaprobabil s-a dovedit pur și simplu aprobabil cu naturalețe și chiar cu folos. Încă o dată am ajuns la concluzia că un asemenea verdict ține în principal de omul care îl dă, de cultura sa, de atitudinea sa față de realitate, de seriozitatea sa.

Nu vreau să închei fără a vă atrage atenția asupra amănuntului că genericul final, cel care trece atît de repede cînd se deschid ieșirile cinematografeilor, păstrează numele unor oameni care s-au dăruit acestei profesii pentru todeauna și cu tot ce au. Cei care m-au ajutat la realizarea acestui film sînt numai citiva dintre ei: Maria Neagu, Gabriela Pleșoianu, Silviu Camil, Vasile Luca, Violeta Marinescu, Ion Marinescu, Constanța Cochia, Florica Berceanu, Vilma Albert, Dan Păduraru, Florica Grigore, Stela Mihalcea, Marian Caravan.

MIRCEA DANELIUC ■
regizor de film

Din jurnalul operatorului

...Mai exact fragmente dintr-un posibil jurnal de filmare, pentru că n-am ținut niciodată un jurnal. Unu — pentru că nu am timp. Doi — mi-e mult mai simplu să realizez citeva fotograme cu care să spun mai multe lucruri decît aș putea face folosînd două kg de cerneală, mizgăind hirtii. Dar dacă tot trebuie să scriu, să încep un astfel de jurnal așa:

1.) — 1 (un) aparat de filmat Ariflex, 1 (un) translocator Angenieux, 3 (trei) obiective, 13 000 metri peliculă „Fuji-color”.

2.) — Iulie 1979. Stația de autobuz de la „Intercontinental”. Gina Patrichi ia un interviu unui trecător. Se antrenează. Stau cu Daneliuc ceva mai la distanță. Stăm și privim. Cum se comportă Gina, cum se comportă interlocutorul, cum reacționează trecătorii. Ne „antrenăm” și noi. Unde ar trebui să fie aparatul într-o atare situație, cum s-ar putea lua sunetul. N-am mai făcut un astfel de film. Un film la care aparatul de filmat și bineînțelesele operatorul s-a dețină invizibili și să fie totuși prezenți și „pe fază” la acel ceva ce nu poate fi nici reconstituit, nici trucat, acel gest sau moment semnificativ și irepetabil, clipă de viață adevărată. Într-un dicționar cinematografic așa ceva se numește „ciné-verity”. Dar eu n-am mai filmat... ciné-verity.

3.) — Sînt în restaurantul Gării de Nord. Nu la masă. Sub masă. Sub o masă, lingă geam. Un ochi de geam spart prin care privesc cu aparatul afară, pe peron. Și acolo se perîndă sute de oameni. Grăbiți. Dimpotrivă, agitați. Plictisiți. Fără treabă. Cu treabă. Cu bagaje. Fără. Pleacă. Vin. Stau. Chipuri. Tipuri. Stau de vreo două ceasuri sub masa asta, cu ochiul în vizorul aparatului. Visez, aștept, ochesc. Trag. Ca la vinătoare.

4.) — Piața Matache. Sînt într-un balcon, ascuns între muscate. Caut cu aparatul peste tarabele din piață. Rosii, ardei, pepeni, multă lume. Unde-i Daneliuc?! L-am reperat. A ridicat o mină. Înseamnă „motor!” A pornit. Se apropie de Gina. Gina are ascuns un microfon la rever. Cablul microfonului este ținut pe sub bluză și, mai departe, prin iarbă, la magnetofon. Se la priză directă. Tot timpul. Dar eu nu aud textul. Eu văd numai. Încerc după deschiderea buzelor și după gesturi să ghicesc sfîrșitul cadrului. Fac un panoramă în sus. Pe o stradă e o echipă de filmare TV care se pregătește de filmare. S-au adunat citiva gură-cască. Pentru noi însă filmarea s-a terminat.

5.) — Stația de autobuz de la Televiziune. Băieții de la sunet au lîoit cu scotch un microfon minuscul de stîlpul cu tabla indicatoare. Cablul microfonului este dat la rigolă și acoperit cu frunze. După colț e un microbuz, în microbuz e magnetofonul și, lingă acesta, aparatul de filmat. Dau perdeaua microbuzului la o parte, atît cît să pot privi cu telediectivul în stație. Motor! Întră în cadrul Tora Vasilescu și Mircea Daneliuc. Se amestecă în mulțimea din stație. S-au oprit lingă stîlpul pe care e montat microfonul. Discută. Nu aud ce spun. Niciodată nu aud. Văd numai. Dar știu textul. Cadrul e foarte lung. A venit un autobuz. A plecat. Cadrul continuă. Simț prin vizor cum scade lumina. Probabil intră soarele în nori. Și aparatul merge.

6.) — E foarte cald. Pauză de filmare. Gina s-a așezat pe iarbă, să se odihneasă. Eu stau la aparat și mă joc. Mă joc filmînd. Daneliuc are nu știu ce probleme. Totdeauna e agitat. Îl urmăresc greu cu „scharff-ul. Trag. Tora profită de pauză pentru a-și rememora textul. S-a rezeamat de un zid... Aparatul „toarce” fără zgomot. Daneliuc m-a reperat. „Nu mai trage! N-avem peliculă!” Cadrele intraseră însă deja în film...

7.) — Filmăm într-un interior. Nu mai sînt nevoit să stau ascuns și să vine. Pun lumina. Am pus prea multă Mai sting. O stric. Interiorul trebuie „legat” cu tot ce am filmat pînă acum, în condițiile vitrege ale ciné-verity-ului. Tora se ceartă cu Mircea. Sau repetă. Nu mai știu. Instinctiv, pun diafragma. Gata de filmare.

8.) — Sîntem în sala de bagaje de mină din Gara de Nord. Bagaje. „Blațiști” aduși pentru interviuri. Cere filmul. Valize. Gina ia un interviu. Un om oarecare. O poveste. Nu mai e interviu. Nici scenariu. E viață. Gina izbucnește în plîns. Nu se mai poate filma. Stau în umbră, cu ochiul în aparat. Opresc. Schimb caseta și mă gîndesc, fără să vreau, la o povestire a lui Șukșin, cu un titlu ciudat: „VINĂTOARE DE VIAȚĂ”.

Frumos titlu de film!
Încarc o nouă casetă...

ION MARINESCU ■
operator

Valoarea artistică a „prizei directe”

Calitatea esențială a filmului lui Mircea Daneliuc este, după părerea mea, senzația de adevăr pe care o creează spectatorului. Interviuri reale, cameră de luat vederi ascunsă, sunet în priză directă, iată citiva din factorii care conduc la această senzație. Mărturisesc că la început nu am crezut în posibilitatea unei înregistrări totale în priză directă. Mă teamam de locurile aglomerate. Și totuși: în Gara de Nord, în piața Ilie Pintiile, în stația de autobuz de la Televiziune am reușit să realizăm un sunet direct de calitate. Condiția de bază: dorința fermă a întregii echipe de filmare și în primul rînd a regizorului, care a acționat în așa fel încît să-și poată asigura nu numai imaginea, ci și sunetul.

Pentru mine și colegul meu Vasile Luca nu a fost ușor. Soluțiile prompte urgente de filmare pe viu ne-au cerut multă rapiditate, manevrabilitate și concentrare în momentele de pregătire a cadrelor.

În studioul nostru s-au mai realizat filme în priză directă, și de către mine, și de către alți colegi; dar asta a fost demult, cînd producția studioului nu depășea 10 filme pe an și decorurile se construlau pe platouri. Filmul lui Daneliuc s-a făcut pe străzi, în gări, în apartamente, toate reale. În aceasta a constat dificultatea esențială a muncii noastre, căreia a trebuit să-i subordonăm alegerea aparatului, modul nostru de gîndire și de acțiune. „PROBĂ DE MICROFON” va dovedi încă o dată valoarea artistică a prizei directe, cîștigul în veridicitate al situațiilor cinematografice reprezentînd un element atît de necesar filmului nostru de actualitate.

SILVIU CAMIL ■
inginer de sunet

Dominind net campionatele internaționale ale României

GIMNAȘTII ȘI, MAI ALES, GIMNASTELE NE DAU SPERANȚE PENTRU JOCURILE OLIMPICE

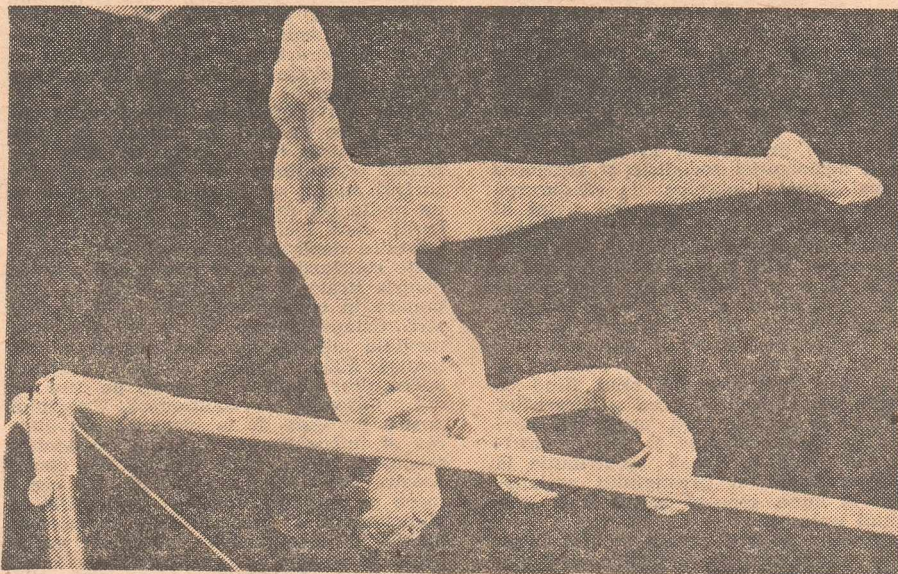
Desfășurate într-o ambianță deosebită, participare record de concurenți, interes extraordinar din partea publicului, organizare fără cusur, campionatele internaționale de gimnastică ale României au prilejuit, în toate cele 4 zile de întreceri, o rivalitate sportivă pasionantă și, în altă ordine de idei, o repetiție generală înaintea Jocurilor Olimpice de la Moscova.

Spre deplina satisfacție a spectatorilor și, firește, a specialiștilor, reprezentanții și, mai ales, reprezentanțele țării gazdă au trecut cu bine acest pretentios examen, dominind concursurile, arătând o valoare înaltă. La băleți, lupta pentru supraștie în clasamentul general s-a dat, multă vreme, în 3, românii Dan Grecu și Kurt Szillier găsind un adversar redutabil în sportivul chinez Tong Fei. Până la sfârșit, inelele au hotărât ordinea pe podium, Dan Grecu devenind campion în urma unei evoluții sigure, notată cu 9,90, în vreme ce contracandidații săi s-au văzut siliți să se mulțumească, la egalitate, cu locurile 2-3.

În concursul feminin, fetele noastre, în frunte cu inegalabila Nadia Comăneci, s-au detașat net, primele 6 locuri în clasamentul general la individual compus revenind româncelor, în ordinea: 1. Comăneci, 2. Ruhn, 3. Eberle, 4. Dunca, 5. Turner, 6. Vlădărău. În excelentă dispoziție, Nadia și compania au oferit asistenței momente de incintare, așezând multe din execuțiile lor, impecabile, de clasă, la limita dintre realitate și vis, obligând brigada de arbitre, altfel deosebit de exigentă, să acorde câteva note maxime. 10 pentru Nadia Comăneci la paralele, 10 pentru Melita Ruhn la sărituri, 10 pentru Emilia Eberle la sol și 10, mare și plăcută surpriză, pentru micuța Ecaterina Szabo la sol și birnă. Participând în afara concursului, datorită vârstei, 12 ani, Ecaterina Szabo a demonstrat, printr-o evoluție superbă, că cea mai tânără generație din gimnastica noastră feminină e la înălțimea campioanelor lumii, putind oricând prelua ștafeta cu succes.

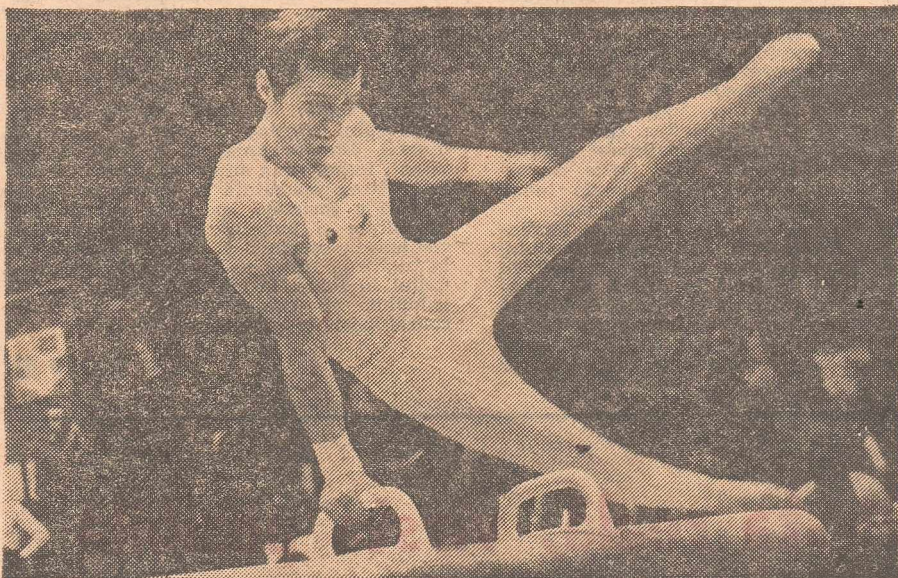
În finalele pe aparate, duminică, în lipsa Nadiei, care n-a concurat decît la paralele, fetele noastre n-au lăsat oaspetelor nici o șansă, întregind astfel o izbîndă categorică, obținută prin muncă, seriozitate, perseverență și talent. Izbîndă care, pregătirile pentru Moscova fiind intrate în ultima linie dreaptă, ne permite să așteptăm Olimpiada cu justificat optimism.

EMIL NEGOIȚĂ ■

Această pasăre măiastră pe numele ei Nadia Comăneci.

Dan Grecu, la fel de sigur la cal ca și la inele.

Un tricou pentru Stan

La jumătatea lunii martie, fapt cunoscut, Gloria Buzău s-a dispensat de cițiva din jucătorii ei de renume. Noua conducere tehnică, în frunte cu Virgil Blujdea, a renunțat la serviciile lui Stan, Negoescu, Radu Gheorghe, Neculce, Simion, Petreanu și Duloiu, motivind această decizie prin necesitatea întineririi lotului, Gloria avind să evolueze, din toamnă, în divizia B. Nu vom insista asupra datelor acestei hotărîri, fiecare urmînd să doarmă, se știe, după cum își așterne. Înainte de a trece la altceva, căci despre altceva va fi vorba în cele ce urmează, nu ne putem însă abține să scriem că, după părerea noastră și a altora, a miilor de suporteri buzoieni, Stan și ceilalți ar fi avut măcar dreptul, cîștigat în ani și ani de devotament și sudoare, la un meci de adio. Despre asta, poate, cu altă ocazie.

Lăsați la vatră, 6 din cei 7 foști purtători ai tricourilor Gloriei, mai puțin Petreanu, n-au abandonat fotbalul, ci au continuat să joace, în divizia C, obligați să rămînă în aria județului de rigorile regulamentului de transferări. Recent, ei s-au reintîlnit pe stadionul Chimia din Buzău, într-o partidă, Chimia — Carpați Nehoiu, decisivă pentru evitarea retrogradării în seria A. III-a a diviziei C. Simion, Petreanu și Duloiu au apărut în formația gazdelor, Stan, Radu Gheorghe și Neculce, în cea a oaspeților, primul și ultimul în calitate de căpitani ai echipelor. În ciuda mizei, confruntarea a fost frumoasă și sportivă, deși orgoliile au avut, firește, un cuvînt greu de spus. De mult nu ne-a fost dat să vedem, spre lauda jucătorilor, o bătălie atît de aspră și, în același timp, atît de corectă, purtată cu bărbăție și abnegație, fiecare fotbalist avînd de învins nu doar rezistența adversarului, ci și cîinosenia timpului și a terenului. A plouat fără contenire, iar gazonul s-a deteriorat într-o arătură de primăvară, plină de noroi și de băltoace. Încheindu-se 2-2, meciul a dat, într-un fel, cîștig de cauză vizitatorilor, dar nu despre scor e vorba în aceste cîteva rînduri.

Spre sfîrșitul partidelor, cînd meciul era mai incins ca oricînd, la o fază fără vinovați, fostul internațional Stan s-a accidentat, fiind transportat în marginea terenului. S-a petrecut atunci o intîmplare care dă, de fapt, tîlc acestei relatări. Căpitănu Chimiei, Teodor Simion, s-a apropiat de locul în care adversarul său primea îngrijiri medicale și, constatînd că Stan e întîns pe o porțiune de iarbă umedă, și-a scos tricoul, așezîndu-l sub umerii celui accidentat. Publicul, atît cît era, a intîuit tulburătoarea frumusețe a gestului lui Simion, drept pentru care, minute în șir, l-a aplaudat, ceea ce facem și noi acum, insistînd asupra semnificației lui.

În fotbalul nostru, în diviziile inferioare mai ales, în care gazdele și-au făcut un obicei din a trage de victorie cu dinții și, nu o dată, cu pumnii, vezi recentele incidente de la Făgăraș, ajungem rar, din păcate foarte rar, să fim martori ai unor astfel de scene. În numele unui atît de simplu adevăr, credem că gestul lui Simion capătă un simbol aparte, de sportivitate și noblețe, meritînd semnul nostru de stimă și, implicit, această notă.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Bela Karoly și școala lui anunță o mare campioană Ecaterina Szabo

Fotografii de AUREL NEAGU ■

Legea

celui mai tare

În handbalul de astăzi, așa-zis „modern”, problema selecției se pune cam în felul următor. Vine unul și spune: „Am un băiat formidabil, are 1,90”, iar antrenorul zice: „Cam mic! Dar greutate, are?” „Da, spune același, vreo 90 kilograme”, însă omul din fața lui tot nu-i mulțumit: „Nu e cine știe ce, să mai crească!” Handbalul, cu alte cuvinte, a ajuns un joc al gigantilor, un sport de forță și rezistență, de gabarit și înclrestare fizică înainte de toate. Înainte de îndeminare, în primul rînd. Nu întîmplător și în echipa noastră națională au apărut (alături de un Stîngă, un Grabowschi, chiar un Birtalan, jucători înalți, dar de tehnicitate, atacanți de meserie) unii precum Vasilache, Fölker sau Bedivan, jucători față de care natura s-a dovedit darnică în forță și-n gabarit. Între toți aceștia, un jucător încă aparte, Radu Voinea, căpitănu al echipei naționale, „doar” 1,85 și 85 kg, de fel din Sighișoara, acolo unde a învățat fru-

musetea păsii pe la spate și a fentei de corp. Socotit astăzi drept succesor al lui Gațu, Radu Voinea nu se consideră ca atare din două motive, pe care le explică astfel: „1. este imposibil să fii ca el, Gațu a fost unic; 2. astăzi nu se mai poate juca așa cum juca Gațu, epoca aproape romantică a handbalului a apus!” Și exemplifică, fără putință de a fi contrazis: „Să luăm de exemplu echipa U.R.S.S., care practică prin excelență un handbal în forță. În atac introduce 3 jucători foarte puternici, care fac atîtea schimbări de direcție încît, dacă te ții după ei, la sfîrșitul meciului nu mai stai în picioare. În apărare, cei 3 ies și intră alții, știa toți de 2-2,05 metri, care își ridică brațele pînă spre 3 metri! Pe deasupra devine imposibil să treci, iar pe lîngă ei e de-a dreptul periculos. Încercăm însă să ne strecurăm prin lateral!”

În fapt, la ora actuală handbalul a devenit cel mai dur joc, din toate jocurile de echipă! Nici fotbalul, nici măcar rugbyul nu suferă comparație cu duritatea handbalului, care s-a transformat dintr-un joc elegant, de fente și combinații, într-unul de permanent contact, în care mai toate loviturile sînt permise. Numai cine n-a văzut de aproape figura lui Voinea, cînd pătrunde spre semicerc, o figură care nu exprimă numai voință, dîrzenie, hotărîre, dar și... suferință, numai acela mai crede că handbalul nu s-a schimbat. Rugbyul are, totuși, reguli bine stabilite, în care infracțiunea este pedepsită drastic, în vreme ce în handbal legea o formează tocmai loviturile, coatele, degetele îndreptate spre față sau spre gît, adevăratele lupte greco-romane pe semicerc, o specializare mai curînd de carate decît de handbal, totul sancționîndu-se de cele mai multe ori cu o înofensivă reluare a jocului de la 9 metri. A te strecura spre poartă printr-un asemenea baraj de brațe întinse, care încearcă să te agațe oricum, avînd în plus teama de a nu rata care îți inundă sufletul, devine un act de adevărat curaj, de tărie morală și sacrificiu sportiv. La 30 de ani, ajuns în fața celei de-a 200-a selecții în echipa națională, Radu Voinea privește totuși cu optimism spre viitor, mai cu seamă spre Jocurile Olimpice din vară, în care, cum zice, chiar dacă va fi foarte, foarte greu, handbalul românesc își va lua o strălucită revanșă în fața tuturor, demonstrînd că jucători ca Stîngă sau Maricel Voinea se nasc, în continuare, numai în România.

DUMITRU GRAUR ■

110 ani de la nașterea lui

VLADIMIR ILICI LENIN

La 21 aprilie s-au împlinit 110 ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, de numele căruia sint legate întemeierea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, înfăptuirea cu succes a Marii Revoluții din Octombrie și crearea statului sovietic. Dezvoltând învățătura lui Marx și Engels în condițiile concrete din Rusia de la începutul secolului nostru, Lenin a dovedit că forța, viabilitatea socialismului științific constau în legătura sa organică cu realitățile concrete din fiecare țară și epocă. Având în permanență la bază tocmai aceste realități, socialismul științific se dezvoltă și se îmbogățește continuu.

Transpunând în viață programul leninist de construire a socialismului, muncind cu eroism și abnegație, popoarele U.R.S.S. sub conducerea Partidului Comunist al Uniunii Sovietice au asigurat triumful noii orânduiri pe a șasea parte a globului, au obținut remarcabile succese în dezvoltarea economico-socială, transformând U.R.S.S. într-un stat socialist modern, cu o economie puternică, cu un mare potențial tehnic și științific. Oamenii muncii din România socialistă urmăresc cu sincere sentimente de satisfacție realizările popoarelor sovietice, munca lor însuflețită pentru dezvoltarea economico-socială a țării lor, considerându-le ca o importantă contribuție la întărirea socialismului și păcii în lume.

Între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, între România și U.R.S.S., între poporul român și popoarele sovietice s-au statornicit relații de prietenie și colaborare tovarășească. În dezvoltarea acestor relații un rol hotărâtor l-au avut întâlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Brejnev. Aceste întâlniri au pus în lumină voința de a conferi noi expresii relațiilor de prietenie și colaborare româno-sovietică, întemeiate pe principiile egalității în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și înfrățitorii tovarășești, de a dezvolta și întări necontenit această colaborare, spre binele popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului, progresului și păcii.

Aplicând în mod creator principiile socialismului științific la condițiile concrete din țara noastră, Partidul Comunist Român a condus cu înțelepciune poporul pe calea făuririi în România a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Perioada ultimului deceniu și jumătate, inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, care l-a ales pe tovarășul Nicolae

Ceaușescu în funcția de secretar general, este perioada unei dezvoltări economico-sociale de un dinamism fără precedent, caracterizată prin mutații structurale profunde pe planul dezvoltării forțelor de producție și a avuției naționale, într-un proces continuu de perfecționare a relațiilor de producție și a relațiilor sociale în general, prin consolidarea sistemului nostru politic și perfecționarea formelor de organizare și conducere a societății, dezvoltarea în forme originale a democrației socialiste și atragerea tot mai largă a maselor la conducerea societății, printr-un puternic avânt al creației spirituale, prin creșterea remarcabilă a conștiinței socialiste, prin ridicarea necontenită a bunăstării oamenilor muncii și a calității vieții. Prin aceste realizări, al căror promotor este, Partidul Comunist Român își îndeplinește, în spiritul ideilor socialismului științific, atât îndatoririle față de propriul său popor, cât și cele internaționale, știut fiind că dezvoltarea și consolidarea cuceririlor socialiste în propria țară, progresele realizate în plan economic și social constituie cea mai prețioasă contribuție la creșterea forței și prestigiului socialismului în lume, creează bazele unei solidarități trairice.

În prezent poporul român se află angajat în munca entuziastă pentru aplicarea în viață a hotărârilor de importanță istorică ale Congresului al XII-lea al partidului. Realizările de până acum, avântul patriotic și abnegația cu care acționează toți oamenii muncii din țara noastră creează premise pentru înfăptuirea cu succes a obiectivelor stabilite. Pe plan extern, acționând pe baza principiilor respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec din afară, România acționează consecvent pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, întărește statornic colaborarea și solidaritatea cu țările în curs de dezvoltare, nealiniată, promovează relațiile cu toate țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială.

Evenimentele din ultimul timp, tendințele de deteriorare gravă a climatului politic mondial, ca urmare a politicii imperialiste de forță și dictat, de împărțire a sferelor de influență, îndeamnă să se intensifice eforturile pentru destindere, colaborare și pace, să se acționeze cu perseverență pentru unitatea tuturor

forțelor interesate în salvagardarea păcii. Mai puternic ca oricând apare imperativul de a acționa cu perseverență pentru antrenarea absolut a tuturor categoriilor sociale, a tuturor partidelor comuniste, socialiste, social-democrate, democratice, a tuturor forțelor sociale și politice ce pot fi angajate în lupta pentru transformări progresiste, având în vedere că întărirea solidarității și colaborării acestor forțe reprezintă în zilele noastre condiția indispensabilă a edificării unei lumi a păcii, a dreptății sociale și naționale, a independenței și bunăstării fiecărei națiuni. O asemenea conlucrare este în spiritul ideilor lui Lenin, care îndemna la dezvoltarea colaborării partidelor comuniste cu toate celelalte forțe politico-sociale democratice.

Marile și profunde transformări social-politice pe care le cunoaște în prezent omnia omnia obligă partidele comuniste, forțele revoluționare să elaboreze răspunsuri și soluții corespunzătoare sarcinilor, de multe ori radical noi, să abordeze cu curaj, fără ideii preconcepute și scheme teoretice depășite, noile realități, trăgând toate concluziile ce se impun din acestea pentru strategia și tactica luptei revoluționare în condițiile concrete ale fiecărei țări. Călăuzindu-se după ideile fundamentale ale marilor gânditori și revoluționari Marx, Engels, Lenin, studiind opera altor gânditori eminenți pe care i-a dat mișcarea revoluționară, partidul nostru pornește de la ideea că dezvoltarea și îmbogățirea continuă a teoriei revoluționare în noile condiții ale epocii noastre pot fi numai rodul gândirii creatoare a întregii mișcări comuniste și muncitorești, al generalizării experienței tuturor țărilor socialiste, a tuturor partidelor comuniste, a maselor muncitoare, a mișcărilor de eliberare națională, a forțelor antiimperialiste de pretutindeni.

În același spirit, Partidul Comunist Român consideră că se impune, ca o cerință esențială a unității, respectarea strictă a autonomiei și deplinei egalități în drepturi a fiecărui partid comunist. Deosebirile de păreri care pot apărea la un moment dat cu privire la unele probleme, interpretările diferite ale unor realități ale lumii contemporane se cer dezbătute în mod principial, într-un climat de stimă și înțelegere reciprocă, astfel încât acestea să nu prejudicieze relațiile de colaborare și prietenie dintre partide.

Strâns uniți în jurul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, oamenii muncii din România își exprimă hotărârea fermă de a munci neobosit pentru înfăptuirea neabătută a Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, sporindu-și astfel contribuția la întărirea forței și prestigiului socialismului în lume, la triumful ideilor socialismului și comunismului, la victoria cauzei păcii și progresului în lume.

ION CODRU ■

Mondo umano ?

Exemplul Zimbabwe

Cine privește harta politică africană a ultimului deceniu remarcă imediat noile state care și-au proclamat independența. Evenimentul istoric al proclamării independenței a fost o incununa a luptei armate ce a durat mai mulți ani. În altele, el a fost rodul unor negocieri în care, până la urmă, fosta metropolă a înțeles că trebuie să abordeze devenirea lumii, s-o privească realist și comprehensiv pentru că, oricum, niște relații clădite pe constrângere, dezbinate, exploatare și împilare nu pot dura la infinit. Este adevărat, unele dintre ultimele cuvinte par tocite dar nu din vina noastră intrucit într-o epocă nu prea îndepărtată — ce-și mai trimite antene în contemporaneitate — ele exprimă o certă realitate.

Oricum, o viitoare radiografie a deceniului de care vorbeam, din orice unghi de vedere ar fi ea, nu va putea trece indiferentă peste pașii sistemului colonial. Desigur, se vor desprinde noi și noi concluzii dar, un adevăr cristalizat de pe acum, nu va putea fi contestat în mod serios: irezistibilitatea voinței popoarelor — fie ele mari, numerice, sau mici, tot numeric, locuind ele pe teritorii mari, ca întindere, sau mici, tot ca întindere — de a trăi în independență și libertate.

Se circumscrie integral celor de mai sus și proclamarea independenței Republicii Zimbabwe. Poate nu întâmplător, evenimentul istoric a avut loc oficial chiar la încheierea teoretică a unui ciclu de timp și la inițierea altuia, el petrecându-se, pentru sfârșit, la 17 aprilie ora 24 și, pentru început, la 18 aprilie ora 0,00. Și, de asemenea, nu este deloc întâmplător că țara a trecut de la numele de Rhodesia (mai exact Rhodesia de Sud în anele imperiului colonial englez care a ținut să-l onoreze pe Cecil Rhodes, cel ce „a explorat” teritoriul arborind acolo pentru 90 de ani „Union Jack” drapelul englez), la Zimbabwe, nume care, în limba tribului shona înseamnă mai mult decât „mari case de piatră”. Este o civilizație „cu edificii străvechi și monumente ce atestă o muncă de creație superioară și o arhitectură savantă”, cum le descria un autentic explorator european de pe vremuri. Zimbabwe înseamnă deci, un popor vechi și o civilizație marcantă, fecundă. Și înseamnă, azi, identitatea recistigată. La fel și Harare — care nu a schimbat doar formal numele Salisbury, intrucit el se traduce prin „deșteptare și trezire”.

Proclamându-și independența națională Zimbabwe ține, deopotrivă, la redobândirea identității naționale și la cea culturală știind însă că totul nu e un gest scriptic și că, peste cele două decenii de colonialism, nu se poate trece cu tăvălugul intrucit el, poporul zimbabwe, în toți acești ani a luptat, dar a și creat.

În fine, începutul de eră nouă marcat prin actul de la 18 aprilie, după șapte ani de luptă armată și o perioadă de tranziție în care o altă bătălie, electorală, a fost cistigată, întâia dată în Africa, de o mișcare de eliberare — în fapt, exemplul Zimbabwe — arată că, întotdeauna, pretutindeni, înțeleptii și înțelepciunea trebuie să aibă primul, următorul s.a.m.d. până la ultimul cuvânt.

DUMITRU CONSTANTIN ■

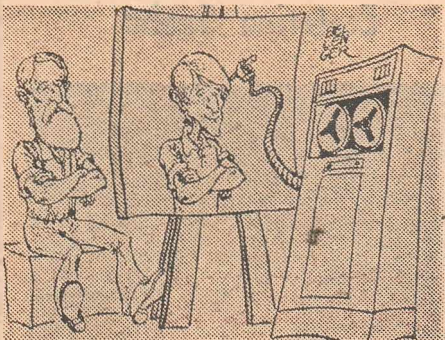
Vîrsta legală, vîrsta reală, vîrsta posibilă

În lupta pentru promovarea principiilor vieții și alimentației raționale se înscrie, ca un nou aliat, oarecum neașteptat, calculatorul electronic. Făcînd apel la mijloace matematice avansate, un program asistat de computer pentru evaluarea cît mai precisă a factorilor de risc medical și pentru evaluarea vîrstei reale, biologice a celor examinați a fost pus la punct în S.U.A. Despre acest experiment științific cu imediate implicații asupra sănătății, asupra vieții de fiecare zi, a relatat recent Françoise Harrois-Monin în revista „Science et Vie”.

Înainte de a explica mecanismul cercetării, să pornim de la un caz real, citat de către ziarista franceză, respectiv de către matematicienii și medicii americani. Un „subiect”, Peter, are 39 de ani, conform actelor de stare civilă. Dar ordinarul care l-a examinat îl informează că în realitate vîrsta lui este sub raport pur medical de 48 de ani; că are de patru ori mai multe șanse decît ceilalți cetățeni de 39 de ani să sufere un infarct și de trei ori mai multe șanse să fie lovit de o congestie cerebrală; că dacă nu va schimba în mod radical stilul său de viață, nu va face sport, va continua să se îngrășe și nu va limita de urgentă consumul de băuturi alcoolice, există o probabilitate considerabil sporită că va deceda cu zece ani mai devreme decît ar lăsa să prevadă durată medie de viață a cetățenilor americani în momentul actual.

Iată, de pildă, cum s-a desfășurat operațiunea la sediul C.D.C. din Atlanta. Participanții la experiment au completat o fișă răspunzînd la cîteva zeci de întrebări. Cam 20 se refereau la modul de viață: fac sport? De cîte ori pe săptămînă? Cîte țigarete pe zi, cîte pahare de băuturi alcoolice? Cîți kilometri parcurg anual cu automobilul? Utilizează, în automobil, centura de siguranță? Au cazier judiciar? Se droghează? etc. Urmează alte circa 20 întrebări cu un caracter pur medical, privitoare la tensiune, colesterol, antecedente diabetice, pulmonare, cardiace, probleme intestinale, istoria medicală a familiei etc., etc.

Răspunsurile au fost codate și trimise spre prelucrare unui calculator electronic, care a furnizat cu promptitudine, pe o imprimantă, evaluarea stării de sănătate a celui testat și probabilitățile de deces în viitorii zece ani; totodată, calculatorul a sugerat (desigur, pe baza programelor stabilite în prealabil de matematicieni și medici lucrînd în strînsă colaborare) acele schimbări în modul de existență care ar putea eventual să prelungească viața persoanei respective.

Pentru fiecare ins de o anumită vîrstă legală, adică decurgînd din acte, calculatorul stabilește deci — în funcție de datele din chestionar — vîrsta reală, care adesea se deosebește substanțial de cea scriptică. Un bărbat de 39 de ani, de exemplu, cu o ocupație sedentară, bun prieten cu sticla de alcool și cu antecedente cardiace sau pulmonare are o speranță de viață apropiată de cea a unui cetățean american de 48 de ani și nu de 39 de ani. Cu alte cuvinte, se poate prezuma, statistic, că de aci încolo el va trăi cam tot atîți ani cît îl despart de moarte pe un cetățean care numără azi 48 de ani. Repetăm, estimăția comportă un caracter pur statistic, indică doar o probabilitate, nu certitudini, dar ea se întemeiază pe foarte puternice argumente de ordin medical și statistic și ca atare merită toată atenția.

În plus — acesta este, de asemenea, un element nou al programului — calculatorul stabilește vîrsta posibilă la care ar putea ajunge subiectul dacă va consimți să-și schimbe modul de viață, să se alimenteze rațional etc. De pildă, dacă un bărbat de 39 de ani are, conform testului, în momentul de față, vîrsta reală, biologică de 48 de ani, dar hotărăște să slăbească, să diminueze substanțial consumul de alcool, să practice unul-două sporturi, să consulte periodic medicul, vîrsta sa posibilă ar putea fi 45 de ani. Este exact cazul lui Peter. Cu alte cuvinte, calculatorul afirmă că Peter, printr-un mod de viață adecvat, ar putea recupera trei ani, adică ar putea cobori cu trei ani vîrsta sa reală, biologică, dar, orice ar face, oricît s-ar strădui, nu va putea niciodată reveni la cei 39 de ani certificați de actul de naștere.

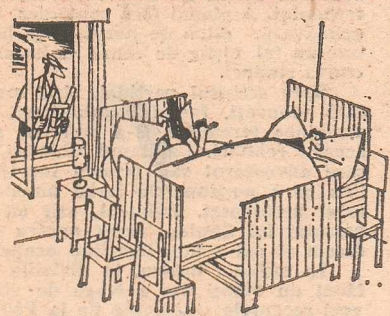
Există însă și un revers al medaliei, o alternativă mai optimistă. Acelor persoane care de la bun început au dus o viață cumpătată, au practicat sporturi etc., calculatorul le stabilește (se cunosc cazuri concrete) o etate biologică inferioară celei atestate de starea civilă, deci o speranță de viață corespunzător mai mare.

Evaluarea riscurilor medicale cu ajutorul calculatorului s-a extins considerabil în ultima vreme în S.U.A. pe lângă universități (Wisconsin, California etc.), spitale (Methodist Hospital of Indiana) și organisme de stat (St. Louis County Health Department), cu rezultate din cele mai incurajatoare.

Deși în rubrica de față ne referim la știința de peste hotare, nu putem încheia fără a aminti că și în România s-au inițiat în ultimii ani acțiuni de masă pentru depistarea factorilor de risc, făcîndu-se apel și la calculatorul electronic. Unul din pionieri a fost Direcția sanitară a județului Bihor. Argument suplimentar pentru folosirea computerelor (și, desigur, în primul rînd, a medicilor care le minuesc, colaborînd cu matematicienii) în sprijinul vieții raționale.

LIONEL NIȚESCU ■

Lumea se amuză

(După „Schweizer Illustrierte” — Elveția)

Ochii și urechile lumii

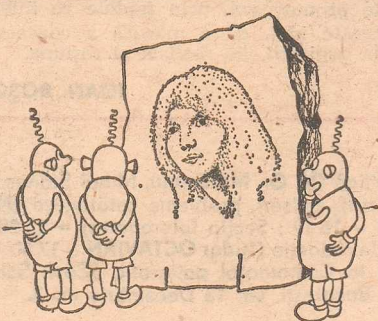
Sartre

Burghezii l-au socotit antiburghez și l-au urit. Filozofii mișcărilor antiburgheze l-au suspectat încruntați pentru sovăielile sale. Antimarxiștii i-au ridiculizat joial erorile venite din credința sa în posibilitatea unei revoluții, imposibile fără Marx și fără comuniști. Unii dogmatici nu l-au iertat niciodată întrebările neconfortabile asupra logicii din fiecare revoluție. Idealiștii s-au ridicat împotriva dialecticii sale. Dialecticienii mohorâți i-au căutat cu voluptate cit mai grave greșeli idealiste. Unii ceși spuneau umaniști l-au infierat cîndva ca „hienă a capitalismului”. Presa capitalistă l-a cîntat și l-a infierat ca pe un revoluționar, cînd ridicol, cînd dezmințit. Scriitorii au văzut în el numai filozoful. Filozofii l-au trecut, cu dispreț delicat, la scriitori. Oamenii conceptelor colectiviste l-au numărat cu sîrg printre individualiști. Individualiștii l-au atacat ca pe un utopic al fraternităților de grup. E ceea ce se întîmplă sistematic cînd apar, printre oameni, ziși de cultură, personalități prea vii. Ele nasc antipatia, somația, incompatibilitatea.

Eu l-am iubit filial și fratern. Am scris mai bine din cauza literaturii lui — privită distant de mulți prieteni, pentru lipsa ei de efect artistic. Eu am găsit în ea cel mai înalt efect artistic — acela al unei morale devenite stilul unei neliniști adevărate sub o frază decisă și echilibrată. Am găsit mai substanțial înțelegîndu-i contradicțiile în care detectam toate nesigurantele din fulgerele și tunetele vremii noastre. Mi-a consolidat vultul contradicției ca hrană supremă a vieții și scrisului. M-am trezit în multe dimineți întrebîndu-mă: „ce zice Sartre despre asta?” Mi-am pierdut nopți a-părîndu-l de furia scepticilor. Mă dureau toate injuriile la adresa lui. Zori bucureșteni m-au găsit turbid împotriva ironiilor venite la adresa lui din partea unor inteligențe care se lăfăiau în invulnerabilitatea celor fără de visare și de răzgîndire. El mi-a descoperit sărăcia invulnerabilului și bogăția de inteligență a celor care trăiesc hotărîți nu să aibă sistematic dreptate ci să caute permanent adevărul, cu orice riscuri și deznădejdi. În ultimele sale gânduri lăsat lumii a adus la lumină o idee surprinzătoare pentru toți cei care-i cunosc opera, ultima sa răzgîndire: încrederea în speranță, ca forță dominantă a proiectelor omului, a revoluțiilor și insurrecțiilor sale, acum, într-o epocă a atîtor cauze pierdute sau injuste, a atîtor locuri unde „dreapta” triumfă din nou. Orb, nu renunța la noțiunile de bază în politica secolului nostru, iritînd fără îndoială pe toți conformiștii apolitismului. Un filozof, un scriitor există în măsura în care îți devine prieten la fiecare fisier, confesor pentru fiecare îndoială, tovarăș la fiecare reverie și scribă, consanguin la fiecare înălțare a unui zmeu de utopie. Sistemele filozofice nu au valoare dacă nu-ți lasă în deget o picătură de singe, un murmur la ureche, o voce interioră a fiecărei dimineți. Sartre ne-a fost și ne va rămîne, cu Malraux și Camus, o asemenea dimineată a gîndului în care contradicția vitală nu se sublimează în duplicitate și renegare, ci în nădejdea unei concilierii cu imposibilul.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

Artă degenerată
(După „Für dich” — R.D.G.)

Conferința Națiunilor Unite pentru Așezările Umane, desfășurată în urmă cu patru ani la Vancouver, a evidențiat un adevăr valabil pînă atunci și care, din păcate, rămîne la fel de apăsător și în zilele noastre: habitatul mondial, calitatea vieții în așezările umane se menține flagrant diferită, „dreptul la acoperiș” fiind, în continuare, supus discriminărilor.

„Miliardul dezmoștenit”, adică miliardul de oameni care... încap în baremul sărăciei absolute, este cel ce formează grosul locuitorilor fără acoperiș... Exodul populației de la sate spre orase, în special în lumea a treia, amplifică acest miliard de la un an la altul. „Favelas”, „bustees”, „shantytowns” sau „bidonville” sînt termeni care definesc aceeași tragedie: existența unei uriașe mase de oameni, într-o incredibilă comprimare, în barăcile deziluziei presărate pe meridianele subdezvoltării... Aceste purgatorii mizerabile unde săracii planetei se încheșă printre cartoane și cutii de conserve, printre resturile marilor metropole, bat în zadar la porțile speranței și imaginea lor apasă viața contemporană ca un constant semnal de alarmă. În ultimă instanță în habitat, ca problema de mediu uman, se oglîndește realitatea lumii contemporane. „Nimic nu are efect îndelungat mai profund asupra bunăstării și productivității omului decît acest mediu al satelor, orașelor și metropolelor, care sînt în întregime opera omului” — spunea Rudolph Peterson, directorul general al P.N.U.D., a cărui conclu-

zie se rezuma astfel: „Din nefericire, nici un alt sector al mediului inconjurător nu se află într-o situație mai proastă, deosebi în țările în curs de dezvoltare. În majoritatea cazurilor, comunitățile rurale suferă de absența locuințelor convenabile, de aprovizionarea cu apă potabilă, de sisteme de igienă

de sporire a populației în ansamblu. Creșterea numerică a săracilor din mediul urban a fost însă de 2-3 ori mai mare. Banca Mondială apreciază că aproape o treime din locuitorii țărilor în curs de dezvoltare sînt lipsiți de orice venit, deși există în lume mijloace suficiente pentru o viață productivă. Populația orașelor din țările în curs de dezvoltare se ridică în prezent la 840 de milioane, ceea ce înseamnă 28 la sută din total. În anul 2000 se estimează că se va înregistra o creștere a acestei populații urbane cu 1.200 de milioane de locuitori, din care cel puțin jumătate vor fi lipsiți de accesul rezonabil la condițiile minime de nutriție, igienă, îngrijire medicală, educație și adăpost, dacă se vor menține decalajele și lumea va continua să evolueze în perimetrul unei ordini internaționale nedrepte și în cosmarul creat de cursa înarmărilor.

Această cursă își are echivalente răspiccate, limpezi în realitatea de azi a habitatului. Costul unui singur distrugător ar putea acoperi investițiile necesare pentru electrificarea a 13 orașe și 19 zone rurale cu un total de locuitori de 9 milioane... Intunericul din atîtea și atîtea așezări umane este, astfel, efectul direct al „dreptului” la viață al unui mamut de război care plutește, undeva, irațional și agresiv pe cheltuiala tuturor și, în primul rînd, a dezmoștenitorilor planetei...

RADU BUDEANU ■

Miliardul dezmoștenit...

satisfăcătoare, de curent electric și de servicii de sănătate, ceea ce înseamnă că ele duc lipsă nu numai a confortului, dar chiar a strictului necesar. Iar locuitorii orașelor suferă de privațiuni, similare sau diferite, privațiuni pe care un grad ridicat de suprapopulare le face și mai dificile”.

Intr-un raport al Băncii Mondiale în care se prefigurează cifric suportul uman al habitatului se fac estimări simptomatice: în ultimul sfert de secol populația urbană a țărilor în curs de dezvoltare a crescut într-un ritm de 5 la sută, aproape de două ori față de indicele

Inscripție la o fotografie

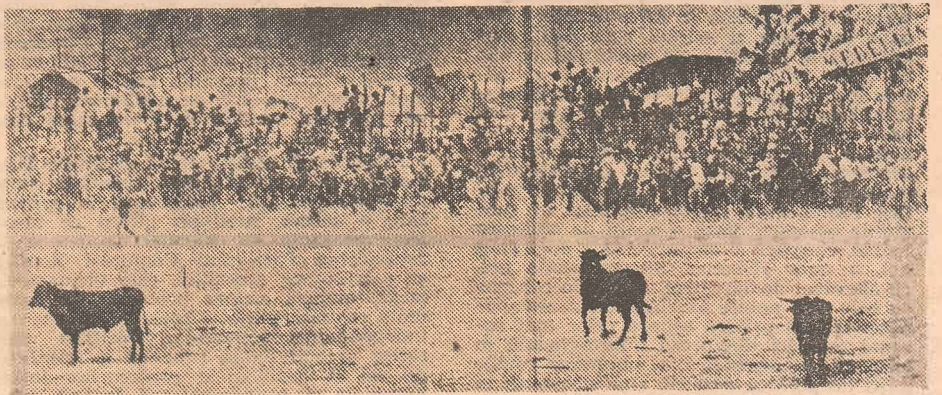
Primum adesea vești triste din cele mai diferite părți ale lumii și ne consumăm indignarea sau compasiunea în liniște, fără a simți nevoia unor imagini. Poate că momentele de groază nici n-ar trebui eternizate. Ar ajunge să fie păstrate în numai cîteva propoziții, pentru că mai întotdeauna cuvintele au rămas neputincioase în fața durerii. De o mare încălcătură emoțională, memoria durerii este sobră, pentru că durerea se cere mai ales respectată.

Dar cu această fotografie se întîmplă altfel. După ce o privești o dată îndelung, simți nevoia să o revezi. Există în ea ceva ce depășește limitele imaginației. Totul pare privit printr-o lentilă deformatoare. Numai cele trei animale aparțin realului. Fiecare taur privește parcă înmărmurit către un alt punct al tragediei, ca și cum lor le-ar reveni misiunea de a povesti totul. Omul, adversarul lor de moarte cu puțin mai înainte, este acum în mare dificultate și totuși instinctul de fiară nu-i îndeamnă să-l ia în coarne. Dimpotrivă. Privirea lor solidară pare mai degrabă o scuză pentru puținul pe care-l pot da în această clipă nefastă.

Plouase mult în orașul columbian Sinceljo. Chiar cu cîteva zile înaintea ultimei coride anuale ce reunise, cu puțin timp în urmă, aici 40.000 de aficionados din întreaga țară. Ca de obicei, dealtfel. Dar de data aceasta stîlpii de susținere ai tribunelor n-au mai rezistat și sub dărîmături au pierit 500 de oameni, iar alte cîteva sute au fost răniți. Se spune că la Sinceljo puține coride s-au

încheiat fără o tragedie. Dar, de data aceasta, zeul violenței și al singelui a vrut mult prea mult.

Ce intensă participare a celor trei animale la această clipă nedreaptă a întîmplării! Cit de plină de profunde învățăminte este această imagine unică, greu de presupus ca aparținînd profesionistului rece. Nu e vorba aici de a pune sub semnul întrebării însăși corida, ritualul și filozofia unui spectacol pe care unii îl urmăresc cu atîta pasiune și pe care alții îl detestă cu înverșunare. Dar acolo la Sinceljo au murit și copiii, cei care de-acum căpătau gustul arenei. Oricît l-am iubi pe mării cîntăreți ai coridei, oricît ne-ar încînta tablourile lui Goya, imagi-

Falsuri și falsificatori

Cotele măștrilor picturii secolului nostru cresc încontinuu. La licitații operele lor sînt adjucecate cu sume fabuloase. Cererea crește și odată cu ea și falsurile. Este imposibil să calculăm cîte falsuri se află astăzi în lume. Fără discuție, sînt cîteva zeci de mii. Amintim doar că există circa 10.000 pinze semnate Utrillo, cînd acesta de fapt nu a pictat nici 5.000. Cele mai multe falsuri sînt destinate pieței americane, o piață bogată, insatiabilă, unde un tablou poate ajunge la sume enorme chiar înainte de a atîrna pe peretii casei vreunui magnat al petrolului sau finanței, care prin achiziționarea sa caută blazonul ce trebuie să dea strălucire poziției sale sociale.

Pare imposibil ca un fals să treacă diferitele examene și expertize la care este supus. Există analize fizice, chimice, optice, radiografice, făcute în laboratoare ultraspecializate, ochiul unor reputeți experți (istorici de artă, critici de artă, muzeografi). Nu trebuie să uităm că și falsificatorul știe lucrul acesta. El își procură pinza din epoca în care fusese executat tabloul pe care vrea să-l falsifice, lemn vechi pentru confecționarea șasiului, cunoaște tehnica și culorile pe care trebuie să le folosească. Cunoaște la perfecție viața pictorului ale cărui pinze trebuie să le falsifice, știe cum să utilizeze penelul, cunoaște ritmurile compoziționale, spiritul măștrului, maniera sa de lucru. Un falsificator dotat numai

cu o tehnică abilă, lipsit de personalitate, reproduce și atîta tot. Cel de „geniu” „crează” o operă aproape originală, construind o sinteză de elemente „culese” din diferite opere ale artistului, respectîndu-i stilul. Citeodată rezultatul este surprinzător. 3 pinze de Chagall executate în cîteva ore de falsificatorul american David Stein au fost achiziționate de către un comerciant din S.U.A. cu 13.000 dolari. O pinză de Nicolas de Stael datată 1944 și achiziționată în 1962 de către expertul francez Dubourg era un fals executat de un tânăr pictor francez — Jean-Pierre Schecroun. Portretul domnișoarei Rudenko atribuit lui Matisse și expus la Fog Art Museum al Universității Harvard este opera lui Helmyr de Ory, un foarte cunoscut falsificator despre care vom scrie în rîndurile de mai jos.

Cariera lui Helmyr de Ory a început cu totul din întîmplare într-o după-amiază de aprilie a anului 1946. Pictorul, descendent dintr-o familie nobilă maghiară care în timpul celui de-al doilea război mondial își pierduse averea, se întorsese de puțin timp la Paris. Era fără nici un ban și conta doar pe sprijinul cîtorva prieteni bogați care îi mai cumpărau cîte un tablou. În acea zi, o veche prietenă — o englezoaică bogată — veni la atelierul său. Pe peretele atelierului era un desen în stil Picasso. Prietena îi spuse: „Nu-i așa că e un Picasso?”. „De ce nu?” răspunse pictorul. Și „Picasso”-ul fu vin-

duț cu 40 lire sterline. Astfel începu cariera lui Helmyr de Ory care în 20 ani a cîștigat o avere frumoasă.

La New York, unde revine după izbucnirea primului scandal în legătură cu descoperirea unor falsuri vindute de el, Ory cunoaște un tinăr egiptean — Fernand Legros — care îi propune să vîndă el falsurile. Se retrage la Ibiza, în Spania, unde își cumpără o vilă în care își instalează atelierul, falsificînd într-un ritm de 5-6 tablouri pe săptămînă. Frecvența restaurantele de lux și trecea drept specialist în cărți rare. Dar în curînd aveau să înceapă necazurile.

La 24 octombrie 1967 sosește la Paris un miliardar american care îl denunță pe Legros pentru că îi vînduse în America în perioada 1964-1966 53 pinze în valoare de 1.000.000 dolari dintre care 44 erau false: 15 Dufy, 7 Modigliani, 8 Derain, 5 Vlaminck, 3 Matisse, un Chagall, un Degas, un Marquet, un Laurencin, un Gauguin, un Bonnard, Legros și Lessart, un complice al său, se refugiază în Elveția, dar după cîteva luni sînt arestați. După numai o lună sînt puși în libertate deoarece nu s-a solicitat extrădarea lor. Helmyr de Ory, după o scurtă perioadă de domiciliu forțat la Barcelona, s-a reintors la Ibiza. S-a ocupat, într-adevăr, de cărți rare și n-a mai pictat.

După cum scria Philippe Lebeau în „L'Europeo”, citîndu-l pe comisarul Le Coffic, abilitatea falsificatorilor „a constat în faptul că nu au vîndut niciodată numai tablouri false. Printre ele exista totdeauna cel puțin unul autentic”.

NICOLAE N. RĂDULESCU ■

PACE PE PLANETA PAMINT!

„De-asupra florilor noastre,
Ciuperca cheamă a pustiu,
Din cer cad păsări albastre,
Și, totuși, nu-i prea târziu!”

În vieți omenesti, cele două războaie mondiale au costat 60 000 000. Prețul celor peste o sută de războaie locale care au urmat celui de-al doilea război mondial, echivalat tot în vieți omenesti, conține, de asemenea, șase zerouri... Războaiele fără victime nu se cunosc încă. Cele mari produc ravagii mari, cele mici — ravagii aparent mici, dar cum cele din urmă sînt frecvente se poate aprecia că un „pachet” de conflagrații locale face cit una mondială. Între frecvențele conflicte... periferice, pe fondul unei stări de pace mondială înarmată pînă în dinți, zecile de mii de tehnologi ai armamentelor semnează

asiduu condica unei, producții înspăimîntătoare.

Generațiile de bombe atomice și nucleare se succed cu rapiditate, devin din ce în ce mai sofisticate, mai dure, mai eficiente și s-a ajuns la recordul absolut de perfecționare a irationalului încît dacă acestea ar exploda în masă planeta noastră ar fi făcută țandări de un număr arhifisicent de ori, deși și o singură dată pare convenabil... S-au adunat atîtea rachete nucleare încît forța lor distructivă ar putea face harcea-parcea și alte planete dacă acolo eventualele civilizații

autohtone ar fi interesate de un asemenea import...

Nu se perfecționează însă doar plafonul superior — cel nuclear. Armamentul clasic urmează aceeași cursă conform apetitului monstruos ca viitoare războaie să fie perfecte, combatanții urmînd să se extermin reciproc, nu oricum, ci după tehnica cea mai înaltă... În 1965 doar treisprezece țări în curs de dezvoltare au reușit, îndatorîndu-se din greu, să devină posesoare de avioane de luptă supersonice. Zece ani mai tîrziu ele erau 41! În ultimele trei decenii principalele țări producătoare de arme au desfăcut, pe piața războiului, 70 de tipuri diferite de avioane. Un asemenea aparat care costa 250 000 dolari la sfîrșitul celui de-al doilea cataclism mondial a ajuns acum la 10 000 000 de dolari. El costă atît cînd iese pe poarta fabricii și continuă să coste usturător pentru că trebuie experimentat, întreținut, reparat și, desigur, ameliorat...

Singura industrie care nu este afectată de recesiune este industria de război. Ea se menține, cu un tîntos dinamism, în fața, ca un virf de lance formidabil, în spatele căruia o omenire întreagă, asudînd și sîngerînd, plîndî din greu și prîvindu-se de piine și liniște, îi asigură dementa percutanță...

B. RADU ■

Prietenie

Frate român,
ia tu o frunză de stejar,
iar eu voi lua una de cedru.
Vom scrie pe ele,
concomitent,
primul cuvînt pe care l-am învățat
în limba ta,
și l-am rostit cu patimă: prietenie.
Să-l scriem
cum am învățat la școală.
Vezi,
tu îl scrii de la stînga la dreapta,
ai o caligrafie frumoasă,
elegantă chiar.
Eu însă îl scriu de la dreapta la stînga
și nicei caligrafia mea nu-i urită,
parea ar fi o dantelărie.
Să punem acum frunzele pe care am scris,
față în față.
Sînt, nu-i așa, două oglinzi paralele
în care prietenia,
își privește reciproc imaginile virtuale
și ride,
în vreme ce ele se îndreaptă
spre înfiuit.

RACHED ELIAȘ DAOU ■

student libanez la Cluj-Napoca

O politică în consens cu aspirațiile omenirii

Politica internațională a României socialiste s-a înscris în patrimoniul gândirii și acțiunilor practice consacrate unei lumi mai drepte și mai bune ca o contribuție majoră, profund originală validată în desfășurarea ei de lupta tuturor popoarelor pentru pace, colaborare și progres social. Această politică, determinant stimulată de conceptele novatoare ale președintelui Nicolae Ceaușescu, de acțiunea sa dinamică, militantă, profund revoluționară, și-a fixat drept obiective fundamentale crearea unei lumi a înțelegerii și destinderii, a unui neîngrădit schimb de valori materiale și spirituale, a consolidării unui cadru fertil pentru afirmarea plenară a libertății, independenței și demnității tuturor popoarelor. Suita impresionantă a inițiativelor și acțiunilor României pe plan bilateral și multilateral, în forurile internaționale, inițiative și acțiuni care dau relief aspirațiilor legitime ale poporului român ca și ale umanității în general se constituie într-o mărturie elocventă a atașamentului României socialiste față de cauza unei păci trainice pe planeta noastră, a unui larg și substanțial dialog internațional. O asemenea acțiune a produs și produce în mod firesc un amplu ecou mondial, politica românească proiectîndu-se în conștiința omenirii drept o operă de edificare lucidă, energetică și consecventă a unei lumi noi, a unor structuri internaționale noi, cu adevărat democratice, în deplin consens cu cele mai nobile idealuri ale contemporaneității. O privire asupra celor mai recente relevări din presa internațională în legătură cu semnificația acțiunilor românești de politică externă sînt elocvente în acest sens. Astfel, ziarul „L'Humanita”, organul Partidului Socialist Democrat Italian, releva: „Analizînd cronologia întîlnirilor și contactelor la nivel înalt ale secretarului general al Partidului Comunist Român rîmîi impresionant. Opera sa extrem de activă promovează orientări noi. Pentru a aminti numai luările sale de poziții în favoarea dezarmării, a suprimării simultane a blocurilor militare — N.A.T.O. și Pactul de la Varșovia. Ele inspiră marile dezbateri în cadrul organizațiilor internaționale — cum ar fi sesiunea specială a Adunării Generale O.N.U. consacrată dezarmării, care a pus în evidență și consecințele economice ale cursei înarmărilor, dezvoltarea raporturilor dintre națiuni și state, beneficiind de contribuții importante din partea președintelui României. Poziția sa în politica internațională s-a inspirat întotdeauna din conceptul depășirii politicii de bloc și a rămașișilor sale de natură practică și ideologică”.

La rîndul său revista indiană „International Reporter”, în articolul editorial „Poporul român este decis să continue epoca marilor realizări”, arată: „Poporul român a găsit în personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu pe cel mai bun luptător pentru idealurile de pace și progres, iar lumea contemporană — un militant valoros, curajos și înțelept, un promotor

consecvent al înțelegerii și colaborării, al demnității și egalității între toate statele de pe această planetă”.

De asemenea revista „Progressive Enterprise” relevă că „România militează pe arena internațională pentru respectarea principiilor universal valabile ale eticii și echității, deplinei egalități în drepturi între statele mari și mici — respectarea independenței naționale, suveranității și integrității teritoriale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la folosirea forței și amenințarea cu forța, reglementarea tuturor disputelor internaționale exclusiv prin mijloace pașnice”.

Ziarul „Pakistan Times” subliniază, exemplificînd cu citate din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, că pe plan extern România acționează pentru „independență și suveranitate, neamestec în afacerile interne, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale”. România acordă o deosebită atenție mișcării de nealiniere, îndeosebi „rolului acesteia în promovarea destinderii, independenței și păcii”.

Prestigioasa revistă elenă „Politika Themată” care apare la Atena, referîndu-se la dinamica politicii românești, la spiritul care o animă, subliniază: „Ceea ce însoțește prezența lui Nicolae Ceaușescu la conducerea Partidului Comunist Român, ca o trăsătură deosebită, este viziunea sa largă, unitară asupra problematicii mondiale contemporane și consolidării păcii și independenței popoarelor. Pozițiile teoretice și activitatea practică a României de azi în problemele raporturilor internaționale și fundamentarea lor pe principii ferme, constructive, care fac posibile prietenia și soluționarea diferendelor dintre state, se bucură de o amplă considerație pe plan mondial. De mare valoare, îndeosebi în zilele noastre, este semnalaarea clară de către președintele României a fenomenului de intensificare a luptei între diferite state și grupuri de state pentru reimpărțirea zonelor de influență și dominație, subliniindu-se, ca o condiție fundamentală a realizării progresului general și a unei păci trainice, înfăptuirea unei noi ordini economice și politice mondiale, așezată pe principiile egalității și ale dreptului internațional, care să ducă la dispariția decalajelor și inegalităților economice, a împărțirii lumii în bogați și săraci”.

Ne-am referit doar la cîteva aprecieri și evidențieri conținute în articole aparute recent. Frecvența și amploarea lor, elogiul la adresa politicii de pace și colaborare a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu se constituie într-un pregnant ecou, într-o vibrantă expresie a unui prestigiu clădit pe terenul temeinic al faptelor, al luptei consecvente pentru ca lumea de azi și de mîine să fie, în mod real, a echității și justiției, a progresului social și păcii.

RADU BUDEANU ■

Cooperarea economică, o cale a destinderii

Lărgirea raporturilor economice cu și între toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, constituie baza materială a însăși coexistenței pașnice. Această teză de însemnătate cardinală a președintelui României, tovarășului Nicolae Ceaușescu, evidențiază rezonanța politică a relațiilor economice externe ca un factor esențial al apropierii și bune înțelegeri între națiuni, al păcii și progresului. Secretarul general al partidului releva, în volumul recent apărut „Comerțul exterior și cooperarea economică internațională”, că: „...participarea la diviziunea internațională a muncii contribuie la promovarea politicii de destindere și pace în întreaga lume. Pornim de la faptul că pe glob vor continua, să existe încă multă vreme grupuri de țări cu orînduiri sociale diferite — socialiste, capitaliste, țări în curs de dezvoltare, care au în cea mai mare parte o economie mixtă, iar unele dintre ele se pronunță ferm pentru calea socialistă — și că între toate acestea trebuie să se dezvolte relații de colaborare, o conlucrare activă pentru soluționarea problemelor mondiale pe cale pașnică, în slujba progresului general, a păcii și securității tuturor popoarelor.”

Principiul care guvernează relațiile economice externe ale României îl constituie colaborarea egală în drepturi cu toate statele pe temelia de neclintit a respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța.

De-a lungul anilor, România a desfășurat, și o face și acum cu aceeași consecvență, largi acțiuni de colaborare și cooperare cu toate statele lumii. Este edificator în acest sens faptul că țara noastră participă, împreună cu alte țări socialiste, la realizarea a 149 de acțiuni de cooperare economică și specializare în producție, că ia parte la edificarea a 130 de obiective economice în țările în curs de dezvoltare, că derulează 53 de acțiuni de cooperare cu țările capitaliste dezvoltate, 16 000 de specialiști români din cele mai diverse domenii de activitate lucrează, în prezent, la finalizarea unor acțiuni de cooperare în aproape 60 de state.

Intr-o bransă de veche tradiție și meritat prestigiu — petrochimia — România cooperează cu firme și organizații din 25 de țări, în cea mai mare parte state în curs de dezvoltare sau nealiniate. Cu aproape două decenii în urmă, în India, la Gauhati, a fost construită o rafinărie. Început de bun augur pentru specialiștii români, care apoi au edificat o nouă rafi-

IOAN ROȘCA ■

Locăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-învățămînt (Ovidiu Ioanțoia, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 16 19; Secția fotoreportaj — 15 95; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 1 782; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU